

Obsah

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
I.1 Názov	4
I.2 Identifikačné číslo	4
I.3 Sídlo	4
I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	4
I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto konzultácie.....	4
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
II.1 Názov.....	5
II.2 Účel	5
II.3 Užívateľ	5
II.4 Charakter navrhovanej činnosti	6
II.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti	6
II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000)	8
II.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.....	9
II.8 Stručný opis technického a technologického riešenia	9
II.8.1 Architektonicko-funkčné parametre	9
II.8.2 Členenie stavby na stavebné objekty a prevádzkové súbory.....	9
II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite	16
II.10 Celkové náklady	17
II.11 Dotknutá obec.....	18
II.12 Dotknutý samosprávny kraj	18
II.13 Dotknuté orgány	18
II.14 Povoľujúci orgán.....	18
II.15 Rezortný orgán	18
II.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.....	18
II.17 Vyjadrenie o vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice.....	19
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	20
III.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	20
III.1.1 Geomorfológia	20
III.1.2 Geologické pomery posudzovaného územia a jeho širšieho okolia.....	21
III.1.3 Inžinierskogeologická charakteristika širšieho okolia	22
III.1.4 Seizmicita územia	22
III.1.5 Hydrogeologické pomery posudzovaného územia a jeho širšieho okolia	22
III.1.6 Klimatické pomery.....	23
III.1.7 Povrchové vody.....	24
III.1.8 Podzemné vody.....	25
III.1.9 Pôdy.....	25
III.1.10 Rastlinstvo a živočíšstvo	26
III.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	29
III.2.1 Súčasná krajinná štruktúra	29
III.2.2 Územný systém ekologickej stability.....	29
III.2.3 Ochrana prírody.....	30

III.2.4 Krajinná scenéria.....	35
III.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia.....	37
Obec Klin.....	37
Obec Oravské Veselé.....	39
III.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.....	43
III.4.1 Ovzdušie.....	43
III.4.2 Povrchové a podzemné vody.....	43
III.4.3 Odpady.....	45
III.4.4 Kanalizácia, odpadové vody.....	45
III.4.5 Hluk.....	46
IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE.....	47
IV.1 Požiadavky na vstupy.....	47
IV.2 Údaje o výstupoch.....	52
Emisie.....	52
Hluk a vibrácie.....	53
Odpadové vody.....	54
Odpady.....	54
Žiarenie a iné fyzikálne polia.....	57
Teplo, zápach a iné výstupy.....	57
Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva.....	58
IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.....	59
IV.4 Hodnotenie zdravotných rizík.....	60
IV.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia.....	61
IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.....	62
IV.6.1 Vplyvy na prírodné prostredie.....	62
IV.6.2 Vplyvy na vodné hospodárstvo.....	64
IV.6.3 Vplyvy na krajinu a scenériu.....	64
IV.6.4 Vplyvy na obyvateľstvo.....	65
IV.7 Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice.....	66
IV.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.....	66
IV.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti.....	66
IV.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti.....	67
OPATRENIA POČAS VÝSTAVBY.....	67
OPATRENIA POČAS PREVÁDZKY.....	68
IV.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala.....	71
IV.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi.....	71
IV.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov.....	73
V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO STAVU.....	74
VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA.....	75
Zoznam obrázkov v texte.....	75
Fotodokumentácia.....	75
VII. ZOZNAM DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU.....	76

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov	76
VII.1.1 Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer.....	76
VII.1.2 Použitá literatúra a iná dokumentácia	76
VII.1.3 Zoznam súvisiacich nariadení a zákonov.....	77
Iné zdroje informácií.....	78
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	79
3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	79
VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru	80
IX. Potvrdenie správnosti údajov	80
1. Meno spracovateľa zámeru.....	80
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	81

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1 Názov

DAKNA Námestovo, družstvo

I.2 Identifikačné číslo

IČO: 36 005 762

I.3 Sídlo

Klíňanská cesta 970

029 01 Námestovo

I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Milan Mišánik, predseda predstavenstva

e-mail: dakna_no@stonline.sk

DAKNA Námestovo, družstvo

Klíňanská cesta 970

029 01 Námestovo

I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto konzultácie

Ing. Henčel

tel./fax: 043/ 55 22 317

DAKNA Námestovo, družstvo

mobil: 0903 504 676

Klíňanská cesta 970

e-mail: dakna_no@stonline.sk

029 01 Námestovo

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

II.1 Názov

Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé

II.2 Účel

Rekonštrukcia kravínov a existujúcich stavebných objektov fariem v lokalite Klin a Oravské Veselé je vyvolaná zlepšením prostredia a podmienok ustajnenia zvierat produkovaného hnoja (z podostielky na bezpodostielku) a zmenou technológie odstraňovania tekutého hnoja.

Navrhovaná činnosť bude mať charakter poľnohospodárskej výroby so zameraním na živočíšnu výrobu vrátane vedľajších produktov. Je lokalizovaná v poľnohospodárskej krajine s vysokým poľnohospodárskym potenciálom a tradíciou tohto odvetvia hospodárstva, ale aj v oblasti s nižšími pracovnými príležitosťami a ekologicky aj ekonomicky únosného využívania krajiny.

Pozemky pre výstavbu sú z časti voľné (nezastavané) a z časti zastavané (existujúce objekty fariem). Na pozemkoch sa nenachádzajú drevinové porasty. Výstavba fariem sa navrhuje na nasledovných parcelách:

- k.ú. Klin: parcela č. 1304/1 (zastavané plochy a nádvoria), 1 305 (zastavané plochy a nádvoria), 1306 (zastavané plochy a nádvoria).
- k.ú. Oravské Veselé: parcela č. 5796, 5803, 5949, 5959, 6036 (evidované ako trvalé trávne porasty).

Projekt stavby bude riešiť:

- rekonštrukciu kravínov K1, K2 a pôrodne (lokalita Klin)
- rekonštrukciu zemiakárne (lokalita Oravské Veselé)
- výstavbu skladu nádrže na hnojovicu (lagúna) 5 500 m³
- výstavbu prečerpávacej nádrže 60 m³
- výstavbu výdajnej plochy
- rekonštrukciu hnojovicovej kanalizácie

Vlastníkom parcel je navrhovateľ. Záber ornej pôdy sa nepredpokladá.

II.3 Užívateľ

Prevádzkovateľom aj užívateľom fariem bude navrhovateľ, spoločnosť DAKNA Námestovo, družstvo.

II.4 Charakter navrhovanej činnosti

V zmysle zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nejde o novú činnosť. Rovnaká činnosť sa už v území vykonáva, ide o rekonštrukciu a zlepšenie podmienok chovu a ustajnenia zvierat.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie predstavuje výstavba „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“ činnosť uvedenú v prílohe č. 8, v:

- tabuľke 11 „*Polnohospodárska a lesná výroba*“, položke č. 1 a) Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou hospodárskych zvierat od 100 VDJ*, kde je požadované **zist'ovacie konanie** (od 100 VDJ)

VDJ* – veľká dobyčcia jednotka, 500 kg živej hmotnosti

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle § 22, ods. 3 musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

Na základe konzultácií s navrhovateľom bolo dohodnuté, že zámer bude vypracovaný v jednom variante. Neuvažuje sa s alternatívnymi riešeniami z dôvodu čo najefektívnejšieho využitia územia.

Na základe týchto skutočností navrhovateľ, DAKNA Námestovo, družstvo, v zastúpení Ing. Milanom Mišanikom, predložila na Obvodný úrad životného prostredia v Dolnom Kubíne, žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia činnosti „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“ podľa ods. 7 § 22 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa ods. 1 § 22 cit. zákona listom zo dňa 21.01.2008.

Nakoľko je navrhovaná činnosť svojím charakterom rovnaká pre obidve lokality, riešená činnosť bude posudzovaná v jednom zámere činnosti podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

II.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Dotknuté územie je situované v okrese Námestovo, v k.ú. obce Oravské Veselé a v k.ú. obce Klin. Dotknuté územia sú lokalizované v extraviláne obcí. Navrhovaná výstavba investičnej činnosti bude realizovaná v existujúcich areáloch fariem Klin (pozemky medzi Námestovom a Klinom) a Oravské Veselé (v blízkosti obce Mútne).

Lokalita Klin

Dotknuté územie sa nachádza v rámci hospodárskeho dvora Klin v správe DAKNA Námestovo, družstvo. Terén hospodárskeho dvora je mierne svažitý a len miestami rovinatý. Areál farmy dojnic sa nachádza juhozápadne západne od obce Klin (smer mesto Námestovo), areál je oplotený. Výstavba a rekonštrukcia objektov bude realizovaná v rámci celého areálu.

Celá lokalita je situovaná v smere SV - JZ. Urbanisticky je územie svojou exponovanou plochou, orientáciou, terénnym členením a možným komunikačným napojením pre navrhovanú výstavbu vhodné.

Územie je ohraničené nasledovne:

- východ: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva a cestná komunikácia funkčnej triedy C
- západ, severozápad, sever, severovýchod: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva
- juh - juhozápad: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva a povrchový tok Červený potok

Lokalita Oravské Veselé

Dotknuté územie sa nachádza v rámci hospodárskeho dvora Oravské Veselé v správe DAKNA Námestovo, družstvo. Terén hospodárskeho dvora je svažitý. Hospodársky dvor sa nachádza západne od obce v značne členitom území, je oplatení. V súčasnosti sú tu vybudované objekty ako semenníky, prípravovňa, pozberová hala, siláž, žľaby a zemiakáreň, ktorá je navrhnutá na rekonštrukciu.

Celá lokalita je situovaná v smere S - J. Urbanisticky je územie svojou exponovanou plochou, orientáciou, terénnym členením a možným komunikačným napojením pre navrhovanú výstavbu vhodné.

Územie je ohraničené nasledovne:

- východ: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva
- západ: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva a povrchový tok Javorový potok
- sever a juh: oplatenie areálu poľnohospodárskeho družstva

Podrobný popis stavebných objektov investičnej činnosti pre obidve lokality je uvedený v kapitole II.8.2 *Členenie stavby na stavebné objekty*.

II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1 : 50 000)

II.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia výstavby	05/2008
Predpokladaný termín ukončenia výstavby	11/2008

II.8 Stručný opis technického a technologického riešenia

II.8.1 Architektonicko-funkčné parametre

Hlavnými znakmi navrhovaného riešenia sú technická jednoduchosť, kvalitná technológia a kvalitný finálny produkt, ako aj veľmi dobré podmienky pre pobyt zvierat a vysoká úroveň obsluhy. Súhrn použitých prvkov a riešenie spĺňa kritéria zabezpečujúce pohodu zvierat tzv. „welfare“.

Rekonštrukciou objektov sa architektonické riešenie nenaruší. Jedná sa o dostavbu skladovacej nádrže, rekonštrukcie kravínov, zmenu technológie kŕmenia, ustajnenia a dojenja v pôrodni a celkové vylepšenie stavu objektov. Stavebné a architektonické úpravy nebudú mať rušivý vplyv na okolitú zástavbu. Situačné a stavebné riešenie je navrhnuté tak, aby umiestnenie nových objektov bolo prevádzkované čo najvýhodnejšie a dopravné cesty k jednotlivým objektom čo najkratšie.

Urbanistické riešenie navrhovanej stavby ako celku je dané funkčnosťou jej prevádzky. Novopostavené objekty fariem budú urbanisticky začlenené do okolitého terénu s rešpektovaním požiadaviek a architektonicky prispôsobený poľnohospodárskym objektom, ktoré zapadnú do tejto oblasti.

II.8.2 Členenie stavby na stavebné objekty a prevádzkové súbory

LOKALITA KLIN

a) Stavebné objekty

- SO 01 Rekonštrukcia kravína K1
- SO 02 Rekonštrukcia kravína K2
- SO 03 Rekonštrukcia pôrodne
- SO 04 Sklad nádrže na hnojovicu (lagúna) 5 500 m³
- SO 05 Prečerpávací nádrž 60 m³
- SO 06 Výdajná plocha
- SO 07 Hnojovicová kanalizácia

b) Prevádzkové súbory

- PS 1.1 Ustajnenie a napájanie
- PS 1.2 Odstraňovanie hnojovice
- PS 2.1 Ustajnenie a napájanie
- PS 2.2 Odstraňovanie hnojovice

PS 3.1 Ustajnenie a napájanie

PS 3.2 Odstraňovanie hnojovice

PS 4.1 Čerpanie a uskladnenie hnojovice

SO 1 Rekonštrukcia kravína K1

Rekonštrukcia kravína je vyvolaná zlepšením prostredia a podmienok ustajnenia zvierat produkovaného hnoja (z podostielky na bezpodostielku) a zmenou technológie odstraňovania TH. V tejto časti zmeny dôjde k zníženiu počtu ustajnených zvierat na 222 ks dojníc. Prístavba hnojovej koncovky sa vybuduje z juhozápadnej strany objektu. Bude slúžiť ako prestrešenie navrhovaného hnojného kanála. Prístavba je prízemná, obdĺžnikového pôdorysu rozmerov 22,6 x 3,5 m bez povalového priestoru.

Nosný systém tvorí murovaná konštrukcia hr. 300 mm z tehál CP. Strešná konštrukcia pultovej strechy so sklonom 10° je vytvorená z oceľových väzníkov IPE a drevených väzničiek. Krytina a podhl'ad je vytvorená z tvarovaného pozinkovaného plechu. Svetlá výška hnojovej koncovky je 3,20 m. Ustajňovací priestor sa s prístavbou hnojovej koncovky prepojí vybúraním otvorov v pôvodnej štítovej stene kravína. Vybúrané otvory budú v súlade s navrhovanými vstupmi do hnojovej koncovky z exteriéru s možnosťou prejazdu, resp. prechodu objektom. Navrhované vstupné vráta do koncovky sú drevené rozmerov 2,20 x 3,00 m resp. 3,0 x 3,0 m v celkovom počte 4 ks. Dno a steny kanálov v hnojovej koncovke sú betónové, vystužené sieťovinou. Podlahy sú betónové. V miestach prekrytia kanálov sú osadené oceľové rošty a betónové dosky.

SO 2 Rekonštrukcia kravína K2

Platí detto ako SO 01 Rekonštrukcia kravína K1

SO 03 Rekonštrukcia pôrodne

Objekt je samostatne stojaci prízemný objekt rozmerov pôdorysu 22,7 x 73,02 m bez povalového skladovacieho priestoru. Nosný systém objektu tvorí drevená konštrukcia (stĺpy, nosníky) s jednou vnútornou podporou. Pozdĺžna modulácia stĺpov je 4,5 m.

Dlhšie obvodové steny objektu sú zhotovené v kombinácii z muriva hr. 375 mm a sendvičových panelov s tepelnou izoláciou. Štítovité steny sú murované. Konštrukciu strechy tvorí drevený lepený väzník osadený na drevených stĺpoch. Krytina objektu je plechová. Svetlá výška ustajňovacieho priestoru objektu vedľa obvodovej steny (odkvape) je cca 3,26 m, po hrebeň strechy cca 5,8 m. Vstup do objektu je vrátami min. rozmerov 2,80 x 2,30 m, v počte 5 ks vrát na severnej stene a 4 ks vrát na južnej štítovitej stene. Presvetlenie objektu je oknami v dlhších obvodových stenách a svetlíkom v hrebeni strechy (v každom druhom module). Podlahy v objekte sú z nehorľavých hmôt.

Prevádzka objektu je podostielková, väzané ustajnenie 152 ks v 4 radoch, kŕmenie do žľabov, napájanie liatinovými napájačkami, odstraňovanie hnoja obežným zhrňovačom.

Dispozične objekt pozostáva z priestorov prípravovne, ustajňovacieho priestoru, hnojovej koncovky, elektrorozvodne, strojovne, teľatníka, prípravy MKZ a sociálnych priestorov. Objekt je vybavený elektroinštaláciou, rozvodmi vody, kanalizácie a napojený na komunikácie. Je prejazdny v pozdĺžnom smere. Kŕmenie je riešené do kŕmnych žľabov pásovými dopravníkmi.

V rámci rekonštrukcie sa na objekte vykonajú nasledovné úpravy:

- Vnútorne steny v objekte vrátane muriva hnojnej koncovky sa zbúrajú. Tým sa zväčší ustajňovacia plocha na celý objekt
- V ustajňovacom priestore sa zrušia betónové krmné žľaby a drážky obežného zhrňovača maštalného hnoja.
- V celom objekte sa vyspraví pôvodná betónová podlaha s dobetonávkou z betónu C 12/15.
- Vnútrotný ustajňovací priestor sa pevnými a otočnými oceľovými zábranami rozdelí tak, že sa vytvoria ustajňovacie sekcie resp. boxy, s bezpodostielkovou prevádzkou (ležiskové boxy, ležovisko skupinových koterčov s gumovými matracmi). Súčasťou každej sekcie budú ležiská, chodby, spoločné krmisko (krmný stôl) v strede objektu.
- Z JZ strany sa zriadi murovaná prístavba hnojnej koncovky. Bude slúžiť ako prestrešenie navrhovaného hnojného kanála. Prístavba je prízemná, obdĺžnikového pôdorysu rozmerov 22,6 x 3,5 m, bez povalového priestoru. Plocha hnojnej koncovky je 70,04 m². Jej nosný systém tvorí murovaná konštrukcia hr. 300 mm z tehál CP. Strešná konštrukcia pultovej strechy so sklonom 10° je vytvorená z oceľových väzníkov IPE a drevených väzničiek. Krytina a podhľad je vytvorená z tvarovaného pozinkovaného plechu. Svetlá výška hnojovej koncovky je 3,20 m. Ustajňovací priestor sa s prístavbou hnojovej koncovky prepojí vybúraním otvorov v pôvodnej štítovej stene kravína. Vybúrané otvory budú v súlade s navrhovanými vstupmi do hnojovej koncovky z exteriéru s možnosťou prejazdu, resp. prechodu objektom. Navrhované vstupné vráta do koncovky sú drevené rozmerov 2,20 x 3,00 m resp. 3,0 x 3,0 m v celkovom počte 4 ks. Dno a steny kanálov v hnojnej koncovke sú betónové, vystužené sieťovinou. Podlahy sú betónové. V miestach prekrytia kanálov sú osadené oceľové rošty a betónové dosky.
- Zmení sa technológia:
 - odpratávanie tekutého hnoja
 - napájanie z liatinových napájačiek na plastové, 1 resp. 2 klapkové
 - krmenia samozakladacím vozom cez obojstranný krmný stôl
 - ustajnenia z viazaného na voľné

SO 04 Sklad nádrže na hnojovicu (lagúna) 5 500 m³

Pre potreby nových objektov bude vybudovaná nová hnojisko – lagúna s úžitkovým objemom 5 500 m³, určená k zachytávaniu odpadových vôd (močovka) z dojárne a z produkčných stajní. K lagúne bude hnojovica odvádzaná novovybudovanou kanalizáciou a čerpadím potrubím.

Novovybudovaná kanalizácia bude odvedená do novej prečerpávacej betónovej nádrže. Z nádrží bude hnojovica prečerpávaná do separátora, ktorý bude oddeľovať pevné a kvapalné častice. Separátor bude umiestnený na vyvýšenej konštrukcii v blízkosti prečerpávacej nádrže. Tekuté častice budú následne odtekať do novovybudovanej lagúny.

Pre zabezpečenie stavby proti prípadnému zvýšeniu hladiny podzemnej vody bude v priestore pod nádržou vybudovaný odvodňovací drenážny systém – drenážne vyspádované potrubie uložené v štrkovom lôžku a zaústené do kontrolnej prípadne do odčerpávacej šachty. Týmto spôsobom bude prípadne podzemná voda zvedená mimo priestor navrhovanej skladovacej jednotky.

- Po celkovom stavebnom vybudovaní valov budú tieto vysvahované a zarovnané, zbavené kameňov a ostrých predmetov. Vnútrotný povrch nádrže bude vybavený 10 cm posypom preosiatej zeminou alebo piesku. Na pripravenú plochu nádrže bude položená vrstva geotextílie, ktorá zabezpečí ako stabilitu povrchu zemi, tak aj ochrannú fóliu pred prípadným prerazením náhodných ostrých predmetov.
- Pre prípad extrémneho zvýšenia podzemnej vody sa uvažuje zabudovať drenážny odvodňovací systém pod úrovňou dna lagúny a vyústi sa do budovaných betónových skruží.

Po celkovom dobudovaní a vysvahovaní valov sa vnútorná časť valov do navrhovaných rozmerov upraví preosiatou zeminou. Na takto upravenú plochu sa položí ochranná geotextília, ktorá súčasne zabezpečí stabilitu povrchu zeminou. Na geotextíliu sa položí spodná fólia EPDM, hr. 1,02 mm. Pásky budú lepené a každý spoj bude kontrolovaný tlakovým vzduchom. Na túto vrstvu bude položená drenážna vrstva - geotextília, ktorá bude napojená na centrálny drenážny kontrolný systém - trubky vyvedené do monitorovacích šácht. Vrchnú tesniacu vrstvu tvorí vrchná fólia EPDM, hr. 1,14 mm. Vrstva je taktiež lepená z pásov a atestovaná tlakovým vzduchom. Okraje fólií budú ukotvené na korune hrádze - do rýh. Nakoniec sa na povrch koruny hrádze osadia cestné panely.

Všetky komory lagúny budú vybavené plávajúcim zakrytím z EPDM fólie opatrené plavákmi. Z pohľadového hľadiska nebude porastlý zelený val nijako rušivo pôsobiť na najbližšie okolie a bude zapadať do stávajúceho terénneho reliéfu farmy.

Tab. 1 Produkcia hnojovice za 6 mesiacov podľa stavu 31.12.2006 – súčasný stav

Farma	Kategória zvierat	ks	Normatív	Produkcia za 6 mesiacov
Farma Klin	Dojnice	406	9,98	4 051
	Teľatá do 3 mesiacov	71	1,32	93
	Jalovice nad 2 roky	45	7,41	344
	Spolu	523		4 488
Farma Oravské Veselé	Teľatá 3 – 6 mesiacov	179	1,32	236
	Býčky do 1 roka	254	4,94	1 256
	Býky 1 – 2 ročné	222	4,94	1 096
	Býky nad 2 roky	19	4,94	94
	Spolu	674		2 682

Tab. 2 Produkcia hnojovice za 6 mesiacov podľa plánovaného stavu – navrhovaný stav

Farma	Kategória zvierat	ks	Normatív	Produkcia za 6 mesiacov
Farma Klin	Dojnice	450	9,98	4 051
	Teľatá do 3 mesiacov	100	1,32	93
	Jalovice nad 2 roky	50	7,41	344
	Spolu	600		4 488
Potreba skladovacích kapacít				5 500

Farma	Kategória zvierat	ks	Normatív	Produkcia za 6 mesiacov
Farma Oravské Veselé	Teľatá 3 – 6 mesiacov	200	1,32	264
	Býčky do 1 roka	300	4,94	1 482
	Býky 1 – 2 ročné	250	4,94	1 235
	Býky nad 2 roky	0	4,94	0
	Spolu	750		2 981

SO 05 Prečerpávacia nádrž 60 m³

Objekt slúži pre manipuláciu a jeho účelom je prečerpanie hnojovice do nadzemnej nádrže a späť do cisterien. Je to podzemný objekt kruhového pôdorysu, komora Ø 5,14 m. Hĺbka objektu cca 4,5 m. Dno nádrže je z vodostavebného betónu. Steny nádrže sú z oceľového plechu. Celá nádrž sa z vonkajšej strany obetónuje. Proti zamrznutiu bude prestropeňá dvomi drevenými fošami.

V prečerpávacej nádrži je osadené čerpadlo, ktoré prečerpáva hnojovicu do jednej nadzemnej nádrže alebo cisterny na výdajnej ploche. Proces prečerpávania je automatický, čerpadlo sa zapína a vypína od stavov hladiny v nádrži, ktoré sú snímané ponornými spínačmi. Automatické ovládanie je možné deblokovať a proces ovládať ručne. Čerpacia komora je situovaná v blízkosti nadzemnej skladovacej nádrže, bližšie k výdajnej ploche.

Riešené plochy a priestory:

- zastavaná plocha 25,87 m²
- obostavaný priestor 175,88 m³
- pôdorysné rozmery Ø 5,14 m
- kapacita užit. objem 60 m³

Prečerpávacia nádrž je prevedená zo smaltovaných plechov a obvodového betónu. Valcový smaltovaný plášť zaisťuje dokonalú ochranu proti korózii a izoláciu proti priesakom tekutého odpadu.

Základové dno nádrže je prevedené z vodotesného betónu C 16/20 hr. 300 mm s výstužou (prevažne sieťovinou KARI) na podkladnom betóne hr. 50 mm a štrkovom podsype 200 mm. Na betónový základ sa zmontuje plášť čerpačky zo smaltovaných oceľových plechov a obvodového betónu hr. 200 mm z betónu C 16/20. Medzi vnútorné steny plášťa sa uloží izolácia proti vode a prevedie sa spádovaný vodotesný betón smerom k prehĺbeniu pre čerpadlo.

SO 06 Výdajná plocha

Objekt zaisťuje hygienicky a vodohospodársky nezávadný tekutý hnoj zo skladovacej nádrže skladu tekutého hnoja so pristavených cisterien, určených na odvoz tekutého hnoja do poľa. Objekt je riešený ako súčasť hnojnej koncovky.

Výdajná plocha je situovaná vedľa existujúcej nádrže 60 m³ vo vzdialenosti cca 2,5 m tak, aby sa výdajné potrubie mohlo napojiť na cisternu.

Riešené plochy a priestory:

- zastavaná plocha 36,0 m²

- obostavaný priestor 54,0 m³
- pôdorysné rozmery 8,00 x 4,50 m
- kapacita 1 motorové vozidlo

Pod objektom sa navrhuje štrk a šrkopiesok, ktorý je nutné hutniť mechanizačným vybračným prostriedkom po vrstvách 150 mm na I = 0,800.

Podlaha je navrhovaná z betónu tr. C 16/20 so sieťovou výstužou zváranou z prútov Ø E5, oká 150/150 mm. Betónový obrubník sa prevedie z betónu C 16/20 so sieťovou výstužou o šírke 150 mm a výške 300 mm. Podlaha je vyspádovaná do uličnej vpuste v strede. Povrch podlahy sa opatrí cementovým poterom hr. 20 mm hladným dreveným hladítkom.

SO 07 Hnojovicová kanalizácia

Dokumentácia rieši zmenu odstraňovania hnoja z výrobných objektov, t.j. že zo slamnatej podostielky sa prechádza na odstraňovanie tekutého hnoja šípovými lopatami do zberných kanálov v jednotlivých objektoch, z ktorých sa tekutý hnoj kanalizáciou gravitačne odvádza do prečerpávacej nádrže obsahu 60 m³. Z uvedenej nádrže sa tekutý hnoj do skladu nádrže na hnojovicu o kapacite 5 500 m³. Objem nádrží zabezpečuje zdržanie hnojovice na 6 mesiacov.

Kanalizácia tekutého hnoja sa navrhuje v plnom rozsahu z plastových rúr PVC DN 200 a DN 300. Spády kanalizácie je potrebné dodržať podľa projektovej dokumentácie. Každý zo zberných kanálov je vybavený kalovým stavítkom, ktoré bude slúžiť na jednorázové vypustenie do prečerpávacej nádrže.

PS 1.1 Ustajnenie a napájanie

V stajni s ležiacimi boxmi sa bude vyhrňovanie hnojovice uskutočňovať zhrňacou lanovou lopatou do zberného kanála a odtiaľ do prečerpávacej nádrže so separátorom, odkiaľ sa bude prečerpávať do novej lagúny. Ide o elektromechanické zariadenie, kde pomocou ťažnej sily lana, vyvinutej elektromotorom, je mechanicky vsunutá lopata v stavebne vymedzenom priestore a tým dochádza k mechanickému čisteniu stajňového priestoru.

Základnou jednotkou pre voľné ustajnenie hovädzieho dobytku je bezpodstielkový ľahací box. Zaisťuje pohodlie dobytku a vysoký stupeň čistoty povrchu tela zvierat.

Ustajňovací priestor bude vybudovaný tak, že mikroklimatické podmienky prostredia (t.j. teplota, relatívna vlhkosť a rýchlosť prúdenia vzduchu, prašnosť) nebudú mať nepriaznivý účinok na zdravotný stav a životnú pohodu zvierat.

Napájanie zvierat bude riešené z veľkokapacitných žľabov. V zime bude dostávať relatívne teplú a v lete studenú vodu. Bude zabezpečená fixná teplota vody počas celého roku 15°C. Žľaby sa budú jednoducho obsluhovať, čistiť a počas prevádzky sú vysoko spoľahlivé.

Žľab bude vyrobený zo zdravotne vyhovujúcej nehrdzavejúcej ocele. Prívod vody do žľabu bude vedený v podlahe, s vyvedením v nohe rámu žľabu k plavákovým ventilom.

LOKALITA ORAVSKÉ VESELÉ

a) Stavebné objekty

SO 1 Rekonštrukcia zemiakárne na odchov jalovic

SO 2 Sklad nádrže na hnojovicu (lagúna) 5 500 m³

SO 3 Prečerpávací nádrž 60 m³

SO 4 Výdajná plocha

SO 5 Hnojovicová kanalizácia

b) Prevádzkové súbory

PS 1.1 Ustajnenie a napájanie

PS 1.2 Odstraňovanie maštalného hnoja

PS 2.1 Čerpanie a uskladnenie hnojovice

Stavebné objekty a prevádzkové súbory v lokalite Oravské Veselé budú podobného riešenia ako v prípade lokality Klin.

II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

V súčasnosti je poľnohospodárstvo jednou z ľudských aktivít, ktoré najvýraznejšie ovplyvňujú životné prostredie. Pozitívne pôsobenie chovu hospodárskych zvierat na životné prostredie sa prejavuje v mnohých smeroch – vytváranie kultúrnej krajiny a jej rázu, úprava životného priestoru pre flóru a faunu, zvyšovanie biologickej diverzity a estetickej hodnoty krajiny a prostredia. Má významnú úlohu v procese asimilácie odpadov, cyklu živín a zvyšovania úrodnosti pôdy. Súčasné negatívne vplyvy chovu hospodárskych zvierat na životné prostredie sa líšia od predchádzajúcich v kvantite a kvalite. Ide predovšetkým o vplyvy vyplývajúce z koncentrácie zvierat, špecializácie a integrácie prírodných zdrojov, nedostatočné využívanie poznatkov vedy a techniky.

Chov hospodárskych zvierat je spojený so zhoršovaním prírodných zdrojov, nadmernou pastvou a degradáciou pastvín, odlesňovaním, spotrebovaním živín alebo zlým hospodárením. Najvýznamnejšími odpadovými látkami, ktoré sa z poľnohospodárstva dostávajú vzduchom a vodou do životného prostredia sú oxid uhličitý, oxid uhoľnatý, oxidy dusíka, dusičnany, dusitany, fosfáty, amoniak, metán, amíny, amidy, ťažké kovy, ochranné látky a pod. Veľký podiel tohto znečistenia produkuje chov hospodárskych zvierat v podobe nestrávených a vo fekáliách vylúčených živínach.

Nepriaznivým vplyvom intenzívneho chovu hospodárskych zvierat však možno čeliť dodržiavaním legislatívnych opatrení na ochranu životného prostredia v súčinnosti s uplatňovaním modernej, na vedeckých poznatkoch založenej technológie, ktorá nielenže obmedzuje negatívny vplyv chovu hospodárskych zvierat, ale odpadové produkty z chovu zvierat zhodnocuje.

V priebehu niekoľkých rokov dochádza ku priaznivému ovplyvneniu botanickej skladby porastu jednak v smere jeho zahustenia, ale i v smere priaznivého posunu rastlinných druhov. Aj krajnotvorné pôsobenie tohto spôsobu chovu dobytku je markantné. Pri malej pracovnej náročnosti dochádza ku skultúrnemu krajiny i ku zvýšeniu jej estetickej hodnoty.

Výrobná činnosť firmy bude mať charakter poľnohospodárskej výroby so zameraním na živočíšnu výrobu vrátane vedľajších produktov. Je lokalizovaná v poľnohospodárskej krajine s vysokým poľnohospodárskym potenciálom a tradíciou tohto odvetvia hospodárstva, ale aj v oblasti s nižšími pracovnými príležitosťami a ekologicky aj ekonomicky únosného využívania krajiny.

Spoločnosť DAKNA Námestovo, družstvo hospodári na rozsiahlom území Oravy v bezprostrednej blízkosti poľskej hranice. DAKNA Námestovo, družstvo hospodári na výmere takmer 3 000 ha, z ktorých 2/3 tvoria trvalé trávne porasty. Podnikateľské portfólio družstva je dominantne zamerané na živočíšnu výrobu, ktorú tvorí chov 650 dojníc, približne 1 400 jedincov mäsového HD a 600 oviec plemena zošľachtená valaška. Rastlinná výroba je dominantne zameraná na výrobu krmovín, pričom podnik v ostatnom období výrazne investoval do modernizácie strojového parku. Manažment DAKNA sa maximálne snaží využiť služby aj na získanie krmiva pre živočíšnu výrobu. Napríklad formou služby zasejú inému podniku kukuricu a tým majú zabezpečenú agrokomoditu pre výživu svojich zvierat. Aj tento rok, v čase, keď ceny obilnín prudko rastú, podnik predvídavo zazmluvnil vopred dodávku obilnín pre krmné zmesi. Tie si vyrába vo vlastnej výrobni. Okrem toho tento rok sa spojilo aj s dodávateľskou firmou, ktorá mu zabezpečuje komoditu, nahrádzajúcu v krmných zmesiach obilniny.

Špecifikom je pestovanie drobného ovocia, pričom družstvo drží v SR prvenstvo vo výmere pestovania ríbezlí. Podnik má ambície v budúcnosti zásobovať drobným ovocím obchodné reťazce. Nespornou výhodou je, že celá výmera poľnohospodárskej pôdy družstva je zaradená do Agroenvironmentu (podpora 4,7 mil. Sk). Aj vďaka tomu môže DAKNA aj naďalej v tomto segmente výroby úspešne zotrvať.

Predkladaný projekt prestavby a rekonštrukcie krávinov rešpektuje všetky požiadavky na elimináciu uvedených negatív z chovu hospodárskych zvierat pri vyšších koncentráciách. Projekt rieši kompletne celú prevádzku chovu hovädzieho dobytku s náväznosťou uskladnenia slamnatého a tekutého hnoja a jeho aplikácie do pôdy.

Lokalizácia objektu farmy bola zvolená vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od obytného územia a z dôvodu, že sa v okolí nachádza dostatok vhodných plôch s trvalým trávny porastom (ďalej len TTP), ktoré budú využívané jednak pri produkcii kvalitného krmiva, ako aj pre aplikáciu vyprodukovaných hnojív.

Cieľom predkladanej environmentálnej dokumentácie je posúdiť možnosť realizácie navrhovanej činnosti v danej lokalite, predovšetkým z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny.

Dôvody pre umiestnenie stavby vo vybraných lokalitách môžeme teda zhodnotiť z viacerých hľadísk:

1. Vlastníkom parciel v oboch lokalitách je navrhovateľ.
2. Ide o územia, ktoré sú už dlhodobo využívané na poľnohospodársku výrobu.
3. Výstavba bude sústredená na plochách, ktoré sú v súčasnosti využívané pre živočíšnu výrobu a to chov hovädzieho dobytku. Časť pozemku v prípade oboch lokalít je zastavaná (objekty družstiev), časť pozemku je nezastavaná (zarastená trávna plocha). Na voľných plochách v súčasnosti nie je postavený žiadny stavebný objekt.
4. Obec Klin a Oravské Veselé majú zastúpené charakteristické vidiecke osídlenie s tradičnou poľnohospodárskou výrobou. Hlavnou prípustnou funkciou v územiach je funkcia poľnohospodárskej výroby.
5. Umiestnenie stavby je umocnené charakterom reliéfu, kde daná plocha predstavuje mierne svažité a len miestami rovinatý terén (lokalita Klin) a svažité (lokalita Oravské Veselé).
6. Rovnako vyplýva aj z požiadaviek napojenia na infraštruktúru územia - dostupnosť potrebných inžinierskych sietí a dostupnosti dopravných uzlov a koridorov pri meste Námestovo.

II.10 Celkové náklady

Rekonštrukcia fariem bude realizovaná z úverových zdrojov, z podporných programov a z časti vlastných zdrojov. Predpokladané náklady na realizáciu investičnej činnosti predstavujú čiastku:

lokalita Klin 42 874 000,- Sk.

lokalita Oravské Veselé 17 031 600,- Sk

II.11 Dotknutá obec

Názov katastrálneho územia	Kód katastrálneho územia	List mapy M 1 : 10 000
Klin	824 364	36 – 23 – 18
Oravské Veselé	844 179	26 – 03 - 06

II.12 Dotknutý samosprávny kraj

Žilinský samosprávny kraj

II.13 Dotknuté orgány

Úrad žilinského samosprávneho kraja

Obvodný úrad životného prostredia v Dolnom Kubíne, Stále pracovisko Námestovo

Obecný úrad Klin

Obecný úrad Oravské Veselé

Regionálna veterinárna a potravinová správa v Dolnom Kubíne

Správa CHKO Horná Orava

II.14 Povoľujúci orgán

Obec Klin

Obec Oravské Veselé

II.15 Rezortný orgán

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

II.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Výsledný dokument procesu posudzovania vplyvov bude jedným z podkladov pre vydanie územného rozhodnutia podľa zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

II.17 Vyjadrenie o vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice

Realizácia zámeru nebude mať priamy vplyv presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

III.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

III.1.1 Geomorfológia

Lokalita Klin

Dotknuté územie sa nachádza v k.ú. obce Klin, severným smerom od mesta Námestovo. Podľa geomorfologického členenia (MAZÚR - LUKNIŠ, 1980) sa nachádza v oblasti Podhôrno-magurskej, celku Oravská kotlina.

Podľa typologického členenia reliéfu (TREMBOŠ, MINÁR IN MIKLÓS ET AL., 2002) predstavuje dotknuté územie (lokalita Klin) reliéf kotlinových pahorkatín. Nadmorská výška dotknutého územia sa pohybuje okolo 630 m n.m.

Orientácia terénu dotknutého územia je v smere SV – JZ. Konfigurácia terénu dotknutého územia tvorí mierne svahovitý a len miestami rovinatý. Pozemok je z časti zastavaný poľnohospodárskymi objektami, z časti je obrastený trávnatým porastom. Najbližšie okolie dotknutého územia tvorí zo severu obhospodarovaná pôda s TTP, z juhu cestné komunikácie, z východu obhospodarovaná plocha a západným smerom preteká povrchový tok - Červený potok.

Lokalita Oravské Veselé

Dotknuté územie sa nachádza v k.ú. obce Oravské Veselé, severozápadným smerom od mesta Námestovo. Podľa geomorfologického členenia (MAZÚR - LUKNIŠ, 1980) sa nachádza v oblasti Stredné Beskydy, celku Podbeskydská vrchovina.

Podľa typologického členenia reliéfu (TREMBOŠ, MINÁR IN MIKLÓS ET AL., 2002) predstavuje dotknuté územie (lokalita Oravské Veselé) reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Nadmorská výška dotknutého územia sa pohybuje okolo 830 m n.m.

Masív Pilska je budovaný odolnými vrstvami pieskovcov. Jeho najvyššia časť - vlastné Pilsko má podobu širokej plochej klenby. V južnej časti chotára majú tiež prevahu pieskovce nad ílovcami, čo sa odráža vo vyvýšených častiach reliéfu, napr. Záveterný (954 m n. m.) Grebáčovka (933,4 m n. m.), Gaňovka (852 m n. m.), ďalej - už mimo katastra – Mrázová (1 000 m n. m.), Nižná Poperačka (1 036 m n. m.), Vyšná Poperačka (1 043 m n. m.), Vráta (1 051 m n. m.) a pod.

Po usadení flyšových hornín, ich prevrášnení na sever v podobe príkrovov sa začiatkom mladších tret'ohôr (v neogéne) vplyvom tektonických pohybov niektoré časti zemskeho povrchu dvíhali, iné klesali. Súčasne sa v tom období začína na území dnešnej hornej Oravy vytvárať riečna sieť, ktorá patrí medzi najstaršie v celom oravskom regióne. Po opätovných tektonických pohyboch sa pohoria opäť dvíhali a kotliny klesali. Vyzdvihnuté časti boli členené intenzívnejšie. Cez intenzívne vyzdvihované oblasti sa rieky prerezávali silnou hĺbkovou eróziou.

Potok Veselovianka, podobne ako i väčšina tokov na území hornej Oravy, je konsekventným tokom (tečú kolmo na smer vrstiev). Sú staršie než subsekventné toky, ktoré tečú zhodne so sklonom vrstiev a tektonických línií, napr. vo veselskom chotári: Mútnik (Mútnanka), Javorový potok, Vahanovský potok a pod.

Orientácia terénu dotknutého územia je severojužná. Konfigurácia terénu dotknutého územia tvorí svahovitá plocha v značne členitom území smerom na juh zvažujúca sa plocha. Najbližšie okolie dotknutého územia tvorí nízky trávnatý porast s lesným porastom (stromy, kry).

III.1.2 Geologické pomery posudzovaného územia a jeho širšieho okolia

Z geologického hľadiska patrí územie lokality Klin do flyšového pásma, je súčasťou magurského flyšu, jeho oravsko-magurskej jednotky. Ide o paleogénne (starotret'ohorné) tret'ohorné súvrstvia hruborytmického flyšu, kde prevládajú pieskovce nad ílovcami.

Pieskovce sú jemnozemné až strednozemné, šedé, vápnité, miestami kremito-vápnité. Miestami sa v nich vyskytujú vtrúsneniny sľudy. Sú masívne alebo majú doskovitú odlučnosť.

Ílovce sú šedé – vápenité až šedozelené – nevápnité. Zastúpené sú len vo forme prepláštkov a tenkých polôh v pieskovcových polohách. Miestami sú vo vrstevnom slede objavajú tenké preuhoľnatené polohy.

Na hornej hrane sú flyšové pieskovcovo-ílovcové horniny rozrušené až na hrubé pieskovcové sute – úlomky veľkosti 1 – 3 – 6 cm, prevažne ploché, ostrohranné, rozpadavé, dajú sa drviť i medzi prstami. Smerom do hĺbky naberajú na tvrdosti, sute sa ťažko rozbíjajú aj kladivkom. Výplň medzi úlomkami tvorí íl prevažne pevnej, menej tuhej konzistencie. Zvetralá horná hrana flyšového súvrstvia pozvoľna prechádza do kvartérnych eluviálno-deluviálnych zemín charakteru ílu, piesčitého ílu s podielom sute resp. s organickou prímiesou. Ide o zvetraliny skalného podkladu, ktoré sú nepresunuté (elúvium) alebo transportnými médiami presunuté z vyšších polôh do nižších (delúvium). Kvartér predmetnej oblasti má mocnosť 3 – 4 m, má nerovnorodý vývoj, je neuplahnutý, málo únosný. Údaje boli prevzaté z dokumentácie vyhotovenej pre navrhovanú činnosť Záverečná správa geologickej úlohy „Námestovo – Klin, modernizácia na PD“ (RYBÁRIKOVÁ – HUDEC, 2007).

Z geologického hľadiska patrí územie lokality Oravské Veselé do flyšového pásma, je súčasťou magurského flyšu, jeho oravsko-magurskej jednotky. Ide o paleogénne (starotret'ohorné) tret'ohorné súvrstvia hruborytmického flyšu, kde prevládajú pieskovce nad ílovcami. Tu je flyš odolnejší voči erózii - vytvára mohutné, väčšinou pretiahnuté horské chrbty (masív Pilska). Tam, kde prevládajú vrstvy ílovca nad vrstvami pieskovca (flyš v ílovcovom vývoji), je flyš málo odolný voči erózii; vonkajšie geologické sily (predovšetkým voda - potoky, čiastočne i vietor) vytvorili znížneniny často v tvare "brázdy", napr. Podbeskydská brázda a v nej i Veselovianska kotlina.

Obec Oravské Veselé leží v mohutných komplexoch magurského flyšu. Sedimentácia flyšu začala začiatkom tret'ohôr po alpínskom vrásnení Západných Karpát. Vtedy sa časť novo vzniknutého horstva vo vnútorných Karpatoch opäť znížila, more od severozápadu a severu zaplavilo nielen veľkú časť vonkajších oblastí vnútorných Karpát, ale preniklo aj hlboko do nich.

V paleogénnom mori sa usadzovali vrstvy pieskovcov, ílovitých bridlíc, ílovcov, slieňovcov, zlepencov, ktorých rôzne mocné vrstvy sa pri usadzovaní striedali, začalo ukladanie flyšu. V prípade magurského flyšu išlo o súvrstvia magurského pieskovca (súvrstvie kremitých pieskovcov s polohami ílovcov), ktoré tu majú dominantné postavenie, menej často sú zastúpené (menej často sa ukladali) zlepence, prachovce, slieňovce a iné horniny.

Celý sedimentačný priestor magurského flyšu bol podmorskými chrbtami a veľmi rozčlenený na niekoľko čiastkových sedimentačných priestorov, v ktorých sa po usadení celé masy už spomenutých hornín prevrášnili a v podobe mohutných vrás sa presúvali na sever. Takto vznikali viaceré sedimentárno-tektonické jednotky, v ktorých sú uvedené horniny zastúpené v rôznom pomere. Predpokladaná hĺbka magurského flyšu na Orave je 3000-5000 m (GROSS, DOVINA, 1992).

III.1.3 Inžinierskogeologická charakteristika širšieho okolia

Na základe inžinierskogeologickej rajonizácie (MATULA., 1989) bol v dotknutom území vyčlenený *rajón flyšoidných hornín*.

Územie lokality Oravské Veselé je zaradené do regiónu neogénnych tektonických vkleslín. Rajón je tvorený predkvartérnymi horninami a kvartérnymi sedimentmi.

Územie lokality Klin je zaradené do regiónu karpatského flyšu, subregiónu vonkajších Karpát. Rajón je tvorený deluviálnymi sedimentmi s prevažne jemnozrnnými zeminami. Na jemnozrnných sedimentoch podkladu sa vytvárajú delúviá ílovito-hlinité. Územie rajónu je z časti zalesnené, z časti poľnohospodársky obrábané alebo využívané ako lúky a pasienky.

V deluviálnych sedimentoch na menších plošinách a vo vyšších častiach svahov sa vytvára zriedkavo súvislý horizont podzemnej vody.

Územie rajónu sa využíva hlavne na lesné hospodárstvo a pasienky, je využívané tiež poľnohospodársky (pôdy 3. až 6. bonitovej triedy).

III.1.4 Seizmicita územia

Podľa STN 73 0036 (Seizmické zaťaženie stavieb) Seizmická mapa Slovenska – Príloha A.2, patrí územie do seizmickej oblasti s očakávanou intenzitou 6° M.S.K-64 stupnice.

III.1.5 Hydrogeologické pomery posudzovaného územia a jeho širšieho okolia

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (ŠUBA ET AL., 1981) celé dotknuté územie (pre obidve lokality) patrí do hydrogeologického rajónu *PN 025 Paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny*.

Na základe „Vymedzenia útvarov podzemných vôd na Slovensku“ v zmysle sa tento útvar označuje:

SK2001800F Útvar puklinových podzemných vôd západnej časti flyšového pásma a podtatranskej skupiny oblasti povodia Váh (čiasťový rajón VH 10 rajónu PN 025)

SK2003200P Útvar medzizrnných podzemných vôd Oravskej kotliny oblasti povodia Váh (čiasťový rajón VH 20 rajónu PN 025)

Rajón je budovaný zvrásnenými sedimentami vonkajšieho flyšového pásma, ktoré je charakterizované striedaním pieskovcov a ílovcov v rôznom pomere. Litologické zloženie a nepravidelné striedanie pieskovcov a ílovcov vytvára vcelku nepriaznivé podmienky pre akumuláciu väčšieho množstva podzemných vôd. Relatívne väčšie množstvá podzemných vôd sú viazané na pieskovce v oblasti Babej hory a Pílska.

Čiasťový rajón neogén Oravskej kotliny je budovaný ílmi, v ktorých sa nachádzajú polohy jemnozrnných pieskov. Ako celok vyznačuje sa veľmi obmedzeným obehom podzemných vôd. Významnejšie množstvá podzemných vôd sú viazané na polohy jemnozrnných pieskov. Sú však často hydraulicky odizolované.

Flyšové pásmo, do ktorého patrí aj k.ú. Klin a k.ú. Oravské Veselé, sa vyznačuje svojráznou jednoduchou geomorfologickou stavbou. Prevládajú pretiahle mierne až stredne sklonené tvary, pričom tvrdšie pieskovce budujú ostrejšie vypreparované chrbty, kým územie tvorené málo odolnými bridlicami podmienilo vznik priľahlejších zníženín a širokých údolí. Ako produkt zvetrania flyšu, rozrušením bridlíc a slieňa, vzniká veľmi jemnozrnná zemina, ktorá je pre vodu

prakticky nepriepustná. Voda steká len po povrchu a iba v sutinách sa hromadia veľmi chudobné zásoby podzemných vôd.

Výskyt prameňov je síce hojný, ale všetky sú malé a mnohé vysychajú. V dôsledku uvedeného, vo flyšových pásmach vznikajú i pri lokálnych extrémnych zrážkach najväčšie vody na Slovensku. Potoky a rieky mávajú veľké výkyvy v prietoku vody. Najvyššie prietoky sa vyskytujú v apríli až máji.

III.1.6 Klimatické pomery

Veľmi dôležitým činiteľom pri formovaní vegetačného krytu, pri pôdotvorných procesoch, humifikácii a pod. sú klimatické pomery. Za klimatické pomery považujeme dlhotrvajúci stav ovzdušia, presnejšie priemerný stav meteorologických prvkov : svetla, teploty, tlaku vzduchu, vetra a zrážok na určitom mieste.

Podľa klimatického členenia SR k.ú. Klin a k.ú. Oravské Veselé a ich okolia patrí do klimatickej oblasti mierne teplej oblasti s priemerným počtom menej ako 50 letných dní s denným maximom teploty $\geq 25^{\circ}\text{C}$, ktorá je zastúpená okrskom mierne chladným, veľmi vlhký, vrchovinový s priemernou teplotou v júli $\geq 12^{\circ}\text{C}$ a $< 16^{\circ}\text{C}$. Najchladnejší mesiac je január ($\bar{\varnothing} -5^{\circ}\text{C}$), najteplejší júl ($\bar{\varnothing} 12 - 14^{\circ}\text{C}$).

Typickým znakom teplotných pomerov horských oblastí sú tzv. inverzné zvraty – vo vrstve inverzie v nižších polohách je zakalené ovzdušie, vysoká vlhkosť vzduchu a často hmla, nad inverznou vrstvou je veľmi dobrá viditeľnosť a vyššia teplota. Dĺžka trvania inverzie je priamo závislá od pokojného počasia.

Teplotné pomery sú značne ovplyvňované oblačnosťou nad daným územím, ktorá znižuje intenzitu slnečného žiarenia. Na území je priemerný počet dní s hmlou 40 – 50 (Klin - kotlina vysokého stupňa) a 20 – 50 (Oravské Veselé – oblasť so zníženým výskytom hmieľ). Priemerné trvanie slnečného svitu je 1 800 hodín, z čoho na vegetačné obdobie pripadá 1 300 hodín.

Priemerný ročný úhrn zrážok v území je od 800 mm (Klin) – 1000 mm (Oravské Veselé). Najviac zrážok pripadá na letné mesiace – júl, august, podstatná časť zrážok na vegetačné obdobie (asi 60 % z ročného úhrnu). Január a február sú mesiace s najnižším množstvom zrážok.

Časť zrážok v zimnom období padne vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod 0°C utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania, podľa priebehu počasia. K snehovým charakteristikám patrí predovšetkým nástup a koniec snehovej pokrývky, jej trvanie, priemerná a maximálna výška. Snehová pokrývka trvá v priemere 160 – 180 dní.

Na veterané pomery územia výrazne vplýva geomorfológia hornej Oravy – postavenie horských chrbtov Oravských Beskýd, Oravskej Magury a Skorušinského pohoria a medzi nimi ležiacej Oravskej kotliny. Nižšie polohy Podbeskydskej vrchoviny a masív Budínskej Magury naväzujú na Oravskú kotlinu otvorenú k severu a severovýchodu, čo pre tieto oblasti znamená smer prevládajúcich vetrov. Najveternejšie mesiace sú január a február, najmenej vetra sa vyskytuje v júli a v auguste. Zimný polrok je oveľa veternejší ako letný. Západné vetry, vanúce cez nízke chrbty Podbeskydskej vrchoviny, prinášajú v lete ochladenie a v zime oteplenie, ale najmä vlahu (pri východnom prúde je to opačne), preto sú ročné úhrny zrážok aj v intraviláne obce pomerne vysoké. Od roku 1989 bola v obci Oravské Veselé zriadená meteorologická stanica základného typu Slovenského meteorologického ústavu v Bratislave, kde sa pozorujú meteorologické prvky.

III.1.7 Povrchové vody

Územie je podľa vyhlášky MŽP SR č. 224/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vymedzení oblasti povodí, environmentálnych cieľoch a vodnom plánovaní vymedzené čiastkovým povodím Váh – Orava po priehradný profil Oravskej vodnej nádrže, číslo hydrologického poradia 4-21-03.

Cez katastrálne územie obce Klin pretekajú vodné toky: Klinianka, Polhoranka, Michalovka, Červený potok, Hrubášov potok, potok Skadaná a ich menšie bezmenné prítoky. Územie je odvodňované Červeným potokom (č. hydrologického poradia v lokalite 4-21-03-077).

Riečnu os v chotári obce Klin predstavuje potok Klinianka (pravá prítok Polhoranky). Rieka Polhoranka so svojimi prítokmi vytvára vejárovito-pravouhlú riečnu sústavu (dolinnú textúru).

Cez katastrálne územie obce Oravské Veselé pretekajú vodné toky: potok Veselianka, Mútnik, Javorový potok, Vahanovský potok, potok Lopatov, potok Rakovce, Balcerčíkov potok, potok Randová, Straňanský potok a ich menšie bezmenné prítoky. Územie je odvodňované Javorovým potokom (č. hydrologického poradia v lokalite 4-2-03-045). Rieka Veselianka sa vlieva v obci Oravská Jasenica do rieky Biela Orava.

Riečnu os v chotári obce Oravské Veselé predstavuje rieka Veselianka, ktorá so svojimi prítokmi vytvára zložitú vejárovito-pravouhlú riečnu sústavu (dolinnú textúru). Podľa režimu odtoku (ŠIMO, ZAŤKO, 1980), zaraďujeme Veselianku do stredohorskej oblasti, kde prevláda snehovo-dažďový režim odtoku s maximálnymi prietokmi (Q_{max}) v apríli a v máji (resp. v marci až v máji) a s minimálnymi (Q_{min}) prietokmi v januári februári a v septembri - októbri. Najvyššie prietoky súvisia najmä s topením snehu, pričom vysoká vodnosť je aj v júni (resp. v júli), keď spadne najviac dažďových zrážok. Najnižšie prietoky sú buď v septembri (súvisí to s nízkymi zrážkami a ešte so značným výparom) a druhé minimum v januári, pretože v dôsledku chladných zím sa zrážky akumulujú v pravidelnej snehovej pokrývke a odtekajú až na jar.

V zmysle prílohy č.1 Vyhlášky MP SR č.211/2005 Z.z. je rieka Veselianka, Polhoranka a Biela Orava zaradená do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov a rieka Polhoranka do vodárenských vodných tokov.

Podľa nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti, patria všetky vyššie vodné toky medzi citlivé oblasti. Podľa uvedeného nariadenia nie je dotknuté územie (obec Klin a obec Oravské Veselé) zaradené medzi zraniteľné oblasti.

Podľa nariadenia vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd podľa §1 ods.1) nie je dotknuté územie zaradené do chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd (ďalej len „chránené vodohospodárske oblasti - CHVO“).

Pod mestom Námestovo, v blízkom okolí obce Klin je vybudovaná vodná nádrž Orava. Vodná nádrž Orava, vytvorená priehradou v Ústí nad Oravou, je vrcholovou nádržou na rieke Orava a z hľadiska celkového akumulovaného objemu je druhou najväčšou nádržou na Slovensku. Priehrady sa nachádza vo veľmi výhodnom morfológickom profile, a to pod sútokom Bielej a Čiernej Oravy. Účelom vodného diela je nadlepšiť prietoky Oravy a Váhu na energetické využitie, priemysel, poľnohospodárstvo, na zadržanie špičiek povodňových prietokov Oravy a na športové účely a rekreáciu.

III.1.8 Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie je dotknuté územie zaradené do rajónu PN 25 *Paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny*.

Vodonosnou, nepriepustnou vrstvou sú flyšové súvrstvia v neporušenom stave. Podzemná voda sa kumuluje v zvetralinovom plášti, najmä v sériách, kde prevažuje suťový materiál nad ílovitou výplňou a v kvartérnych eluviálno-deluviálnych polohách. Vzhľadom k tomu, že série pieskovcov – relatívne priepustnejších hornín a ílovcov – menej priepustných hornín sa striedajú, podzemná voda sa často vyskytuje vo viacerých horizontoch, jej výskyt sa mení, voda spravidla netvorí súvislú hladinu.

Nakoľko je nepriepustné podložie relatívne plytko pod terénom, treba prakticky vždy rátať s výskytom podzemnej vody v malej hĺbke pod povrchom, v každom prípade bude v dosahu základových konštrukcií. Pri zakladaní je potrebné rátať so vztlakom. Údaje boli prevzaté z dokumentácie vyhotovenej pre navrhovanú činnosť Záverečná správa geologickej úlohy „Námestovo – Klin, modernizácia na PD“ (RYBÁRIKOVÁ – HUDEC, 2007).

Z hľadiska geotermálnej energie patrí územie k málo perspektívnym oblastiam. V posudzovanom území ani v blízkom okolí nie sú evidované geotermálne zdroje. Prírodné liečivé zdroje v riešenom území nie sú evidované.

V horninových komplexoch magurského flyšu v prípade prevahy ílovcových súvrstiev majú tieto súvrstvia prevahu hydrogeologického izolátora, nakoľko sú nepriepustné. Oveľa priaznivejšia je situácia v oblastiach s prevahou pieskovcových súvrstiev, ktoré sú priepustné a vyznačujú sa pomerne dobrým zvodnením. Podľa Dovinu (in Gross, Dovina 1992) vyvierajú z nich puklinové, puklinovo-vrstevné, prípadne puklinovo-vrstevné-bariérové pramene s výdatnosťou medzi $0,1 - 1 > 0 \text{ l.s}^{-1}$, v priaznivejších podmienkach do $3 - 5 \text{ l.s}^{-1}$, ojedinele i viac. Babohorské pieskovce v oblasti Babej hory a Piľska sú z hľadiska hydrogeologického najpriaznivejšie, lebo sú pomerne dobre rozpukané, majú dobrú puklinovú priepustnosť a sú jedným z najvýznamnejších hydrogeologických kolektorov (zberačov vody) vôbec v západnom úseku vonkajšieho flyšového pásma na Slovensku.

Medzi významné pramene z tejto oblasti patrí prameň Randová v Oravskom Veselom s výdatnosťou $5,95 - 93 \text{ l.s}^{-1}$ (s priemernou výdatnosťou $25,8 \text{ l.s}^{-1}$), z ktorého 15 l.s^{-1} bolo zachytených do skupinového vodovodu pre obce Oravské Veselé a Mútne.

Minerálne vody

Objavenie dvoch minerálnych prameňov sírovodíkového a slaného (soľanky) pod Kráľovou grapou, na rozhraní veselského a síhelnianskeho katastra, zaujímavo opisuje v roku 1931 Jozef Jablonský ml., učiteľ miestnej školy v školskej a obecnej kronike Oravského Veselého. Okrem toho slabé vývery sírovodíkových minerálnych vôd (vajcoviek) sa podľa ústneho podania miestnych obyvateľov nachádzajú aj na lokalite Spálený grúň medzi veselským a beňadovským katastrom a v doline Vahanovského potoka.

III.1.9 Pôdy

Z *pôdnych typov sa podľa pôdnej mapy* (ŠÁLY, ŠURINA IN MIKLÓS ET AL., 2002) v riešenom území a jeho okolí nachádzajú kambizeme a pseudogleje.

Lokalita Klin

Dotknuté územie zaberajú pseudogleje modálne kyslé. V ich humóznom povrchovom horizonte sa neprejavuje zamokrenie a v profile majú prevahu procesy glejenia nad procesmi hndnutia.

Prehumóznenie pseudoglejov je plytké a málo intenzívne. Nepriepustný flyšový podklad podmienil na mnohých miestach vznik organozemí, ktoré sa viažu rašelinné biotopy charakteru vrchovísk, slatinných rašielín alebo prechodných rašielín. Sú lokalizované prevažne ďalej od agračného valu riek a potokov.

Vo vyšších častiach územia a na rozhraní s Podbeskydskou vrchovinou sa vyskytujú kambizeme pseudoglejové nasýtené a priamo v Podbeskydskej vrchovine zväčša kambizeme pseudoglejové kyslé. Spoločným znakom kambizemí je trojhorizontálnosť, väčšia alebo menšia kyslosť materiálu. Pôdy sú hlboké, v ich pôdnogenetických a stanovištných vlastnostiach sa najviac odráža vplyv materského substrátu a nadmorskej výšky, t. j. bioklimatický činiteľ. Značnú časť územia v rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu tvoria prevažne nasýtené variety: kambizeme modálne kultizemné, ktoré sa vytvorili zo zvetralín pieskovcovo - ílovcových hornín a kambizeme pseudoglejové, ktoré vznikli zo zvetralín rôznych hornín. Sprievodnými pôdami sú najčastejšie sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje.

Priepustnosť pôd je zväčša stredná. Retenčná schopnosť je na väčšine Oravskej kotliny stredná, v jej nižších častiach a v Podbeskydskej vrchovine veľká. Vlhkostný režim pôd záujmového územia možno charakterizovať ako mokrý.

Lokalita Oravské Veselé

Najrozšírenejšími pôdami vo flyšových oblastiach je (HRAŠKO, LINKEŠ, ŠURINA, 1980) skupina pôd hnedých, a to pôdny typ kambizeme so svojimi podtypmi. V oblasti pahorkatinného reliéfu Veselovianskej kotliny, v najvlhkejších, v okrajových častiach má prevahu kambizem luvizemná a v depreskách, kde presakovanie zrážkovej vody je v určitej hĺbke spomaľované až zastavené nepriepustným horizontom (íly, ílovce), sa vyskytuje kambizem pseudoglejová. Lokálne sa v oblastiach s vysokou hladinou podzemnej vody vyskytujú i pôdne typy zo skupiny pôd hydromorfných, a to gleje a organozeme (rašelinné pôdy).

Z pôdných druhov má (FULAJTÁR, ČURHLC, 1980) na území Oravského Veselého prevahu pôda hlinitá, stredne skeletnatá a na rozhraní chotárov Oravského Veselého a Mutného pôda hlinito - piesočnatá až piesočnato-hlinitá.

Vo flyšových oblastiach, kde sa striedajú priepustné a nepriepustné vrstvy hornín, sú vhodné podmienky na tvorbu stráňových procesov (výmoľovej erózie, zosuvov, zemných prúdov, erózných rýh a pod.).

Na nepriepustných plastických horninách (napr. ílovce) sú podmienky pre zliezanie, zosúvanie, plošný splach a pod., na psefiticko-psamitických horninách, ktoré sú priepustné, (napr. pieskovce, zlepenice, brekcie a i.) pôsobí spravidla ron, výmoľová erózia a pod.

K aktivizácii stráňových procesov prispieva v mnohých prípadoch aj človek nevhodným zásahom do reliéfu krajiny, odstránením vegetačného krytu (solitéme, alebo v skupinách rastúce stromy, krovie brehových porastov a pod.). Odstránením brehového porastu pri Mútniku (ľavostranný prítok Veselovianky) v jeho hornom úseku sa umožnila intenzívna výmoľová činnosť tejto rieky, rozrušenie brehovej čiary bočnou eróziou a odnos pôdy.

III.1.10 Rastlinstvo a živočíšstvo

FLÓRA A VEGETÁCIA

Potenciálna prirodzená vegetácia predstavuje prírodnú vegetáciu, t. j. takú vegetáciu, ktorá by sa vyvinula za súčasných klimatických, edafických a hydrologických podmienok, keby človek do vývojového procesu nijakým spôsobom nezasahoval.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (MIKLÓS ET AL., 2002) je dotknuté územie (lokalita Klin) zaradené do **bukovej zóny, flyšovej oblasti** (PIESNÍK IN MIKLÓS ET AL., 2002).

Samotné dotknuté územie tvoria **jedľové a jedľovo-smrekové lesy** (*Abietion*, *Vaccinio - Abietion*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*), smlz chĺpkatý (*Calamagrostis villosa*), bradáčik srdcovitolistý (*Listera cordata*), plavún púčivý (*Lycopodium annotinum*), podbelica alpínska (*Homogyne alpina*), chlpaňa lesná (*Luzula sylvatica*), tŕňovka dvojlistá (*Malanthemum bifolium*).

Samotné dotknuté územie lokality Klin a jeho bezprostredné okolie sa nachádza v krajine poľnohospodársky využívanéj, v blízkom okolí osídlenej človekom. Okolité územie je tvorené prevažne bylinnou vegetáciou s výskytom drevinového porastu (stromy). Plochy svahov pokrývajú trvalé trávne porasty, roviny slúžia prevažne na pestovanie poľnohospodárskych plodín. V neďalekom okolí je evidované Klinianskom rašelinisku. V okolí Oravskej priehrady ide o rašeliniská slatinného až prechodového typu. Rašeliniská predstavujú vzácne rastlinné spoločenstvá, ktoré sú veľmi ohrozené odvodňovaním, zalesňovaním, skládkovaním odpadov a pod. Na miestach so zamokrením sa vyvinuli plošne nevelké, ale prírodovedecky cenné mokradňové spoločenstvá - prameništia, vlhké lúky, močiare a rašelinné lúky charakteru slatín až prechodových rašelinísk. Mnohé z nich boli v posledných desaťročiach odvodnené a premenené na lúky a ornú pôdu.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (MIKLÓS ET AL., 2002) je dotknuté územie (lokalita Oravské Veselé) zaradené do **bukovej zóny, flyšovej oblasti, podbeskydského okresu** (PIESNÍK IN MIKLÓS ET AL., 2002).

Samotné dotknuté územie tvoria **jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov a bukové** (*Alnetum glutinosae*, *Aegopodio-Alnetum glutinosae*, *Salicion triandrae p.p.*, *Salicion eleagni*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), čremcha obyčajná (*Prunus padus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), perovník pštrosí (*Mattenuccia struthiopteris*), ktoré plynulo prechádzajú do **bukových a jedľovo-bukových lesov** (*Dentario glandulosae-Fagetum*) so zástupcami: dub zimný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tillia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka žľaznatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllos*).

Samotné dotknuté územie lokality Oravské Veselé a jeho bezprostredné okolie sa nachádza v krajine poľnohospodársky využívanéj, v krajine osídlenej človekom (obec Mútne zo západnej strany). Chotár obce je čiastočne odlesnený, intenzívne poľnohospodársky obrábaný, severná časť v Oravských Beskydách je takmer úplne zalesnená.

V pôvodnom drevinovom zložení lesov okolia obce prevládal smrek (*Picea abies*) s rôznym percentom primiešania listnáčov, jedle bielej (*Abies alba*), vtrúseného smrekovca opadavého (*Larix decidua*) a borovice lesnej (*Pinus silvestris*) podľa skupín lesných typov, lesného vegetačného stupňa a súborov. Smrek si udržiaval v pôvodných porastoch prirodzenú nadvládu len v smrekovom lesnom vegetačnom stupni, kde mu už nekonkuruje žiadna drevina. V týchto polohách majú opodstatnené postavenie i čisté smrečiny. V nižších polohách sa v pôvodných porastoch vyskytoval ako hlavná drevina.

Jedľa bola v pôvodných porastoch hojne rozšírená v zmesi so smrekom a bukom lesným (*Fagus sylvatica*) do výšky okolo 1 200 m. V dôsledku nesprávnych hospodárskych spôsobov bolo jej pôvodné zastúpenie silne znížené. Vyskytuje sa vtrúsená a primiešaná spolu s bukom v smrečinách. Jedľovo-bukový a smrekovo-bukovo-jedľový lesný vegetačný stupeň sú optimom jej rozšírenia.

Bylinná vrstva je tu hustá a vysoká s prevahou mačuchy cesnačkovitej - *Adenostyles alliariae*, kamzičníka rakúskeho - *Doronicum austriacum* a papradky alpínskej - *Athyrium alpestre*. Medzery pokrýva prevažne čučoriedka - *Vaccinium myrtillus*. V bylinnej a trávnej synúzii sa ako typické druhy, okrem spomenutých, vyskytujú smlz chlpkatý - *Calamagrostis villosa*, smlz trst'ovitý - *Calamagrostis arundinacea*, podbelica alpínska - *Homogyne alpina*, objímavka obyčajná - *Streptopus amplexifolius*, soldanelka horská - *Soldanella montana*, štiav alpínsky - *Acetosa alpestris* a ako zvláštnosť cesnak pažítkový alpínsky - *Allium schoenoprasum* ssp. *alpinum*. Pilsko patrí k lokalitám s mimoriadne bohatým rozšírením rebrovky rôznotelnej (*Blechnum spicant*).

Aj keď kataster obce Oravské Veselé nie je komplexne floristicky a geobotanicky preskúmaný a zhodnotený, môžeme územie hodnotiť ako mimoriadne cenné, botanicky, biologicky a krajinársky významné, s výskytom viacerých chránených, endemických, reliktných, vzácných a ohrozených druhov dôležitých pre genofond flóry Slovenska.

V dotknutých územiach nie sú indície o výskyte taxónov vzácných, zriedkavých alebo ohrozených druhov rastlín.

FAUNA

V zmysle zoogeografického členenia - terestrický biocyklus, môžeme územie a jeho širšie okolie začleniť do *eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov, podkarpatský úsek*. (MIKLÓS ET AL., 2002). Zoogeografické členenie - limnický biocyklus začleňuje územie do *pontokaspickej provincie, hornovážskeho okresu* (MIKLÓS ET AL., 2002).

Živočíšstvo v širšom dotknutom území obidvoch lokalít je viazané na viaceré druhy biotopov. Zastúpené sú predovšetkým spoločenstvá polí a lúk viazané na trvalé trávne porasty a oráčiny, lesné zoocenózy, spoločenstvá vôd viazané na vodné toky, mokrade a rašeliniská, spoločenstvá krovín, medzí a ekotónov a synantropné zoocenózy ľudských sídiel.

Z hľadiska bioty navrhovaná činnosť nepredstavuje vážne ohrozenie. Nedôjde k výrubu drevinovej zelene, likvidácii cenných spoločenstiev, vzácných alebo chránených rastlinných druhov, ani miest rozmnožovania vzácných alebo chránených živočíchov. Okrem toho sú živočíchy na ruch v areáloch Klin a Oravské Veselé, zvyknuté. Výstavba i prevádzka pre ne nepredstavuje novú činnosť zásadne sa líšiacu od doterajšej.

Živočíšstvo dotknutých území ich bezprostredného okolia nie je výrazne ovplyvnené prítomnosťou ľudských aktivít.

III.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

III.2.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra (ďalej len SKŠ) zobrazuje rozmiestnenie jednotlivých prvkov v krajine.

Primárna štruktúra krajiny – je systémom zloženým zo zložiek primárnej krajinnej štruktúry (horniny, substrát, pôdy, reliéf, vodstvo, ovzdušie, biota). Jednotlivé zložky posudzovaného územia sú v širších súvislostiach popísané v predchádzajúcich kapitolách.

Sekundárna štruktúra krajiny – resp. súčasné využívanie územia (zeme) rozumieme súčasný stav funkčného využitia jednotlivých plôch posudzovaného územia. Vzniká pôsobením človeka na primárnu krajinnú štruktúru. Tvoria ju krajinné prvky, ktoré vyjadrujeme v rôznom stupni detailizácie. Sekundárna krajinná štruktúra bola analyzovaná podľa terénnych pozorovaní.

V dotknutom území boli identifikované nasledovné krajinné prvky súčasnej krajinnej štruktúry:

1. Poľnohospodárske objekty
2. Trvalá bylinná vegetácia (TTP)
3. Komunikácie (spevnené a nespevnené)

POĽNOHOSPODÁRSKY AREÁL

Priamo dotknuté územia v oboch lokalitách sú charakteristické existenciou areálov poľnohospodárskych družstiev s príslušným vybavením.

TRVALÁ BYLINNÁ VEGETÁCIA (TTP)

Trávnaté porasty vyskytujúce sa v dotknutom území patria medzi sekundárne spoločenstvá. Vzhľadom na svoje situovanie majú väčšinou podhorský charakter. Ich zloženie je ovplyvnené viacerými faktormi (napr. zásoby minerálnych a organických živín, stupeň vlhkosti, spôsob a intenzita využívania) od čoho sa odvíja aj ich klasifikácia.

KOMUNIKÁCIE

Dotknuté územia sú komunikačne napojené na cestnú komunikáciu. K dotknutému územiu Klin vedie cestná komunikácia funkčnej triedy C smer od Námestova – do obce Klin a odtiaľ je napojená na cestu III/52104, ktorá sa napája na cestu I/78 Oravský Podzámok – Námestovo – Poľská republika. Tento cestný ťah spája cestu I/59 (v Oravskom Podzámku) s hraničným prechodom do Poľska.

K dotknutému územiu Oravské Veselé vedie cestná komunikácia funkčnej triedy C, ktorá spája obec Oravské Veselé s obcou Mútne. Obec Oravské Veselé je ďalej cestnou komunikáciou napojená v obci Oravská Jasenica na cestu III/52104 smer Námestovo.

III.2.2 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je jeden z nástrojov pre riešenie priestorovej stránky ekologickej stabilizácie územia a optimalizácie využívania krajiny. Nosnými stavebnými prvkami takéhoto systému sú biocentrá (Bc) a biokoridory (Bk), v podmienkach silno urbanizovaných území sú súčasťou funkčného ÚSES aj ostatné plošné prvky (napr. kategórie vnútromestskej zelene, sady, vinice). ÚSES (§ 3 písm. a) zákona) predstavuje celopriestorovú štruktúru určitých

systémov, zložiek a prvkov. Právny režim jeho ochrany je len čiastočne upravený v zákone č. 543/2002 Z.z. Jeho právna ochrana sa zabezpečuje prevažne cez zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, ale aj cez ďalšie zákony, napr. zákon o vodách, zákon o ochrane a využití nerastného bohatstva, zákon o pozemkových úpravách. Zo zákona o ochrane prírody a krajiny pre ÚSES vyplýva:

- je zaradený do všeobecnej ochrany prírody a krajiny,
- každý je povinný ÚSES udržiavať,
- jeho vytváranie a udržiavanie je verejným záujmom,
- každý, kto ÚSES ohrozuje je povinný navrhnuť opatrenia na jeho vytváranie a udržiavanie,
- každý, kto do ÚSES-u zasahuje je povinný na vlastné náklady vykonávať opatrenia na predchádzanie a obmedzovanie zásahov, tieto opatrenia treba zahrnúť už do návrhov, plánov, projektov, programov a pod.,
- za ohrozenie, poškodenie alebo zničenie časti prírody a krajiny, jej zložky alebo prvku možno uložiť pokutu ako za správny delikt, resp. ide o priestupok.

V ÚPN VÚC Žilinského kraja (1998) boli medzi prvky kostry územného systému ekologickej stability zahrnuté krajinné segmenty, ktoré zabezpečujú v riešenom území trvalo udržateľný rozvoj vo vzťahu k prírodným danostiam a potenciálu územia.

Najbližšie k dotknutým územiám obidvoch lokalít sú lokalizované nasledovné prvky ÚSES:

Jadrové územie európskeho významu

- územie Horná Orava (severná časť)

Jadrové územie národného významu

- územie Horná Orava (západná časť)

Biocentrá nadregionálneho významu

- Pilsko

Biocentrá regionálneho významu

- Vahanov – Kopanica – Brestovka
- Náveterný
- Ústie Polhoranky

III.2.3 Ochrana prírody

Posudzované územie sa nachádza v území s **prvým stupňom ochrany prírody a krajiny** v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Druhovú ochranu rastlín, živočíchov, nerastov, skamenelín ako aj ochranu drevín sa uplatňuje podľa zákona o ochrane prírody a krajiny ako aj súvisiacich predpisov.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. sa v blízkom okolí dotknutého územia (lokalita Klin) sa nachádza maloplošné chránené územie:

- NPR Klinské rašelinisko (k.ú. Klin) bola zriadená na ochranu významných rašelinných biocenóz so zachovalými a bohatými vrchoviskovými fytocenózami nelesného typu a špecifickými zoocenózami.

V širšom okolí od dotknutého územia (činnosťou nebudú chránené územia dotknuté) sa nachádzajú:

- CHKO Horná Orava (k.ú. Klin) – zriadená Vyhláškou MK SSR č. 110/1979 Zb. zo dňa 24. septembra 1979 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. novelizovaná Vyhláškou MzP č. 420/2003 Z. z. zo dňa 29.9.2003

CHKO Horná Orava sa nachádza v najsevernejšej časti Slovenska. Veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu - pieskovce a ílovce, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so staršími geologickými jednotkami.

Takmer polovicu územia chránenej krajinskej oblasti zaberajú lesy. Značnú časť pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria lesné komplexy Babej hory, Pilska a Paráča s pralesovitými porastami smreka s prímiesou jarabiny. Stupeň kosodreviny je vyvinutý na Babej hore a Pilsku. Vo vrcholových častiach Babej hory je zreteľne vyvinutý aj alpínsky stupeň reprezentovaný alpínskymi lúkami.

Ďalším výnimočným javom vo vegetácii CHKO je prítomnosť značnej pestrosti rašelinných fytocenóz (viď Príloha 3) s výskytom charakteristických vzácnych a ohrozených druhov rastlín, ako andromédka sivolistá, rojovník močiarny, ostroplod biely, rosička okrúhlostá, plavúnc zaplavovaný, ostrica výbežkatá, vrba čučoriedková.

Na hodnotách prírody oblasti sa značnou mierou podieľa aj živočíšstvo. Z veľkých šeliem sa v nej vyskytujú medveď, vlk, vzácnejší je rys. Bežná je raticová zver - jelenia, srnčia i diviacia. Charakteristickými druhmi stupňa lesa sú tetrev, hlucháň, jariabok lesný. Z dravých vtákov tu hniezdi orol krikľavý, myšiak hôrny, početný je krkavec čierny. V ostatných desaťročiach svoj hniezdny areál v oblasti rozšíril bocian čierny. V posledných rokoch prenikol do územia los mokrďový. Faunistickou osobitosťou územia chránenej krajinskej oblasti je oravské priehradné jazero, poskytujúce vhodný biotop nielen pre ichtyofaunu, ale najmä pre avifaunu. Rašelinné a močaristé plochy sú biotopom viacerých druhov plazov a obojživelníkov (mlok vrchovský, mlok karpatský i mlok veľký). V oblasti majú svoje stanovišťa aj viaceré vzácne a ohrozené druhy bezstavovcov, ako napríklad žltáček čučoriedkový, lovcík pobrežný a i.

Územie chránenej krajinskej oblasti sa podľa povahy prírodných hodnôt člení na zóny A, B, C a D.

Zóny chránenej krajinskej oblasti

Časti územia chránenej krajinskej oblasti, ktoré predstavujú pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu, sa vyčleňujú do **zóny A** s piatym stupňom ochrany.

Územie zóny A sa nachádza v okrese Námestovo v k.ú. Mútne, Námestovské Pilsko, Oravská Polhora a Oravské Veselé.

Časti územia chránenej krajinskej oblasti, ktoré vytvárajú ochranné pásmo zóny A alebo ktoré predstavujú biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu, alebo biotopy druhov európskeho významu alebo druhov národného významu, sa vyčleňujú do **zóny B** so štvrtým stupňom ochrany.

Územie zóny B sa nachádza v okrese Dolný Kubín v k.ú. Kubínska hoľa, v okrese Námestovo v k.ú. Beňadovo, Bobrov, Breza, Hruštín, Klin, Mútne, Námestovské Pilsko, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Rabčice, Slanica, v okrese Tvrdošín v k.ú. Hladovka, Liesek, Oravské Hámre, Osada, Suchá Hora, Trstená a Ústie nad Priehradou. Zóna B má výmeru 3 356 ha.

Časti územia chránenej krajinej oblasti, ktoré vytvárajú ochranné pásmo zóny B alebo ktoré predstavujú významné prvky územného systému ekologickej stability, alebo biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu, alebo biotopy druhov európskeho významu alebo druhov národného významu výrazne narušené ľudskou činnosťou, sa vyčleňujú do **zóny C** s tretím stupňom ochrany.

Územie zóny C sa nachádza v okrese Dolný Kubín v k.ú. Kubínska hoľa, v okrese Námestovo v k.ú. Beňadovo, Bobrov, Breza, Hruštín, Klin, Krušetnica, Lomná, Mútne, Námestovské Pilsko, Novot', Oravská Jasenica, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Slanica a Zákamenné, v okrese Tvrdošín v k.ú. Hladovka, Liesek, Oravské Hámre, Osada, Suchá Hora, Trstená a Ústie nad Priehradou. Zóna C má výmeru 14 793 ha.

Časti územia chránenej krajinej oblasti, ktoré nie sú vyčlenené do zóny A, B ani C, patria do **zóny D** s druhým stupňom ochrany. Cieľom ochrany zóny D je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny so špecifickými formami osídlenia.

Územie zóny D sa nachádza v okrese Dolný Kubín v k.ú. Kubínska hoľa a Zázrivá, v okrese Námestovo v k.ú. Beňadovo, Bobrov, Breza, Hruštín, Klin, Krušetnica, Lokca, Lomná, Mútne, Námestovo, Námestovské Pilsko, Novot', Oravská Jasenica, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Rabča, Rabčice, Sihelné, Slanica, Vaňovka, Vasiľov, Vavrečka, Zákamenné a Zubrohľava, v okrese Tvrdošín v k.ú. Dolný Štefanov, Hladovka, Liesek, Oravské Hámre, Osada, Suchá Hora, Trstená a Ústie nad Priehradou. Zóna D má výmeru 39 326 ha.

V zmysle prílohy 1 k vyhláške č. 420/2003 Z.z. sa určujú vnútorné hranice v rámci územia vymedzeného vonkajšou hranicou priestory, ktoré nie sú súčasťou chránenej krajinej oblasti (popis k dotknutým územiám).

Námestovo – Klin

Z chránenej krajinej oblasti sa vyčleňuje vnútorné územie, ktorého hranica sa začína na rozhraní katastrov Námestovo a Klin, na mieste, kde sa vlieva Červený potok do Michalovky. Vede severozápadným smerom po Červenom potoku na starú Klinskú cestu a tou pokračuje k intravilánu obce Klin. Obchádza intravilán obce z južnej strany a pretína štátnu cestu medzi Zubrohľavou a Námestovom, pokračuje po katastrálnej hranici obce Klin severným a severozápadným smerom až po komplexy lesných porastov pod Grapou. Spája výklenky lesných porastov, nasleduje po existujúcich účelových komunikáciách, ktoré vedú k intravilánu. Obchádza intravilán zo severnej strany a pokračuje účelovou komunikáciou smerujúcou na Brestovku. Na okraji lesných porastov mení smer a prechádza okrajom lesa na križovatku účelových komunikácií pod Brestovkou. Odtiaľ pokračuje okolo spevnenej účelovej komunikácie z Brestovky do Námestova cca 3 km, na križovatke s prístupovou lesnou komunikáciou odbočuje severozápadne k lesu, pokračuje okrajom lesného porastu smerom na západ, obchádza záhradkárské osady a ďalej vedie okolo bezmenného potôčika, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Orava. Na mieste, kde prerezáva štátnu cestu (Námestovo – Oravská Jasenica), odbočuje východným smerom okolo štátnej cesty. Na hranici intravilánu pokračuje okrajom vodnej nádrže Orava, pri ústí Michalovky do vodnej nádrže Orava pokračuje pozdĺž Michalovky smerom na sever, prerezáva štátnu cestu a uzatvára hranicu pri ústí Červeného potoka do Michalovky.

Oravské Veselé

Z chránenej krajinskej oblasti sa vyčleňuje vnútorné územie, ktorého hranica sa začína na juhu katastra pri moste ponad potok Rakovec, ktorý ústi do Veselianky. Na východnej strane vedie cca 100 m okolo brehového porastu Veselianky, pokračuje pozdĺž vodného toku po ústie potoka Mútnik. Tu sa odkláňa a pokračuje okrajom vodného toku Mútnik alebo jeho existujúcimi brehovými porastmi až k jeho pramenisku, ktoré pretína poľná účelová komunikácia. Touto komunikáciou pokračuje na sever k okraju lesných porastov, okrajom lesných porastov na západ, pretína potok Veselianka a štátnu cestu. Pokračuje 100 m smerom na juh okolo štátnej cesty, obchádza rozptýlenú domovú výstavbu zo severnej strany a nadväzuje na účelovú komunikáciu smerujúcu k lesu. Okrajom lesa pokračuje na juhozápad, stáča sa po brehovom poraste Hlbokého potoka smerom na juh až po Nižnú Šoltýsku pod Galvanovým vrchom, kde odbočuje východne k bezmennému prítoku potoka Mútnanka. Jeho brehovým porastom pokračuje k potoku Mútnanka a 200 m potokom Mútnanka smerom na východ k intravilánu. Obchádza intravilán, pretína štátnu cestu spájajúcu Oravské Veselé a Mútne, pokračuje hranicou intravilánu a ďalej po poľnej účelovej komunikácii smerujúcej na Sochov vrch juhozápadným smerom. Z tejto účelovej komunikácie sa odkláňa okrajom lesného porastu na juhovýchod a vytvára spojnicu medzi rozptýlenými lesnými porastmi na západnom svahu nad intravilánom obce Oravské Veselé až po potok Lopatov. Týmto potokom pokračuje na východ po mieste, kde pretína účelovú komunikáciu, ktorá vedie k lesným porastom nad potokom Rakovec. Z tejto komunikácie pokračuje okrajom lesných porastov, nadväzuje na brehový porast potoka Rakovec a uzatvára hranicu vo východiskovom bode (most nad potokom Rakovec).

- PR Ťaskovka (k.ú. Klin) bola vyhlásená na ochranu travertínových útvarov a slatinného rašeliniska s existencne ohrozenými druhmi rastlín, dôležitými z ekologického, vedeckovýskumného, náučného a kultúrneho hľadiska. Z prírodovedného a krajinárskeho hľadiska sú v katastri obce Klin cenné vodné toky, najmä Michal'ovka a Vahanovský potok, ďalej močaristé lúky a slatinno-rašelinné spoločenstvá pod Vahanovom a pod Brestovkou ako i lokality s rozptýlenou zeleňou (Grapa, Ťaskovka, Odumiarky).
- NCH (Náučný chodník) Oravská priehrada - náučný chodník Oravská priehrada zriadila Správa CHKO Horná Orava pri príležitosti 20-teho výročia vyhlásenia Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava a zapísania Oravskej priehrady do „Zoznamu medzinárodne významných mokradí“ (Ramsar wetlands). Cieľom náučného chodníka je sprístupnenie informácií o prírodných hodnotách Oravskej priehrady a aktivizovanie návštevníkov priehrady k zvýšenému záujmu o ochranu prírody v tejto oblasti.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. sa v blízkom okolí dotknutého územia (lokalita Oravské Veselé) sa nachádza maloplošné chránené územie:

- NPR Piľsko (k.ú. Oravské Veselé) - predstavuje zachovalé subalpínske a hôľne spoločenstvá flyšových Karpát s osobitným príkladom nerušeného vývoja biocenóz na rôznych flyšových stanoviskách.

V širšom okolí sa nachádza chránené územie CHKO Horná Orava (viď popis k lokalite Klin).

CHRÁNENÉ STROMY, NATURA 2000

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. sa v k.ú. Klin nenachádza žiadny chránený strom. V k.ú. Oravské Veselé nachádzajú nasledovné chránené stromy:

- Lipa malolistá – 250 ročný strom, lokalita Grapa - juhovýchodne od obce, na okraji poľnej cesty v blízkosti starej drevenice, 2. stupeň ochrany, krajinársky význam.

- Brest horský – lokalita stredná časť cintorína, krajinársky význam, 2. stupeň ochrany.

Priamo dotknuté územia nie sú objektom osobitnej územnej ochrany, nenachádzajú sa v nich ani osobitne chránené druhy rastlín a živočíchov, príp. chránené stromy.

Chránené vtáčie územie

V k.ú. obce Klin a k.ú. obce Oravské Veselé sa podľa NATURA 2000 nachádza chránené vtáčie územie *SKCHVU008 Horná Orava*. V rámci dotknutých území sa CHVÚ Horná Orava nenachádza (viď Príloha 4).

Chránené vtáčie územie Horná Orava bolo ustanovené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje Chránené vtáčie územie. Vyhlásené bolo za účelom zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, bociana čierneho, ďatľa čierneho, ďatľa trojprstého, chriašteľa bodkovaného, chriašteľa malého, chriašteľa poľného, jariabka hôrneho, kalužiaka červenonohého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, lelka lesného, orla krikľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybára riečného, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, strakoša červenochrbtého, strakoša sivého, tetra hlucháňa, tetra hoľniaka, včelára lesného, výra skalného, žlny sivej a žltouchvosta lesného a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.

V zmysle Prílohy 1, vyhlášky č. 173/2005 Z.z. sa určujú vnútorné hranice v rámci územia vymedzeného vonkajšou hranicou priestory, ktoré nie sú súčasťou chráneného vtáčieho územia (popis k dotknutým územiám).

Námestovo – Klin

Z chráneného vtáčieho územia sa vyčleňuje vnútorné územie, ktorého hranica sa začína na rozhraní katastrov Námestovo a Klin, na mieste, kde sa vlieva Červený potok do Michalovky. Vede severozápadným smerom po Červenom potoku na starú Klinskú cestu a tou pokračuje k intravilánu obce Klin. Obchádza intravilán obce z južnej strany a pretína štátnu cestu medzi Zubrohlavou a Námestovom, pokračuje po katastrálnej hranici obce Klin severným a severozápadným smerom až po komplex lesných porastov pod Grapou. Spája výbežky lesných porastov a po existujúcich účelových komunikáciách vedie k intravilánu. Obchádza intravilán zo severnej strany a pokračuje účelovou komunikáciou smerujúcou pod vrch Brestovka (859 m n. m.). Na okraji lesných porastov mení smer a prechádza okrajom lesa na križovatku účelových komunikácií pod Brestovkou. Odtiaľ pokračuje okolo spevnenej účelovej komunikácie do Námestova cca 3 km, na križovatke s prístupovou lesnou komunikáciou odbočuje severozápadne k lesu, pokračuje okrajom lesného porastu smerom na západ, obchádza záhradkárské osady a ďalej vedie okolo bezmenného potôčika, ktorý sa vlieva do Vodnej nádrže Orava. Na mieste, kde prerazá štátnu cestu (Námestovo – Oravská Jasenica), odbočuje východným smerom okolo štátnej cesty. Na hranici intravilánu pokračuje okrajom Vodnej nádrže Orava, pri ústí Michalovky do Vodnej nádrže Orava pokračuje pozdĺž Michalovky smerom na sever, prerazá štátnu cestu a uzatvára hranicu pri ústí Červeného potoka do Michalovky.

Oravské Veselé

Z chráneného vtáčieho územia sa vyčleňuje vnútorné územie, ktorého hranica sa začína na juhu katastra pri moste ponad potok Rakovec, ktorý ústí do Veselianky. Na východnej strane vedie cca 100 m okolo brehového porastu Veselianky, pokračuje pozdĺž vodného toku po ústie potoka Mútnik. Tu sa odkláňa a pokračuje okrajom vodného toku Mútnik alebo jeho existujúcimi brehovými porastmi až k jeho pramenisku, ktoré pretína poľná účelová komunikácia. Touto komunikáciou pokračuje na sever k okraju lesných porastov, ďalej okrajom lesných porastov na západ, pretína potok Veselianka a štátnu cestu. Pokračuje 100 m smerom na juh okolo štátnej cesty,

obchádza rozptýlenú domovú výstavbu zo severnej strany a nadväzuje na účelovú komunikáciu smerujúcu k lesu. Okrajom lesa pokračuje na juhozápad, stáča sa po brehovom poraste Hlbokého potoka smerom na juh až po územie pod Galvanovým vrchom, kde odbočuje východne k bezmennému prítoku potoka Mútňanka. Jeho brehovým porastom pokračuje k potoku Mútňanka a 200 m potokom Mútňanka smerom na východ k intravilánu. Obchádza intravilán, pretína štátnu cestu spájajúcu Oravské Veselé a Mútne, pokračuje hranicou intravilánu a ďalej po poľnej účelovej komunikácii smerujúcej na Sochov vrch juhozápadným smerom. Z tejto účelovej komunikácie sa odkláňa okrajom lesného porastu na juhovýchod a vytvára spojnicu medzi rozptýlenými lesnými porastmi na západnom svahu nad intravilánom obce Oravské Veselé až po potok Lopatov. Týmto potokom pokračuje na východ po miesto, kde pretína účelovú komunikáciu, ktorá vedie k lesným porastom nad potokom Rakovec. Z tejto komunikácie pokračuje okrajom lesných porastov, nadväzuje na brehový porast potoka Rakovec a uzatvára hranicu vo východiskovom bode (most nad potokom Rakovec).

Chránené územie európskeho významu

V k.ú. obce Klin sa podľa NATURA 2000 nachádza Chránené územie európskeho významu SKUEV0191 Rašeliniská Bielej Oravy. Navrhovaná činnosť a celé dotknuté územie však do CHVU nezasahuje, takže nebude navrhovanou činnosťou dotknuté.

V k.ú. obce Oravské Veselé sa podľa NATURA 2000 nachádza Chránené územie európskeho významu SKUEV0188 Pilsko.

Žiadne z uvedených chránených území nezasahuje do dotknutého územia a nebudú navrhovanou činnosťou dotknuté.

CHRÁNENÁ VODOHOSPODÁRSKA OBLASŤ (CHVO)

Územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd, môže vláda vyhlásiť za chránenú vodohospodársku oblasť (§ 31 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách). Do územia obce Klin a Oravské Veselé nezasahuje žiadna Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej len CHVO).

III.2.4 Krajinná scenéria

Krajinný obraz je súborom faktorov, pôsobiacich na človeka prostredníctvom optických, sluchových a čuchových vnemov. V tejto súvislosti treba osobitne zdôrazniť esteticko-výtvarné kvality krajinného obrazu, na základe ktorého si človek vytvorí prvý dojem, spontánny iniciujúci vzťah človeka ku krajine.

Navrhovaná investičná činnosť nepredstavuje v dotknutom území novú činnosť, nedôjde teda k zmene využitia územia. Okolité územie je dlhodobo využívané na poľnohospodárske účely. Samotné dotknuté územie je tvorené z časti voľnou, z časti zastavanou plochou.

Dotknuté územia a ich širšie okolie je charakteristické ako prevažne poľnohospodárska krajina na pomery regiónu Orava s relatívne malým zastúpením lesných porastov, ktoré sú navyše koncentrované do vyšších polôh (Pilsko).

V Oravskej kotline (lokalita Klin) je pomerne významné zastúpenie prírodných prvkov - fragmentov rašelinísk a podmäčianých lúk. Kým na väčšine územia Oravy je typická mozaikovitá krajina so striedaním poľnohospodárskej pôdy s rôzne veľkými komplexmi lesov, v dotknutej oblasti sa táto mozaikovitosť takmer nevyskytuje. Pre celé územie je príznačné pomerne ostré rozhranie medzi lesom a poľnohospodárskou pôdou, bez širšieho ekotonálneho pásma z rozptýlenej zelene. Ďalšou význačnou črtou poľnohospodárskej pôdy je na pomery tohto

regiónu vysoké zornenie pôdy a veľká rozloha jednotlivých honov. Krajina dotknutého územia preto miestami pripomína krajinu na okraji nížin v južnej časti Slovenska.

Významným krajinným prvkom na južnom okraji od dotknutého územia lokality Klin je plošne veľká vodná nádrž - Oravská priehrada, ktorej vysokú krajinársku hodnotu zvyrazňuje zelený pás na jej brehoch. Napriek týmto charakteristikám si sledované územie zachovalo viacero hodnotných krajinných prvkov.

Bližšie okolie dotknutého územia Oravské Veselé vytvárajú mierne zníženiny a vyvýšeniny so striedaním, lúk, menších polí a lesíkov, tokov a ich brehových porastov. Krajinnú scenériu dotvára zalesnený masív Pilska. K zvýšeniu krajinej scenérie prispela aj obnova tradičného poľnohospodárstva kedy sa pôvodne veľké pôdne bloky v polí s vyššou ekologickou stabilitou. Pôvodné osídlenie s typickou drevenou architektúrou sa zachovalo v podobe dreveníc len ojedinele, v súčasnosti prevláda líniová výstavba rodinných domov pozdĺž komunikácií.

V bezprostrednom okolí dotknutého územia (obidvoch lokalít) sa nenachádzajú negatívne prvky SKŠ. V okolí dotknutého územia obidvoch lokalít sa nenachádzajú žiadne priemyselné a výrobné objekty, ktoré by mohli narušovať alebo iným spôsobom meniť charakter prírodného prostredia.

III.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

Obec Klin

História obce Klin

Klin (klin ako pôvodné označenie je výbežok hory medzi dvoma potokmi) patrí medzi valašské obce, ktoré na svojom panstve krátko pred rokom 1567 založili Thurzovci. Osídlením obce bol poverený Jakub Kuhút z Ústia, ktorý tu priviedol päť rodín. Každá rodina dostala usadlosť, tzv. raľu o výmere 30 hektárov. Rale pomenovali podľa mien prvých osadníkov: Zelinovská, Šandorovská, Kunovská, Dendisovská a šoltýšska čiže Kohútova. Krátko po príchode do novozaloženej obce prijali Kohútovci prírmenie Klinovskí. Od tých čias sa v listinách označovali len pod týmto priezviskom. Išlo o starodávny zvyk dedičných šoltýsov v oravských obciach. Kohútovu raľu potom premenovali na Klinovskú.

Prvý raz sa dedina spomína roku 1580 ako dedina vyčlenená z daňového sčítania, pretože je postavená v drsných vrchovitých polohách. Obyvatelia Klina sa zaoberali chovom dobytky, pláteníctvom drevorubačstvom, pltníctvom a šindliarstvom.

V základnej listine dostali obyvatelia novej dediny lehotu 16 rokov, počas ktorej boli oslobodení od platenia daní. V tomto období kľčovali lesy, stavali obydlia, zúrodňovali pôdu na vysiatie ovsu a jačmeňa a upravovali pasienky, lebo chov oviec bol hlavným zamestnaním a zdrojom obživy.

Do roku 1593 bolo v Kline 5 gazdovských usadlostí, ale ešte neodovzdávali zemepánovi dane. Nová dedina sa formovala v nepriaznivom období naplnenom neustálymi bojmi medzi prívržencami reformácie a protireformácie. Thurzovci šíрили na Orave protestantizmus.

V roku 1623 spísal panský provizor so všetkými dedinami nový urbár Oravského panstva. V Kline bolo 9 ralí, z toho dve vlastnil Jakub Klinovský, o Zelinovu sa delili bratia Macek a Kuban Zelinovci, Šandorova bola rozdelená na štyri časti pre Kuba Šandora, Kuba Zilova, Vojtecha Kempu a štvrtá časť bola opustená. Dedišova raľa sa delila tiež na štyri časti pre rodiny Pavla Dediša, Šimeka Palifajčíka, Janeka Kvetona a Gregora Budu. Kunovskú raľu dedil Klimek Kuna, Peter Sarkala a Jakub Skytka. Ďalšie tri rale sa nazývali "Pusté", čiže opustené, ale v čase súpisu usadlostí získal richtár osadníkov Petra Olexu, Pavla Krepčíka a Adama Pieščika, ktorí si podelili siedmu raľu. V tomto čase žilo v Kline 15 rodín, čo predstavovalo 75 obyvateľov.

Od svojho vzniku mal Klin samosprávu na čele s dedičným richtárom z rodu Klinovských. Zakladateľom rodu bol Jakub Kohút z Ústia. Členovia rodiny Klinovských sa zaslúžili o šírenie katolíckej viery. V roku 1683 dedinu prepadli Litovci, ktorí vydrancovali a vypálili usadlosti. Nastala veľká bieda. Do roku 1690 sa hospodársky zmohli tri sedliacke a dve šoltýske raľe.

V 18. storočí sa Klin zmenil. Valaské práva zanikli. Podmienky pre chov oviec sa zhoršili, keď obec prišla o pasienky, ktoré jej panstvo dovolilo užívať v 17. storočí. Počet oviec klesol zo 600 na 300. Začal sa pestovať ľan. Plátno tkali aj muži na širokých sliezskych krosnách a predávali ho vzdialených zahraničných trhoch. V obci boli majstri súkenníci, krajčíri a dvaja kováči.

V roku 1715 bolo v Kline 48 domov a 240 obyvateľov. Do zavedenia tereziánskeho urbára sa počet obyvateľov zvýšil na 470. Zemianskych rodín bolo 9. Urbár zdanil šesť sedliackych ralí a dve šoltýske. Obyvatelia Klina sa zaoberali chovom dobytky, pláteníctvom, drevorubačstvom, pltníctvom a šindliarstvom. rast obce pokračoval do roku 1828, potom sa zastavil, dokonca klesal do roku 1880. Príčinami boli epidémie a koncom 19. storočia vyst'ahovalectvo.

V rokoch Slovenského štátu chodili mladí obyvatelia obce na práce do Nemecka. Uplatňovali sa v poľnohospodárstve, stavebníctve, doprave a baníctve. Poľnohospodárstvo sa v Klíne zameriavalo na živočíšnu produkciu, ktorá závisela od pasienkov, kvality chovu i krmiva. Chov plemenníkov sa prejednával na zasadaniach obecného zastupiteľstva a obec zo svojej pokladnice prispievala chovateľom, alebo im vyčleňovala obecné pasienky.

V rokoch II. svetovej vojny sa prejavoval nedostatok múky, mäsa, mydla, kože a iných potrieb. Ľudia boli odkázaní na štátne obilné prídely. V roku 1942 sa odohrala tragédia občanov židovského pôvodu. Z Klína zobrali do pracovného tábora manželov Kemeovcov s dvoma deťmi. 2. apríla pre občanov Klína skončila II. svetová vojna.

Základným zdrojom obživy obyvateľov obce zostalo aj po vojne poľnohospodárstvo spojené s chovom dobytky. Múku na varenie a pečenie chleba si občania chodili mlieť do Zubrohlavy, Rabče, alebo až do Hruštína. V roku 1946 bolo v obci založené Potravné družstvo. V tomto roku sa aj uskutočnili voľby, v ktorých zvíťazila Demokratická strana. Komunistická strana získala len 13 hlasov.

Pre obec bol významný rok 1949, keď boli po obci vybudované elektrické rozvody. Náklady na elektrifikáciu čiastočne hradili aj miestni urbarialisti z odpredaného dreva v lese Olexovka, časť znášali občania a časť uhradil štát. V nasledujúcich rokoch sa výrazne rozšíril počet rádioprijímačov a iných spotrebičov.

Okrem riešenia dôležitých úloh, ktoré ťažili obec, vážnou úlohou bola príprava prvých slobodných volieb (po novembrových udalostiach r. 1989). Konali sa 8.-9. júna 1990. Výkonnými orgánmi obecnej samosprávy sa stal starosta a obecné zastupiteľstvo. Poradnými orgánmi sa stala obecná rada a komisie. Hnuteľný a nehnuteľný majetok prešiel z vlastníctva štátu do vlastníctva obce. 1.7.1991 vznikol zo samostatnej prevádzky Obecný podnik v Klíne s obchodnou a stavebnou činnosťou, kovovýrobou a autodopravou. Podnik sa musel prispôbiť novým podmienkam. Hospodárske zmluvy na rok 1991 boli zrušené, a tak hlavne výroba násad musela byť zastavená. začala sa príprava výroby europaliet.

V roku 1991 bola obnovená činnosť urbárskeho spoločenstva - URBÁR. Všetky lesné plochy, ktoré im v minulosti patrili, sa opäť vrátili. Pri sčítaní ľudu v roku 1991 sa napočítalo 1701 občanov, 425 domov (trvale obývaných 382). Mimo obce pracovalo 660 obyvateľov. 29. júna 1993 posvätil spišský pomocný biskup Andrej Imrich stavebnú jamu na výstavbu kostola a fary. Projektantom sa stal Ing. arch. Marián Goľ. Kostol s prístavbou začali stavať občania v roku 1993. V rokoch 1997, 95 tu občania odpracovali 46 186 hodín a odovzdali dary v hodnote 1 823 000 Sk. Ďalšie finančné prostriedky darovala obec Klin a súkromní podnikatelia. Dokončením objektu v roku 1997 obec počítala s vytvorením samostatnej farnosti.

Demografické údaje

K 31.12.2005 žilo v obci Klin 2 069 obyvateľov, z toho 1 048 mužov a 1 021 žien.

Tab. 3 Veková štruktúra v obci Klin – produktivita k 31.12.2005

Predproduktívny vek Spolu (0 – 14)	Produktívny vek Ženy (15 – 60)	Produktívny vek Muži (15 – 60)	Poproduktívny vek Spolu (61+Ž, 61+M)
573	581	670	245

Zdroj: www.statistics.sk

Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľstva má v obci Klin najväčšie zastúpenie slovenská národnosť 99,77%. K českej národnosti sa hlási 0,15%. V malom počte je zastúpená národnosť nemecká (0,05%) a poľská (0,05%).

Najviac obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (98,89%). Nasleduje evanjelická cirkev (0,05%), obyvateľstvo nezistené (1,06%) (WWW.STATISTICS.SK).

Ekonomické zdroje a zamestnanosť, odvetvia výroby a služby

Obyvateľstvo obce sa živí najmä poľnohospodárstvom a to chovom ošípaných a hovädzieho dobytku (spoločnosť DAKNA). V obci sa nachádza niekoľko menších podnikateľov vo sfére predaja potravín, zmiešaného tovaru a priemyselného tovaru. Väčšina obyvateľstva dochádza za prácou do susedného mesta Námestovo príp. do Českej republiky.

Obec Oravské Veselé

Obec Oravské Veselé sa nachádza v peknom prírodnom prostredí pod juhovýchodnými svahmi Pilska, vo Veselovianskej kotline. Veselovianska kotlina je rozlohou menšia plytká zníženina, s úzkymi chrbtami a širokými dolinami. Zaberá veľkú časť Podbeskydskej brázdy a jej ohraničenie je výrazné nielen od severu, od masívu Pilska, ale aj na juhu, oproti Podbeskydskej vrchovine.

Obec Oravské Veselé je situovaná v okrese Námestovo, v Žilinskom kraji.

História obce Oravské Veselé

Obec Veselé vznikla v hornatej a málo úrodnej časti Oravy, na úpätí hory Pilsko. Portálne súpisy z neskorších rokov dokumentujú a charakterizujú túto oblasť ako veľmi neúrodnú - "sterilis", kamenistú a piesočnatú. Polia boli vystavené neustálym dažďom a obec i jej intravilán ležali v blízkosti hôr, ktoré bývali pokryté predčasným snehom. V dôsledku chladných a rozvoju poľnohospodárstva nepriaznivých klimatických podmienkach sa Veselé rozvíjalo a osídľovalo veľmi pomaly. Obyvatelia namáhavo získavali novú zem kľčovaním a vyrubovaním častí lesa. Túto pôdu obrábali s veľkými ťažkosťami a výnosy boli obyčajne neadekvátne vynaloženej námahe.

V roku 1657 sa vo Veselom nachádzala jedna šoltýska usadlosť, ktorú vlastnil Juraj Námestovský a 6 usadlostí sedliackych. K šoltýstvu patrili mlyn, píla a želiari. S vymedzením hraníc Veselého sa stretávame v listine Jána Revického z roku 1665. Práve listinou Jána Revického bol ukončený spor medzi Veselým a Námestovom o vrchy Vahanov a Radikálna, ktorý užívali od roku 1607 obyvatelia Námestova.

Charakter 17. storočia určovali nepokoje uhorskej šľachty, ktorá bojovala o svoje práva tzv. "slobodu" proti cisárskemu dvoru a jeho absolutizmu. Ľudia tvrdo hrdlačili na kúskoch poľa, napriek tomu žili v neustálej biede, sužovaní daňami a rôznymi dávkami, ktoré požadoval zemepán, štát alebo vzbúrenci. V roku 1682 cez Oravu prešlo poľsko-litovské vojsko, vedené poľským kráľom Jánom Sobieskym, tiahnuce proti Turkom.

K relatívne pokojnejšiemu obdobiu na Orave môžeme zaradiť 90-te roky 17. storočia, ktoré boli spojené s pôsobením grófov Erdodyovcov vo funkcii oravských komposesorov. V centre ich záujmu bolo povznesenie hospodárskeho života obcí a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva. Zakladali nové osady a znížením povinných dávok a poplatkov umožnili spamätanie sa zo všetkých hrôz a vojen, ktorými boli postihnuté. Dôkazom toho je i Portálny súpis z roku 1690, z ktorého vyplýva, že opustené časti usadlostí vo Veselom boli opätovne osídlené. V obci existovalo v uvedenom roku 5 3/4 1/8 obývaných sedliackych usadlostí a opustená len čiastka o

rozlohe 1/8. V ďalšom Portálnom súpise z roku 1696 sa už prvý raz stretávame i s konkrétnym zápisom názvov jednotlivých usadlostí.

V prameňoch z 18. storočia, ale najmä z neskorších období sa stretávame s diferenciáciou obyvateľov na vrstvu sedliakov (coloni), ktorí obhospodarovali buď celú usadlosť alebo, a to vo väčšine prípadov, jej časť. Ďalšiu skupinu poddaných tvorili želiari (inquilini), deliaci sa ešte na želiarov, ktorí dom vlastnili a ktorí dom nemali. V roku 1677 sa v urbári uvádzalo, že v obci nie sú žiadni želiari - "inquilini nulli", v roku 1715 je už zapísaných 7 želiarov a v roku 1773 sa stretávame s rozdelením na želiarov majúcich a nemajúcich dom. Po stránke sociálnej i hospodárskej najslabšiu skupinu obyvateľstva tvorili sluhovia (famuli, servi). Keďže nevlastnili žiadnu pôdu, dávali sa najímať do služby u bohatých gazdov. V roku 1773 v obci žilo 23 sluhov a 43 slúžok, v roku 1774 15 sluhov a 30 slúžok a v roku 1828 len 3 sluhovia a 4 slúžky.

V roku 1751 sa v Oravskej stolici uskutočnil súpis poddaného obyvateľstva, ktorý mal podať obraz o počtoch ľudí v jednotlivých obciach. Vo Veselom spísali 302 osôb, z toho 149 mužov a 153 žien.

Nariadením z roku 1773 zrušila Cisárovná Mária Terézia okrem reforiem v oblasti hospodárstva, dedičné právo šoltýsov na funkciu richtára, čo bol výrazný zásah do vtedajších šoltýskych výsad a práv. O pôsobení richtárov vo Veselom sa z najstaršieho obdobia obce nezachovalo veľa správ. Až v neskorších rokoch sa už v prameňoch objavujú i ich mená. V roku 1695 bol richtárom Ján Kubaček. Richtár vystupoval v mene obce a zastupoval ju v styku s vrchnosťou, organizoval výber určených poplatkov a dávok.

Súčasť správneho aparátu obce tvorili i prisažní a notár. Plnili funkcie pomocného orgánu richtára a do svojich funkcií boli volení obyvateľmi obce. Prisažní vypomáhali pri výbere daní a rôznych povinných dávok a poplatkov, spolu s richtárom ich odovzdávali zemepánovi a štátnym úradníkom, starali sa o dodržiavanie poriadku pri verejných prácach a výkone súpisov v dedine. Počet prisažných závisel od veľkosti dediny a mohol dosahovať až 12 osôb.

V roku 1805 sa v Uhorsku konal súpis obyvateľstva. Vo Veselom v uvedenom roku existovalo 398 domov a žilo 439 rodín. Z celkového počtu obyvateľstva sa však spomínali iba dvaja remeselníci - kováč a tkáč a jeden panský sluha. V obci žili i podželiari, 104 katolíckych veriacich a 4 osoby židovského pôvodu. Do súpisu boli zahrnutí i tí obyvatelia, ktorí sa v čase jeho uskutočnenia v dedine nenachádzali. Išlo o 78 osôb, ktoré boli vzdialené v iných častiach Uhorska, mimo jeho hraníc alebo na neznámom mieste.

Na sklonku prvej svetovej vojny bola dedina spustnutá, jej obyvatelia vysilení. Vojnu pocíťovali stratou mužov, otcov, synov, nedostatkom potravín, liekov a priemyselných tovarov. Gazdovské hospodárstva trpeli sústavnými rekviráciami, ktoré začali v auguste 1914 a trvali do konca vojny. V nasledujúcich rokoch konali daňoví úradníci rekvirácie podľa súpisov a za asistencie žandárov a vojakov ozbrojených bodákmi i bajonetmi. Pre vojnovú výrobu zrekvirovali aj kostolné zvony. Vo Veselom boli štyri. Pred rekviráciou ukryl Pavel Čepčár Sadľák cengalku, a tým ju zachránil pred zničením.

Spoločenské premeny po roku 1945 výrazne ovplyvnili pôvodný hospodársky charakter Oravy a nemohli obísť ani obec Oravské Veselé. Bola to nielen priama industrializácia Oravy, ale aj vplyv susedných priemyselných oblastí Považia a Ostravska, rozvoj dopravy a cestovného ruchu, kolektivizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Po oslobodení prevzal správu obce národný výbor, pred ktorým stáli ťažké úlohy. Bolo treba zabezpečovať zásobovanie Červenej armády - v dňoch 19. apríla, 21. apríla, 23. apríla a 27. apríla 1945 obec dodala ovos, zemiaky, seno, vajcia, sliepky i dobytok. Najzávažnejším problémom bolo spojenie s obcou. Určitú uzatvorenosť obce pomohol preklenúť až rozvoj automobilovej

dopravy. Zvýšila sa tým možnosť intenzívnej dochádzky jej obyvateľov za prácou do centier Oravy, ale hlavne mimo Oravy, tiež dochádzky za mnohými záležitosťami. Už v roku 1945 niektorí obyvatelia z obce dochádzali za prácou mimo obce. Pracovali hlavne na výstavbe priehrady, na výstavbe mosta pri Sedliackej Dubovej a inde.

Demografické údaje

K 31.12.2005 žilo v obci Oravské Veselé 2 756 obyvateľov, z toho 1 392 mužov a 1 364 žien.

Tab. 4 Veková štruktúra v obci Oravské Veselé – produktivita k 31.12.2005

Predproduktívny vek	Produktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
Spolu (0 – 14)	Ženy (15 – 60)	Muži (15 – 60)	Spolu (61+Ž, 61+M)
718	725	879	364

Zdroj: www.statistics.sk

Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľstva má v obci Oravské Veselé najväčšie zastúpenie slovenská národnosť 99,29%. K českej národnosti sa hlási 0,11%. V malom počte je zastúpená národnosť ukrajinská (0,11%) a poľská (0,09%).

Najviac obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (99,17%). Nasleduje evanjelická cirkev (0,04%), bez vyznania (0,26%), obyvateľstvo nezistené (0,19%) (WWW.STATISTICS.SK).

Ekonomické zdroje a zamestnanosť, odvetvia výroby a služby

Obec zápasí s nedostatkom pracovných príležitostí. Časť obyvateľov musí dochádzať za prácou mimo obce, niektorí aj mimo republiky (hlavne do Čiech). Snahou Obecného úradu v Oravskom Veselom je zamestnávať čo najviac nezamestnaných evidovaných na príslušnom Úrade práce. Zamestnanosť v obci vypomáha riešiť firma Oragro, ktorá sezónne zamestnáva aj 50 ľudí a tiež firma Materasso, ktorá vyrába matrace a zamestnala 30 ľudí z obce. Na riešení zamestnanosti v obci sa podieľalo aj družstvo DAKNA Námestovo, Urbár Oravské Veselé, RZ Pilsko a RZ OZ Kovo Námestovo.

V obci sa nachádza 10 súkromných predajní a tri predajne JEDNOTA a tri pohostinstvá. Zároveň sú v obci zriadené nasledovné služby: sklenárstvo, pohrebné služby, kaderníctvo, zákazkové šitie, oprava obuvi, autodoprava, lekárske služby, lekáreň. V súčasnosti je obec sídlom lokálneho významu. Obec zabezpečuje komplexné základné vybavenie pre obyvateľov bezprostredného zázemia. Najbližším sídlom vyššieho významu je Námestovo.

Družstvo DAKNA Námestovo, ktoré obhospodaruje daný región, je v obci Oravské Veselé zamerané na výkrm býkov a chov oviec. Taktiež disponuje dopravnými mechanizmami na zabezpečenie uvedenej živočíšnej výroby.

Z družstva, rovnako ako aj z obce Oravské Veselé je komunálny odpad zväžaný Technickými službami na skládku odpadov v obci Zubrohlava.

Poľnohospodárstvo

V minulosti bola pôda jedinou, ale nedostačujúcou živiteľkou vtedajších obyvateľov oravských obcí. Aj keď v dávnych dobách stále usilovne rozširovali ornú pôdu z lesných porastov, nebolo jej stále dosť. Skromná úroda jačmeňa, ovsa bola doplnená okopanícami ako kapustou a od roku 1805 zemiakmi - "repou". Vo zvýšenej miere siali aj ľan a konope. Nakoľko pôda bola v mnohých prípadoch živiteľkou rodiny, jej majitelia usilovne pracovali na nej v priebehu celého

roka. Neskôr siali raž i pšenicu. Pri obrábaní používali primitívne nástroje, čím bola práca na poli sťažená a zdĺhavejšia. Menší gazdovia, ktorí mali menej poľa na úzkych pásikoch zeme vo svahu, siali obilie ručne z plátenej rozsievky v rozmeroch 1 x 1 m. V štyroch rohoch porozbýjali dreveným tlkom, alebo valcovali dreveným valcom ťahaným dobytkom.

Pomerne bohatý materiál o hospodárskych dejinách hornej Oravy predstavuje archívny materiál - súpis pozostalostí poddaných z druhej polovice 18. storočia. Sú tu uvádzané drevené brány s presným počtom železných zubov, pluhy s krivým hriadeľom, vhodným na oranie vo svahu, kosáky, trávne kosačky, kosačky s hrabkami na žatie obilia, záprah ako rožný dobytok s jarmom, vozy: taligy, doštené vozy, rebrináky, fasungovce na odvoz dreva z lesa, sane a pripojené vlačuhy, samotné sánky, dvojkoľasové káry. Plátennícke vozy sú uvádzané ako "koče". Opísané je ručné mletie obilia, ktoré sa robilo cepami až do neskorej jesene. Na čistenie obilia boli používané rôzne riečice, ktoré mali na obvode stočený dvojité lúbo a na dne lúbové alebo drôtené sito. Na čistenie obilia používali aj dlhšiu prehĺbenú lopatu - vajačku. Zrno hádzali vjačkou proti vetru, čím sa roztriedilo podľa kvality. Časť čistého obilia si odložili na vysiatie v budúcom roku a časť si odviezli na zomletie do mlyna, vtedy s vodným náhonom. Ešte začiatkom 20. storočia chudobnejší obyvatelia Klina vlastnili kamenné mlyny - žarnovy, na ktorých si mleli obilie, neskôr ich používali len na zomletie otrúb. Pridávali ich do krmiva pre dobytok a ošípané. Menšie poľnohospodárske nástroje si väčšina roľníkov vyhotovila sama po domácky, s pomocou dedinského kováča.

III.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

III.4.1 Ovzdušie

Hodnotenie kvality ovzdušia sa vykonáva pre znečisťujúce látky, pre ktoré sú určené limitné alebo cieľové hodnoty, pre tuhé častice a pre prekurzory ozónu. Dotknuté územia, na ktorom sa v súčasnosti nachádzajú poľnohospodárske objekty, sú zdrojom emisií.

Hraničná poloha okresu voči Poľsku má svoj odraz vo zvýšenom dopade diaľkových emisií z priemyselného Sliezska. Z miestnych zdrojov je potrebné spomenúť ZŤS Strojárne, a.s. Námestovo, ktorý patrí k najväčším znečisťovateľom v Žilinskom kraji najmä v produkcii SO₂. Príčinou je spaľovanie menej kvalitného hnedého uhlia. Na celkovom znečistení sa podieľajú aj lokálne kúreniská, pričom situácia je o to horšia, že do tohto okresu nesiahajú prípojky plynovodu.

Stav ovzdušia v okrese Námestovo je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia a narastajúcou automobilovou dopravou. Medzi významnejšie zdroje znečisťovania ovzdušia regiónu patria: Punch Campus - energetika, Johnson Control's, Punch Technix, LG Philips - technologické zdroje. Zaznamenaný pokles znečistenia ovzdušia korešponduje so zmenou palivovej základne v sídle a modernizáciou výroby.

Pôvodcami lokálnych emisií v obciach a v rozptýlenom vidieckom osídlení sú najmä lokálne tepelné zdroje a automobilová doprava. Okrem emisií z uvedených stredných a lokálnych zdrojov sa však vzhľadom k svojej polohe v ovzduší vyskytujú aj diaľkovo prenášané emisie, ktoré sa najviac prejavujú na zdravotnom stave lesných porastov vo vrcholových polohách Hornej Oravy.

V obci Klin sa vyskytujú skoro všetky druhy znečistenia. Rozsah tohto znečistenia je v rovnakej miere ako v iných obciach a mestách. Medzi hlavné dôvody znečisťovania ovzdušia patria predovšetkým priemysel v blízkom (susednom meste) Námestovo a stupňujúca sa frekvencia dopravy.

V obci Oravské Veselé sa vyskytujú skoro všetky druhy znečistenia. Rozsah tohto znečistenia je v podstatnej miere nižší ako v iných obciach a mestách. Medzi hlavné dôvody nízkeho znečisťovania ovzdušia patria predovšetkým žiadny priemysel v obci, nízka frekvencia dopravy, neexistujúce žiadne energetické zariadenia, neexistujúce skládky komunálnych odpadov, priemyselných spaľovní a pod.

III.4.2 Povrchové a podzemné vody

POVRCHOVÉ VODY

Kvalita povrchovej vody na území k.ú. Klin ani na území k.ú. Oravské Veselé nie je sledovaná v rámci monitoringu kvality povrchovej vody na Slovensku. Monitoring kvality na tokoch zabezpečuje SHMÚ v Bratislave. Vykonáva sa analýza pre zistenie fyzikálno-chemických, biologických a mikrobiologických ukazovateľov. Vyhodnocovaná je v zmysle STN 75 7221 Klasifikácia kvality povrchových vôd. Klasifikácia kvality vody vykonávaná podľa citovanej normy je výlučne hodnotením z ekologického hľadiska, neslúži na určenie vhodnosti využitia vody na rôzne účely. Požiadavky na kvalitu vody z hľadiska využitia na konkrétne účely určujú samostatné normy a predpisy. V súčasnosti je platná vyhláška MZ SR č. 354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

Najbližšie sledovaným povrchovým tokom k územiám je rieka Orava. Kvalita povrchových vôd vodného toku Orava pod VD Oravská Priehrada (Orava – pod nádržou Tvrdošín) je sledovaná v rámci celoslovenského monitoringu.

Tab. 5 Kvalita povrchových vôd – rieka Orava v období rokov 2002 - 2003

Profil	Ukazovatele podľa STN 75 7221					
	A	B	C	D	E	F
Orava pod nádržou Tvrdošín						
57,5 rkm	IV	IV	II	IV	III	III

Vysvetlivky:

p.d.l. - pod detekčným limitom

Triedy kvality povrchovej vody:

I. trieda – veľmi čistá voda

II. trieda – čistá voda

III. trieda - znečistená voda

IV. trieda – silno znečistená voda

V. trieda – veľmi silno znečistená voda

Na základe monitoringu v uvedenej lokalite bola kvalita vody stanovená ako znečistená až silno znečistená voda. Znečistenie môže byť spôsobené najmä vypúšťaním odpadových vôd do potokov a riek, ktoré ústia do VD Oravská priehrada.

V k.ú. obce Oravské Veselé sa nachádza hospodársku dvor f. DAKNA a Plastoban, ktoré by mohli za istých okolností svojou výrobou znečistiť Veselovianku. Počas obhliadky nebolo takéto znečistenie identifikované.

V obci Oravské Veselé nie je vybudovaná kanalizácie. Rodinné domy majú vybudované jednotlivo nepriepustné žumpy. Kvalita povrchových vôd je ovplyvnená viacerými faktormi. Medzi hlavné faktory patrí najmä splašková voda s okolitých polí. Obec Oravské Veselé v súvislosti so začatím realizácie projektu odkanalizovania si dala vypracovať rozbor povrchovej vody (SVP š.p. Banská Štiavnica, 2007), ktorej výsledky sú uvedené v nasledovnej tabuľke č. 6.

Tab. 6 Kvalita povrchových vôd v obci Oravské Veselé

Meraná veličina	Hodnota
BSK ₅	1,1 mg/l
ChSk	9 mg/l
NL	< 10 mg/l
N – NH ₄	0,02 mg/l

Na základe uvedených výsledkov môžeme hodnotiť povrchové vody v obci Oravské Veselé ako veľmi dobré s porovnaním s Nariadením vlády SR z 21.júna.2005, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd, príloha č.3 k nariadeniu vlády č. 296/2005 Z.z.

PODZEMNÉ VODY

Podzemné vody patria medzi tie zložky životného prostredia, ktoré veľmi rýchlo odrážajú negatívne antropogénne vplyvy. Na znečistenie podzemných vôd majú negatívny vplyv najmä priemyselné, poľnohospodárske i komunálne zdroje znečistenia s bodovým, líniovým aj plošným charakterom. Za východisko znečisťovania podzemných vôd môžeme pokladať aj infiltrujúce zrážkové vody, ktoré vždy obsahujú určité množstvo rozpustených látok, ktoré sa pri prekročení určitej hranice môžu stať kontaminujúcou látkou.

Na k.ú. obcí sa nenachádza žiaden monitorovací objekt čistoty podzemných vôd. V uvedenej oblasti sú podzemné vody zaťažené odpadovými látkami z obecného osídlenia a tradičnej poľnohospodárskej výroby s chovom hovädzieho dobytku a ošípaných. Zaťaženie umelými hnojivami je minimálne.

III.4.3 Odpady

Komunálny odpad z obce Klin sa vyváža Technickými službami na skládku odpadov. Celkové množstvo KO za obec Klin v roku 2005 bolo 304 t/rok, z toho zneškodneného odpadu bolo 289 t/rok.

Komunálny odpad z obce Oravské Veselé sa vyváža Technickými službami na skládku odpadov v obci Zubrohlava. Celkové množstvo KO za obec Oravské Veselé v roku 2005 bolo 387 t/rok, z toho zneškodneného odpadu bolo 371 t/rok.

Tab. 7 Nakladanie s odpadom v okrese Námestovo v roku 2003 - 2004

Okres	Námestovo	
Nakladanie s odpadom	r.2003	r. 2004
Zneškodnený	2749,2510	700,7050
Zhodnotený	1925,2110	3569,8980
Skladovanie	0,6590	0,1700
Odovzdanie inej organizácii	1359,5200	1479,2352
Spolu	6034,6410	5750,0083

Zdroj: www.enviroportal.sk

III.4.4 Kanalizácia, odpadové vody

Obec Klin postupne buduje verejnú kanalizačnú sieť napojená na skupinovú kanalizáciu s čistením na ČOV Námestovo. Prečistené vody sú vyústené do recipientu rieky Biela Orava. V obci je potrebné dobudovanie kanalizácie v obci do územia v súvislosti s navrhovanou výstavbou IBV. Pre lyžiarsky areál je navrhnutá samostatná splašková kanalizácia s vlastnou ČOV.

Obec Oravské Veselé nemá vybudovanú kanalizáciu a ČOV. V súčasnosti sa spracováva projekt odkanalizovania obce (prebieha proces posudzovania).

III.4.5 Hluk

Zdrojom hluku v obci Klin je najmä doprava po cestnej komunikácii smer Námestovo – Oravský Podzámok – Poľská republika. Priamo dotknuté územie je ovplyvnené hlukovou záťažou z dopravných mechanizmov v areáli družstva a dopravou po ceste spájajúcej mesto Námestovo a obec Klin.

Zdrojom hluku v obci Oravské Veselé je najmä doprava po ceste funkčnej triedy C s napojením na cestu smer Námestovo. Priamo v dotknutom území predstavujú zdroj hluku dopravné mechanizmy využívané družstvom. Západná časť obce je zatťažaná predovšetkým hlukom z Orešianskej cesty. Hluková záťaž tu dosahuje v blízkosti komunikácie počas dňa 65 - 70 dB.

Pre bližšiu špecifikáciu hluku z dopravy, ktorá v dotknutom území predstavuje najmä pozemnú dopravu, stanovuje prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií.

Pre územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky a areály závodov je v nariadení vlády č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií podľa tabuľky č.1 stanovená najvyššia prípustná hodnota hluku vo *vonkajšom prostredí*.

<u>Hluk z dopravy (pozemná a vodná)</u>		<u>Hluk z iných zdrojov</u>	
deň	70 dB	deň	70 dB
večer	70 dB	večer	70 dB
noc	70 dB	noc	70 dB

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.1 Požiadavky na vstupy

ZÁBER PÔDY

Pozemky pre výstavbu sú z časti voľné (nezastavané) a z časti zastavané (existujúce objekty fariem). Na pozemkoch sa nenachádzajú porasty – stromy. Výstavba fariem sa navrhuje na nasledovných parcelách:

- k.ú. Klin: parcela č. 1304/1 (zastavané plochy a nádvoria), 1 305 (zastavané plochy a nádvoria), 1306 (zastavané plochy a nádvoria).
- k.ú. Oravské Veselé: parcela č. 5796, 5803, 6036, 5959, 5949 (evidované ako trvalé trávne porasty).

Vlastníkom parciel je navrhovateľ, DAKNA Námestovo, družstvo. Záber ornej pôdy sa nepredpokladá. Zastavaná plocha navrhovanej činnosti bude nasledovná:

Lokalita Klin

- zastavaná plocha cca 370 m²

Lokalita Oravské Veselé

- zastavaná plocha cca 2 000 m²

ORGANIZÁCIA PRÁC POČAS VÝSTAVBY

Spôsob realizácie, navrhnutá technológia a časový harmonogram výstavby sú navrhované tak aby nedochádzalo ku vzájomnému ohrozeniu stavebno - montážnych prác pri ich prevádzaní a činnosti. Ak počas stavebných prác nastanú mimoriadne podmienky, určí dodávateľ stavebných prác, prípadne v spolupráci s projektantom potrebné opatrenia na zaistenie bezpečnosti práce. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci budú riešené ustanoveniami Zákonníka práce a súvisiacimi predpismi.

V čase výstavby je nutné dodržiavať predpisy a nariadenia pre oblasť BOZP. Príprava, vykonávanie stavebných, montážnych a udržiavacích prác a prác s nimi súvisiacimi nesmie byť v rozpore s vyhláškou č. 374/1990 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach a v plnej miere musí rešpektovať zákon č.158 z 28.marca 2001, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 95/2000 Z.z. a o zmene a doplnení Zákonníka práce.

Pri realizácii stavby je potrebné zo strany dodávateľa dodržiavať zásadné opatrenia, medzi ktoré patrí:

- po výstavbe dať narušené plochy do pôvodného stavu,
- pri prácach postupovať mimoriadne ohľaduplne voči prírode, spevneným plochám a súkromným pozemkom a objektom,

- chrániť IS v pracovnom páse tak, aby neboli poškodené výstavbou,
- pred začatím zemných prác zabezpečiť vytýčenie všetkých podzemných vedení, IS a všetky existujúce IS viditeľne označiť,
- zabezpečiť počas výstavby zákaz vstupu nepovolaným osobám, zabezpečiť výkop rýh a jám a označiť dopravné a ostatné mechanizmy pri výjazde na obslužnú komunikáciu,

Pri manipulácii s nebezpečným odpadom je potrebné dodržiavať predpisy o nakladaní s nebezpečným odpadom v zmysle platných vyhlášok a nariadení obcí. Po skončení stavby dokladovať kým bol odpad odvázaný a ako bol zneškodnený.

Pri výstavbe dôjde k čiastočnému narušeniu životného prostredia, a to hlučnosťou a prašnosťou.

OCHRANNÉ PÁSMO A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Pred začatím prác budú vytýčené všetky jestvujúce inžinierske siete v posudzovanom území s cieľom predídenia ich porušenia. Vytýčenie je potrebné stabilizovať a označiť výstražnými tabuľkami počas celého obdobia výstavby. Počas výstavby je preto potrebné rešpektovať ochranné pásma a bezpečnostné pásma nachádzajúcich sa inžinierskych sietí.

Navrhovaná výstavba investičnej činnosti si nevyžaduje zabezpečenie nových ochranných pásiem a pásiem veterinárnej ochrany. Objekty budú vyhovovať platným požiadavkám hygienickej a veterinárnej ochrany pre veľkochov zvierat.

Dotknuté územie plošne nezasahuje do maloplošných chránených území, chránených výtvorov a chránených pamiatok.

Dotknuté územie nie je zahrnuté do národného zoznamu chráneného vtáčieho územia Horná Orava.

SUROVINOVÉ ZABEZPEČENIE

Pre výstavbu bude potrebné nasledovné surovinové zabezpečenie:

- násypový materiál, kamenivo, štrky, štrkopiesky – množstvá nie sú dosiaľ špecifikované, zdrojmi týchto materiálov budú ťažobne dodávateľských organizácií,
- živичné materiály – zdrojom bude obaľovačka dodávateľskej organizácie,
- betónové dlažby, betónové konštrukčné prvky, keramické výrobky, železo, strešné krytiny, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo, sanita a iné stavebné materiály – pôjde o obchodné výrobky väčšinou zo zdrojov mimo posudzovaného územia.

Energetické zdroje počas výstavby predstavujú pohonné hmoty pre dopravné a stavebné mechanizmy, elektrická energia pre stavebnú mechanizáciu a stavenisko.

Počas prevádzky sa budú používať suroviny rôzneho charakteru, ktorého odpad bude predstavovať aj odpad nebezpečný, ktorý vznikne pri svietidlách. Predpokladané druhové zloženie nebezpečného odpadu je uvedené v kapitole IV.2 Údaje o výstupoch – Odpady.

ELEKTRICKÁ ENERGIA

Lokalita Klin

Napäťová sústava: TN-C-S, 3 + PE+N, ~ 50 Hz, 400/230V

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom STN 33 2000-4-41:

- izoláciou, krytom a nulovaním

Výkonová bilancia: inštalovaný príkon $P_i = 142,90 \text{ kW}$
 súčasný príkon $P_s = 92,90 \text{ kW}$

Lokalita Oravské Veselé

Napät'ová sústava: TN-S, 3 + PE+N, ~ 50 Hz, 230/400V

1 + N- PE, ~ 50 Hz, 230/400V

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom STN 33 2000-4-41:

- izoláciou, krytom a nulovaním

Výkonová bilancia:	inštalovaný príkon	$P_i = 102,10 \text{ kW}$
	súčasný príkon	$P_s = 66,6 \text{ kW}$
	ročná spotreba	$46\,732 \text{ kW/h.s}$

ZÁSOBOVANIE VODOU

Lokalita Klin

Objekty budú zásobované vodou z existujúceho vodovodného systému hospodárskeho dvora.
Výpočet potreby vody – podľa Vestníka MP SR, úprava č. 477/99-810 z 29.02.2000

- Priemerná denná potreba vody:

$$Q_p \equiv n^* q$$

- dojnice 593 ks x 60 l/ks/deň = 35 580 l/deň

- mliečnice $593 \text{ ks} \times 10 \text{ l/ks/deň} = 5\,930 \text{ l/deň}$

- pracovníci 8 osôb x 120 l/deň = 960 l/deň

Celková priemerná denná potreba vody pre napájanie – 42 470 l/deň.

$$Q_p = 0,49 \text{ l.s}^{-1}$$

- Maximálna denná potreba vody:

- dojnice $593 \text{ ks} \times 80 \text{ l/ks/deň} = 47\,440 \text{ l/deň}$

- mliečnice 593 ks x 18 l/ks/deň = 10 674 l/deň

- pracovníci 8 osôb x 120 l/deň = 960 l/deň

Celková maximálna denná potreba vody pre napájanie – **59 074 l/deň.**

$$Q_m = 0,68 \text{ l.s}^{-1}$$

Maximálna hodinová potreba $Q_{\text{hod}} = 0,68 \times 1,8 = \mathbf{1,22 \text{ l.s}^{-1}}$

Ročná potreba vody $42,47 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 \text{ dní} = 15\,501,55 \text{ m}^3/\text{rok}$

Lokalita Oravské Veselé

Objekty budú zásobované vodou z existujúceho vodovodného systému hospodárskeho dvora.
Výpočet potreby vody – podľa Vestníka MP SR, úprava č. 477/99-810 z 29.02.2000

- **Priemerná denná potreba vody:**

$$Q_p = n \cdot q$$

- telce 312 ks x 10 l/ks/deň = 3 120 l/deň

- pracovníci 2 osoby x 125 l/deň = 250 l/deň

Celková priemerná denná potreba vody pre napájanie – **3 340 l/deň.**

$$Q_p = 0,04 \text{ l.s}^{-1}$$

- **Maximálna denná potreba vody:**

- telce 312 ks x 15 l/ks/deň = 4 680 l/deň

- pracovníci 2 osoby x 125 l/deň = 250 l/deň

Celková maximálna denná potreba vody pre napájanie – **4 930 l/deň.**

$$Q_m = 0,06 \text{ l.s}^{-1}$$

Maximálna hodinová potreba $Q_{\text{hod}} = 0,06 \times 1,8 = \mathbf{0,10 \text{ l.s}^{-1}}$

Ročná potreba vody $3,37 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 \text{ dní} = \mathbf{1\,230,05 \text{ m}^3/\text{rok}}$

PLYN

Počas výstavby ani počas prevádzky poľnohospodársky areál nevyžaduje plynové napojenie prevádzky.

DOPRAVA A INFRAŠTRUKTÚRA

Farma dojnic Klin je prístupná z cestnej komunikácie – vedľajšej komunikácie smer Námestovo – Klin, ktorá sa napája na cestnú komunikáciu smer Námestovo – Oravská Polhora. Príjazdová cesta sa napája na vnútrozávodné komunikácie.

Komunikačné spojenie objektov na farme v Oravskom Veselom je existujúcimi vnútrozávodnými komunikáciami so spevneným povrchom, ktoré sa napájajú príjazdovou komunikáciou na štátnu cestu smer Oravské Veselé – Mútne.

Vnútrofaremné cesty a spevnené plochy budú komunikačne napojené na miestne komunikácie. Vnútrofaremné cesty a spevnené plochy budú navrhnuté pre prevádzku fariem (dovoz sena, slamy, dobytky v jesennom období, odvoz maštalného hnoja, uhynutých kusov z kafilernej bunky).

NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Na *výstavbe* areálu fariem (jej rekonštrukcie) sa denne budú podieľať pracovníci rôznych profesií. Ich uvažovaný počet je zatiaľ presne nešpecifikovaný.

Prevádzku budú zabezpečovať pracovníci, ktorí pri vybavení farmy vhodnou manipulačnou technikou (kŕmenie, odstraňovanie maštalného hnoja) zabezpečia nerušenú prevádzku. Ich počet bude na rovnakej úrovni ako v súčasnosti.

NÁROKY NA ZASTAVANÉ ÚZEMIE, VÝZNAMNÉ TERÉNNÉ ÚPRAVY A ZÁSAHY DO KRAJINY

Výstavba investičnej činnosti je navrhovaná na zastavanej a na z časti voľnej ploche (platí pre obidve lokality). Záber iných zastavaných plôch mimo dotknuté územie sa nepredpokladá. Výstavba sa navrhuje na nasledovných parcelách:

Pozemky pre výstavbu sú z časti voľné (nezastavané) a z časti zastavané (existujúce objekty fariem). Na pozemkoch sa nenachádzajú porasty – stromy. Výstavba fariem sa navrhuje na nasledovných parcelách:

- k.ú. Klin: parcela č. 1304/1 (zastavané plochy a nádvoría), 1 305 (zastavané plochy a nádvoría), 1306 (zastavané plochy a nádvoría).
- k.ú. Oravské Veselé: parcela č. 5796, 5803, 6036, 5959, 5949 (evidované ako trvalé trávne porasty).

Vlastníkom parciel je navrhovateľ, DAKNA Námestovo, družstvo. Záber ornej pôdy sa nepredpokladá. Zastavaná plocha navrhovanej činnosti bude nasledovná:

Vlastníkom parciel je navrhovateľ. Záber ornej pôdy sa nepredpokladá, záber lesnej pôdy sa nepredpokladá.

Preluky medzi objektmi prevádzkovými a skladovacími budú vyhovovať platným zásadám a podmienkam pre požiaru ochranu. Výstavba sa bude realizovať na stavebnom pozemku, ktorý patrí navrhovateľovi, a kde nepríde k stretu záujmov cudzích organizácií, alebo vlastníkov.

Podmienky prípravy územia:

- odstránená humusová vrstva pôdy bude využitá na konečné terénne úpravy a sadové úpravy

Odkopaná zemina sa použije na spätné zasypy pri vyrovnávaní terénu. Farmy budú vysadené zeleňou a stálezelenými stromami.

IV.2 Údaje o výstupoch

Emisie

Emisie počas výstavby

Líniové zdroje znečistenia budú predstavované prevádzkou stavebnej techniky, pri navážaní stavebného materiálu počas výstavby. Odhad pohybu nákladných áut v ďalšej etape výstavby by bol špekulatívny. Odhad emisií z líniových zdrojov v celej etape výstavby nie je možné spoľahlivo predikovať.

Plošné zdroje – za dočasný plošný zdroj znečistenia je možné považovať za vlastný priestor staveniska, ktorý môže byť zdrojom sekundárnej prašnosti. Jedná sa predovšetkým o niektoré druhy prác – napr. skrývkové práce, či dočasné skládky sypkých materiálov.

Pri výstavbe, najmä pri realizácii výkopových prác a pohybe stavebných mechanizmov, bude areál staveniska dočasným plošným zdrojom prašnosti a emisií. Množstvo emisií bude závisieť od priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Prašnosť je potrebné obmedziť organizáciou prác, kropením a čistením komunikácií. Tieto vplyvy budú krátkodobé, bez výrazného pôsobenia.

Emisie počas prevádzky

Bodové zdroje - v posudzovanom území pribudne nový zdroj znečistenia ovzdušia a to samotná technológia, ktorá bude produkovať:

- amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH_3
- pachové látky (znečisťujúce látky vo forme plynov a pár),
- tuhé znečisťujúce látky, ktoré budú vznikať pri manipulácii s krmivom;

Amoniak a jeho plynné zlúčeniny, ktoré sú tvorené hlavne exkrementami, je hlavnou zložkou zápachu. Amoniak a jeho plynné zlúčeniny budú vznikať z tekutých výkalov pri ustajnení dobytku, v uskladňovacích žumpách a manipulácii s hnojovicou.

Emisné faktory amoniaku pri chove hovädzieho dobytku sú uvedené v tabuľke č. 8. Emisné faktory sú uvedené pre dospelé zvieratá.

Tab. 8 Emisné faktory amoniaku pri chove hovädzieho dobytku

Druh činnosti	Emisný faktor [kg/zviera. rok]
Ustajnenie	4,4
Skladovanie hnoja	1,9
Aplikácia hnoja	6
Pasenie	2

Zdroj: Manuál NEIS

Mladé zvieratá sú zahrnuté v emisných faktoroch dospelých zvierat. Úplnú elimináciu emisií amoniaku a zápachu v rámci technológie chovu hovädzieho dobytku nie je možné dosiahnuť. Možno ju však v prevádzkových podmienkach ovplyvňovať aplikáciou nízko emisných techník.

Uvedené emisné faktory nezohľadňujú aplikáciu nízko emisných techník. Pri ich použití je potrebné celkové emisie resp. emisie z jednotlivých operácií primerane znížiť. Pri aplikácii nízko emisných techník je možné očakávať nasledovné zníženie emisií amoniaku:

- injektáž pri aplikácii hnojív - 80 %,
- zaoranie hnojív do 4 - 6 hodín po aplikácii - 80 %,
- zakrytie nádrží a utesnenie - 80 %,
- modifikované podmienky ustajnenia ako rýchle odstraňovanie močovky, teplota skladovania pod 15 °C, sušenia odpadov - spolu 50 %,
- nastavenie proteínov v krmnej dávke - 50 %.

Podľa prílohy č.2 k Vyhláške MŽP SR č. 706/2002 Z.z. v znení vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 Z.z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu znečisťujúcich látok pod číslom kategórie:

6.12.2. Veľkochov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest hovädzieho dobytku väčším alebo rovným 200 sa zaraďuje navrhovaná činnosť ako **stredný zdroj znečistenia ovzdušia**.

Líniové zdroje – budú predstavovať všetky dopravné prostriedky pohybujúce sa po príjazdovej komunikácii. Režim jazdy bude mestský. Znečistenie môže byť zaznamenané v súvislosti so zvýšenou intenzitou cestnej dopravy. Prejaví sa zvýšenou prašnosťou a tvorbou exhalátov pri dovoze krmiva pre zvieratá a vývoz odpadu, pohyb dopravných mechanizmov v rámci areálu len v zanedbateľnej miere.

Plošné zdroje – znečistenia, ako skládky prašných surovín, trvalé stavebné práce a pod. sa v rámci prevádzky investičnej činnosti nepredpokladajú.

Hluk a vibrácie

Zdrojom hluku a vibrácií počas výstavby investičnej činnosti bude stavebná činnosť a doprava. Vibrácie budú produkované na začiatku výstavby pri práci ťažkých zemných strojov (bagre, nakladače, buldozéry, ťažké nákladné vozidlá) a nákladná doprava zabezpečujúca prepravu stavebných materiálov. Veľkosť otrasov je úmerná hmotnosti, rýchlosti pohybu hmoty resp. výške nerovnosti jazdnej dráhy.

Pôsobenie hluku bude časovo obmedzené počas vlastnej výstavby, hluk bude pôsobiť iba lokálne v priestore vlastnej výstavby. Tento vplyv bude dočasný, avšak neovplyvní okolie dotknutého územia. Hluk a vibrácie zo stavebnej výroby budú na bežnej úrovni realizácie stavieb podobného rozsahu.

Počas výstavby a prevádzky sa predpokladá pohyb stavebných a poľnohospodárskych strojov najmä v priestore areálov fariem, ktoré sú situované mimo obcí, takže vzhľadom na vzdialenosť od obytných častí zvýšenie hlukovej hladiny nenaruší kvalitu pohody bývania obyvateľov.

Počas prevádzky budú zdroje hluku a vibrácií vyššie ako sú v súčasnosti. V dotknutom území sú v súčasnosti evidované zdroje hluku z poľnohospodárskeho družstva (v oboch lokalitách).

Odpadové vody

Lokalita Klin

Tekutý hnoj z priestorov kravínov bude zvádzaný hnojovicovou kanalizáciou do prečerpávacej nádrže obsahu 60 m^3 , z ktorej sa hnojovica bude prečerpávať do skladovacej nádrže hnojovice obsahu $5\,500 \text{ m}^3$. Kanalizácia v plnom rozsahu sa navrhuje z plastových rúr DN 200 a DN 300.

Produkcia hnojovice a slamnatého hnoja podľa zákona č. 392/2004 Z.z.

Produkcia slamnatého hnoja na dobu 6 mesiacov pre jednotlivé zvieratá v m^3 .

Produkcia hnojovice:

krava mliečneho typu $446 \text{ ks} \times 9,06 \text{ m}^3/180 \text{ dní} = 4\,040,76 \text{ m}^3$

splaškové vody – dojárň $446 \text{ ks} \times 0,92 \text{ m}^3/180 \text{ dní} = 410,32 \text{ m}^3$

kravy zasušené $147 \text{ ks} \times 9,06 \text{ m}^3/180 \text{ dní} = 1\,331,82 \text{ m}^3$

spolu $5\,782,90 \text{ m}^3$

Pre uskladnenie hnojovice na dobu 6 mesiacov sa navrhuje skladovacia nádrž – lagúna o objeme $5\,500 \text{ m}^3$.

Lokalita Oravské Veselé

Hnojovica z rekonštruovaného objektu bude odvádzaná kanalizačným potrubím DN 400 do prečerpávacej šachty, z ktorej sa bude prečerpávať do ocelevej nadzemnej nádrže. Kanalizácia sa navrhuje z PVC rúr.

Produkcia hnojovice a slamnatého hnoja podľa zákona č. 392/2004 Z.z.

Produkcia slamnatého hnoja na dobu 6 mesiacov pre jednotlivé zvieratá v m^3 .

Produkcia hnojovice:

jalovice do 1 roka $156 \text{ ks} \times 3,46 \text{ m}^3/180 \text{ dní} = 539,76 \text{ m}^3$

jalovice 1 – 2 r. $156 \text{ ks} \times 5,93 \text{ m}^3/180 \text{ dní} = 925,08 \text{ m}^3$

spolu $1\,464,84 \text{ m}^3$

Pre akumuláciu hnojovice sa navrhuje oceľová nádrž obsahu $1\,473 \text{ m}^3$, o priemere 18 m a celkovej výške 5,8 m.

Odvodnenie striech je zabezpečené systémom okapových žľabov a zvislých rúr.

Odpady

Vzniknuté odpady a ich následné zhodnocovanie alebo zneškodňovanie musí pôvodca/držiteľ zaraďovať podľa Katalógu odpadov, zhromažďovať ich utriedené, oddelene zhromažďovať nebezpečné odpady, čo v najväčšej miere ich sám zhodnocovať, prípadne ich ponúknuť na zhodnotenie inému. Ak nie je možné zhodnotiť odpady, musí zabezpečiť ich zneškodnenie odovzdaním odpadov len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Pôvodca/držiteľ odpadu vedie a uchováva evidenciu o druhoch a množstve odpadov, s ktorými nakladá, a o ich zhodnotení a zneškodnení. Evidencia musí byť vedená so zaradením odpadov podľa Katalógu odpadov (Príloha č.1, k vyhláške MŽP SR č. 284/2001 Z.z. a doplnkov č. 409/2002, č. 129/2004 Z.z.). Pôvodca/držiteľ musí poznať podmienky pre zhromažďovanie, triedenie, nakladanie, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov (podľa zákona č. 409/2006 Z.z.).

Pri výstavbe a následnej prevádzke posudzovanej činnosti vzniknú rôzne druhy odpadov. V environmentálnej dokumentácii sú druhy odpadov v podrobnejšom členení počas výstavby a následne počas prevádzky.

Odpady vznikajúce počas výstavby „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“

Počas výstavby vzniknú odpady najskôr pri realizácii búracích prác, zemných a terénnych prác, neskôr pri realizácii stavebných prác. Ich pravdepodobná skladba a zatriedenie v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 129/2004 Z.z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a dopĺňa zákon o odpadoch, je uvedená v nasledujúcej tabuľke č. 9.

Tab. 9 Predpokladané druhy odpadov, ktoré vzniknú počas výstavby investičnej činnosti „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
08 01 12	Odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11	O
08 04 10	Odpadové lepidlá a tesniace materiály iné ako uvedené v 08 01 11	O
17 01 01	Betón	O
17 01 07	Zmes betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky (iné ako uvedené v 017 01 06)	O
17 02 01	Drevo	O
17 02 02	Sklo	O
17 02 03	Plasty	O
17 04 05	Železo a oceľ	O
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 06 04	Iné ako uvedené v 17 05 07	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

Kategória odpadu: N – nebezpečný odpad, O – ostatný odpad

Stavebné práce budú zemnými prácami. Odpad, ktorý vznikne pri výstavbe, nie je možné v súčasnosti presne kvantifikovať. Vo fáze výstavby a stavebných úprav bude minimálna produkcia odpadov. Vzniknutý odpad inertného charakteru bez obsahu nebezpečných látok (zmes betónu, tehál, káble, železo, oceľ, drevo, vytŕažená hlušina, zemina a kamene, izolačné materiály, zmes stavebných a pod.) bude likvidovaná stavebnou firmou prevádzajúcou stavebné práce. Odpady budú prednostne dané k ďalšiemu využitiu (napr. recyklácii), odpady ktoré nemožno ďalej využiť budú uložené na povolenej skládke.

Zemina z výkopových prác (základy prístavby) v lokalite Klin bude použitá na násypy a vyrovnanie terénu pod navrhovaným objektom. Zemina zo zárezov bude odkopaná po odstránení humusovej vrstvy. Humusová vrstva bude uskladnená na fólii a spätne použitá ako podklad pre zatrávnenie násypov.

Zemina z výkopových prác v lokalite Oravské Veselé bude použitá na násypy a vyrovnanie terénu okolo navrhovaných objektov. Zemina zo zárezov bude odkopaná po odstránení humusovej vrstvy. Humusová vrstva bude uskladnená na fólii a spätne použitá ako podklad pre zatrávnenie násypov.

Odpady 17 01 01 a 17 01 07 budú umiestnené na najbližšej skládke stavebného odpadu. Zneškodnenie odpadu bude prevedené skládkovaním odpadu.

Odpad 17 04 05 bude odovzdaný do zberných surovín.

Odpad 08 01 12 a 08 04 10 ak je množstvo menej ako 100 kg/rok je potrebné odovzdanie organizácii, ktorá sa zaoberá zneškodňovaním takéhoto druhu odpadu.

Po uvedení stavby do prevádzky budú vznikať odpady súvisiace s bežnou prevádzkou fariem.

Odpady vznikajúce počas prevádzky investičnej činnosti „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“

Počas prevádzky bude najvýznamnejším odpadom z chovu dobytku maštalný hnoj, hnojovica. Vzniknuté odpady a ich následné odborné zneškodňovanie má zabezpečiť ochranu životného prostredia v zmysle platných legislatívnych predpisov, najmä zákon č. 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Počas prevádzky budú vznikať druhy odpadov uvedené v tabuľke č. 10.

Tab. 10 Predpokladané druhy odpadov, ktoré vzniknú počas prevádzky „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
02 01 01	Kaly z prania a čistenia	O
02 01 02	Odpadové živočíšne tkanivá	O
02 01 06	Zvierací trus, moč a hnoj (vrátane znečistenej slamy), kvapalné odpady oddelene zhromažďované a spracované mimo miesta ich vzniku	O
02 01 08	Agrochemické odpady obsahujúce nebezpečné látky	N
02 01 09	Agrochemické odpady iné ako uvedené v 02 01 08	O
18 02 08	Nepoužitá liečivá	O
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

Kategória odpadu: N – nebezpečný odpad, O – ostatný odpad

Z poľnohospodárskeho hľadiska maštalný hnoj a hnojovica sa nepovažuje za odpad, ale za cenné organické hnojivo, bez ktorého je nemožné dosiahnuť optimálnej štruktúry pôdy ani vyhovujúcej pôdnej úrodnosti.

Odpad 02 01 01 budú zachytávané kanalizačným systémom v žumpe o objeme 100 m³.

Odpad 02 01 02 bude odvezený na zmluvnú kafilériu, kde bude zneškodnený.

Odpad 02 01 06 bude zhromažďovaný v lagúne (hnojovica). Tieto odpady budú spracované mimo miesta ich vzniku a to zapravením do pôdy, kód D – úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných kalových odpadov v pôde).

Aplikácia maštalného hnoja na poľnohospodárske pôdu bude realizovaná podľa aktualizovaného plánu organického hnojenia, ktorý vychádza z overeného postupu.

Odpad 02 01 08 a 02 01 09 – ak bude vznikať na hospodárskych dvoroch Klin a Oravské Veselé, špecifikuje druh a zabezpečí odvoz na určenú skládku, ktorú prevádzkuje firma zaoberajúca sa likvidáciou takéhoto druhu odpadu.

Okrem uvedených odpadov budú za prevádzky produkované odpady typické pre poľnohospodárske podniky (odpady z krmív, odpady z liečiv, žiarivky a pod.). Tieto odpady budú odovzdávané iným odborným subjektom k využitiu alebo k zneškodneniu.

Nebezpečný odpad – žiarivky a iné osvetľovacie telesá (16 02 13) budú zneškodňované spôsobom vhodným pre zneškodňovanie nebezpečného odpadu.

Odpady vzniknuté počas prevádzky sú odhadované. Vzniknuté odpady budú likvidované na základe zmluvného vzťahu medzi pôvodcom odpadu a firmou oprávnenou na nakladanie s príslušným druhom odpadu.

Podľa § 19 ods. 1 v zmysle zákona č. 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je držiteľ odpadu povinný:

1. Zhromažďovať odpad utriedený podľa druhov a zabezpečiť pred zhodnotením.
2. Odovzdať odpad len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.
3. Zhodnocovať odpady pri svojej činnosti.

Spôsob nakladania s odpadmi počas prevádzky navrhovanej stavby ako celku bude zosúladený s legislatívnymi požiadavkami v systéme komunálneho odpadového hospodárstva obce Klin a obce Oravské Veselé.

V priebehu roka dochádza k úhynu zvierat, v tomto prípade možno uvažovať o pomerne malom percente úhynu. S týmto materiálom je nutné zaobchádzať v súlade so zákonom č.488/2002 Z.z. a o zmene niektorých súvisiacich zákonov – zákon novelizovaný zákonom č.39/2007 Z.z.. Dočasné uskladnenie pred likvidáciou odbornou firmou bude prevádzané v kafilerickom boxe.

V rámci výstavby farmy by mohlo v prípade havarijnej situácie dôjsť ku vzniku odpadu napr. úniku palív či olejov z mechanizačných prostriedkov pri ich poruchách alebo haváriách, pri požiari objektu. Mohol by tak vzniknúť N odpad zo skupiny odpadu 13 01 odpadové hydraulické oleje a 13 02 odpadové motorové, prevodové a mazacie oleje, prípadne N odpad zeminy znečistenej ropnými látkami 17 05 03 – Zemina a kamene obsahujúce nebezpečné látky. Tieto druhy odpadov je potrebné likvidovať podľa príslušných predpisov odpadového hospodárstva v návaznosti na ochranu vôd pred znečistením ropnými látkami.

Predovšetkým je treba únikom týchto látok predchádzať, a to dobrým technickým stavom mechanizácie a dodržiavaním dopravných predpisov. V prípade požiaru by najväčší objem odpadu tvoril (O - odpad) stavebná suť 17 09 04 – zmiešané odpady zo stavieb a demolácií neuvedené pod číslom 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03, prípadne (N - odpad) stavebná suť 17 09 03 – Iné stavebné a demolačné odpady (vrátane zmiešaných stavebných a demolačných odpadov).

Odpady obsahujúce nebezpečné látky - množstvo odpadov nie je možné odhadnúť, odpad bude treba likvidovať podľa príslušných ustanovení zákona o odpadoch.

V prípade likvidácie zvierat z dôvodu nákazy chovu nejakou nebezpečnou nákazou, musí byť postupované v súlade so zákonom o veterinárnej ochrane č. 39/2007 Z.z.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Navrhovaná činnosť v území vo vzťahu k prírodnému a urbánnemu prostrediu nebude zdrojom žiarenia, alebo iných ekvivalentných výstupov. V navrhovaných objektoch nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia.

Teplo, zápach a iné výstupy

Počas výstavby sa nepredpokladá vznik tepla, zápachu, ani iných podobných výstupov.

Potenciálnymi zdrojmi zápachu počas prevádzky fariem budú najmä plochy na ustajnenie zvierat, vnútrofaremné hnojisko, močoková a splašková kanalizácia, kafilerický box a skladovacia nádrž,

avšak vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od obytných častí sa nepredpokladá, že bude narušená kvalita pohody bývania dotknutých obyvateľov.

Ku vzniku tepla bude počas prevádzky lagúny dochádzať jednak hnitím uloženého hnoja a močovky, jednak prevádzkou techniky navážajúcej a vyvážajúcej tento materiál. K zvýšenej produkcii tepla oproti súčasnému stavu nedôjde, pretože rovnaké množstvo tepla z tých istých príčin vzniká aj v súčasnosti. Produkcia tepla vznikajúceho pri tejto činnosti je nepatrná.

Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva

Samotná prevádzka nie je zdrojom znečisťujúcich látok, ani pôvodcom stresujúcich faktorov, či iných negatívnych vplyvov v miere, pri ktorej by sa dali predpokladať negatívne dopady na zdravotný stav obyvateľstva.

Počas výstavby (rekonštrukcie) fariem dôjde k dočasnému zvýšeniu hladiny hluku v prostredí. Jeho intenzita však nedosiahne hodnoty, ktoré by mali za následok zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva, môže však dôjsť k dočasnému narušeniu pohody a kvality života.

K zhoršeniu kvality ovzdušia môže dôjsť počas prevádzky v dôsledku vzniku zápachu avšak vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od obytných častí sa nepredpokladá, že bude narušená kvalita pohody bývania obyvateľov. Nepredpokladá sa výrazný negatívny vplyv tohto javu na zdravotný stav obyvateľov.

IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

V nasledujúcej tabuľke č. 11 uvádzame stručný prehľad najzávažnejších vplyvov navrhovanej činnosti identifikovaných v rámci predkladanej environmentálnej dokumentácie.

Tab. 11 Prehľad najvýznamnejších vplyvov činnosti „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“

Vplyvy na životné prostredie	Pozitívny + Negatívny -	Priamy	Nepriamy	Kumulatívny	Krátkodobý	Dlhodobý	Dočasný	Trvalý
Vplyvy počas výstavby								
Hluk, prach a exhaláty zo stavebných mechanizmov	-	✓		✓	✓		✓	
Vplyvy počas prevádzky								
Trvalý záber pôdy a zmena odtokových pomerov	-	✓						✓
Zvýšené znečistenie ovzdušia najmä pachom	-	✓		✓			✓	
Zvýšená prašnosť a hlučnosť pri príchode a odchode poľnohospodárskych strojov	-	✓					✓	
Úzky súvis investičnej výstavby s prírodnými podmienkami	+	✓	✓	✓		✓		
Využitie už existujúcej infraštruktúry pre zámer	+	✓		✓				✓
Skvalitnenie poľnohospodárskej výroby	+	✓	✓			✓		
Miestny a regionálny rozvoj	+	✓	✓				✓	
Pracovné príležitosti a ekonomický efekt výstavby	+	✓	✓					✓

Po ukončení prevádzky, kedy dôjde k likvidácii areálu farmy sa predpokladajú významné negatívne vplyvy najmä na vody a pôdu, kedy môže dôjsť k ich znečisteniu tekutými výkalmi:

- pri odstraňovaní skladovacej nádrže,
- pri odstraňovaní podláh v budove ustajnenia,
- pri odstraňovaní hnojiska.

Po odstránení budov, všetkých nádrží, kanalizačného systému, sa očistia prístupové cesty a spevnené plochy, ktoré sa následne odstránia a zostane územie, ktoré bude potrebné technicky a biologicky zrekultivovať alebo sa bude využívať na iné poľnohospodárske účely. Termín ukončenia prevádzky nie je známy.

IV.4 Hodnotenie zdravotných rizík

Poľnohospodárstvo je potenciálnym znečisťovateľom vodných zdrojov a vyplýva to z podstaty poľnohospodárskej výroby, ktorá svojou produkciou, ale aj používaním látok (hnojivá a iné) môže znečisťovať podzemné a povrchové vody.

Poľnohospodárske znečistenie znamená vnášanie (priamo alebo nepriamo) škodlivín z poľnohospodárskych zdrojov do vodného prostredia cez pôdne prostredie, čo môže spôsobiť ohrozenie ľudského zdravia, poškodenie životného prostredia alebo zasahovanie do iných využití vôd (termálne, liečivé, minerálne a pod.).

Pri bežnej poľnohospodárskej činnosti dochádza k vnášaniu (priamo alebo nepriamo) škodlivín z poľnohospodárskych zdrojov do vodného prostredia cez pôdne prostredie, čo môže spôsobiť ohrozenie ľudského zdravia alebo poškodenie životného prostredia. Zvýšené požitie dusičnanov u človeka vyvoláva „dusičnanovú methemoglobinémiu“ prípadne iné choroby. Toto riziko sa môže prejaviť len pri nesprávnej aplikácii hnojovice. Tieto riziká znečistenia pôd a vôd dusíkatými látkami z navrhovanej činnosti je možné vylúčiť najmä technicko-technologickou vybavenosťou ustajňovacích kapacít (izolácie odpadovej kanalizácie tekutých odpadov, izolácia a dostatočná kapacita skladovacích nádrží hnojovice), správna aplikácia hnojovice do pôdy a to v čase a množstve. Pre vylúčenie týchto rizík má navrhovaný kravín, ako aj celá farma dostatočné zabezpečenie proti znečisteniu podzemných vôd. Riziko kontaminácie v prípade havárie je len veľmi málo pravdepodobné a v prevádzkach tohto typu je len na úrovni bežných rizík.

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k miernemu ovplyvneniu faktorov kvality a pohody životného prostredia zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou a exhalátmi. Tento vplyv bude časovo obmedzený na obdobie výstavby.

Pri navrhovanej činnosti je počas prevádzky možné riziko prieniku dusíkatých látok do podzemných alebo povrchových vôd, čo môže ohroziť zdravie človeka. Zvýšené požitie dusičnanov u človeka vyvoláva „dusičnanovú methemoglobinémiu“ prípadne iné choroby. Toto riziko sa môže prejaviť len pri nesprávnej aplikácii hnojovice.

Tieto riziká znečistenia pôd a vôd dusíkatými látkami z navrhovanej činnosti je možné minimalizovať alebo úplne vylúčiť najmä technicko-technologickou vybavenosťou ustajňovacích kapacít (izolácie odpadovej kanalizácie tekutých odpadov, izolácia a dostatočná kapacita skladovacích nádrží hnojovice), správna aplikácia hnojovice do pôdy a to v čase a množstve.

Pre vylúčenie týchto rizík má navrhovaná výstavba a prevádzka farmy chovu kráv bez trhovej hodnoty mlieka dostatočné zabezpečenie proti znečisteniu podzemných vôd. Riziko kontaminácie v prípade havárie je len veľmi málo pravdepodobné a v prevádzkach tohto typu je len na úrovni bežných rizík.

Vplyv emisií amoniaku únikom z exkrementov, na zdravie obyvateľstva nepredpokladáme vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť farmy od obytnej zóny.

Podľa prílohy č.1 Nariadenia vlády SR č. 338/2006 o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi sú pracovné činnosti, pri ktorých dochádza k styku so zvieratami alebo s výrobkami živočíšneho pôvodu zaradená v indikatívnom zozname činnosti s biologickými faktormi pod bodom 3. Z § 3 uvedeného nariadenia vyplýva pre zamestnávateľa vykonať posúdenie rizika z vystavenia zamestnancov biologickým faktorom.

Od roku 2004 sa živočíšne produkty z hovädzieho mäsa spájajú so syndrómom B.S.E. (choroba „šialených kráv“) a priónmi. Pretože ide o tému silne medializovanú, ktorá je v stredobode záujmu verejnosti, budeme sa jej v krátkosti venovať, aj keď nesúvisí priamo s navrhovaným rozšírením výroby želatíny, pretože navrhované rozšírenie je výlučne na báze bravčových koží.

Výraz „prión“ pochádza z písmen vybratých zo slov *proteinaceous* (bielkovinový) *infectious particle* (infekčná častica). Tento proteín je spôsobilý preniesť infekciu, avšak na rozdiel od známych patogénov, neobsahuje DNA ani RNA.

Symptómy ochorení vyvolaných priónmi sú rozličné, podľa toho, ktorú časť mozgu postihnú. Všetky známe ochorenia vyvolané priónmi končia smrťou. Vzhľadom na histologický nález postihnutej kôry mozgu a mozočku, ktoré vykazujú veľké vakuoly, nazývame tieto ochorenia spongiformnými encefalopatiami. Prióny nie sú živé organizmy, sú menšie ako vírusy a ich normálna aj ochorenie vyvolávajúca forma, nevyvoláva imunitnú odpoveď.

Ochorenia vyvolané priónmi sú u ľudí Creutzfeld-Jakobova choroba (CJD) a kuru (zistená u príslušníka kmeňa Fore, ktorý praktizoval rituálny kanibalizmus), u dobytka bovinna spongiformná encefalopatia (B.S.E. *bovine spongiform encephalopathy* – „choroba šialených kráv“) a scrapia (tzv. klusavka postihujúca ovce) (www.sea.host.sk, www.vup.sk).

Záver britskej veterinárnej správy, ktorá zbierala údaje o ochoreniach B.S.E., bol jednoznačný: na B.S.E. ochoreli iba zvieratá kŕmené priemyselnou zmesou, ktorá obsahovala mäso-kostnú múčku pripravenú z uhynutých zvierat a z bitúnkových odpadov oviec zdravých alebo chorých na scrapie. Zistilo sa, že v spracovateľských závodoch prešli na výrobu pri ktorej vynechali extrakciu činidlami rozpúšťajúcimi tuky.

Vzhľadom na stupeň vedomostí o šírení a príčinách B.S.E. a prijatých preventívnych opatreniach, nepredpokladajú sa negatívne zdravotné dopady činnosti na zdravie obyvateľstva pri chove zástavového dobytka dojčiacimi kravami

IV.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Dotknuté územia nebudú mať vplyv na žiadne zložky prírody uvedené podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Dotknuté územia nie sú zahrnuté do chráneného vtáčieho územia Horná Orava Vzhľadom na charakter plánovanej činnosti sa však nepredpokladajú priame resp. nepriame vplyvy na predmet ochrany CHVÚ ani na vzácne spoločenstvá a chránené územia v širšom okolí.

Na dotknuté územia sa nevzťahuje legislatívna ochrana chránených oblastí prirodzenej akumulácie vôd stanovená nariadením vlády SSR č. 13/1987 Zb. zo 6. februára 1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Dotknuté územia nie sú zahrnuté do národného zoznamu navrhovaných území európskeho významu, schváleného vládou SR 17. marca 2004 a vydaného Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004.

IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Ako už bolo naznačené v kapitole “Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie” hodnotenie vplyvov vychádza z predbežnej identifikácie najvýznamnejších vstupov a výstupov plánovaného zámeru.

Cieľom špecifikácie dopadov týchto vstupov a výstupov na jednotlivé zložky prírodného, krajinného a sociálneho prostredia je podchytenie tých okolností, ktoré by závažným spôsobom modifikovali existujúcu kvalitu životného prostredia, či už v pozitívnom alebo negatívnom smere.

IV.6.1 Vplyvy na prírodné prostredie

HORNINOVÉ PROSTREDIE, POVRCHOVÁ A PODZEMNÁ VODA

Horninové prostredie môže byť pri realizácii navrhovanej činnosti ovplyvnené najmä technickým stavom stavebných zariadení a mechanizmov, ktorý ovplyvní riziko novej kontaminácie počas výstavby.

Pri výkopových a stavebných prácach pri dodržaní technologických a bezpečnostných postupov nehrozia riziká kontaminácie horninového prostredia ani podzemných vôd. Odkopaná zemina sa použije na spätné zasypy pri vyrovnávaní terénu. Farmy budú vysadené zeleňou a stálezelenými stromami.

Zemné práce a zakladanie navrhovanej výstavby budú mať na horninové prostredie trvalý a významný vplyv. Zaistením dobrého technického stavu stavebných zariadení a mechanizmov sa zníži riziko novej kontaminácie pôdy počas výstavby. Prípadný únik ropných látok, resp. iných nebezpečných látok pri výstavbe možno odstrániť použitím sorbčných prostriedkov.

Povrchová a podzemná voda

Výstavba a prevádzka objektov pre chov hovädzieho dobytku neovplyvní hydrologické ani hydrogeologické pomery hodnoteného územia a nebude mať vplyv na výšku hladiny podzemnej vody, prietok resp. výdatnosť vodných zdrojov.

Nové manipulačné plochy v areáloch budú odvodnené cez lapače ropných látok, takže je vylúčené akékoľvek riziko kontaminácie ropnými látkami v areáli fariem.

V súvislosti so stavebnou činnosťou je podobne ako u horninového prostredia možný prienik kontaminantov do podzemných vôd pri prípadnom úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov. Tomuto bežnému riziku však možno účinne predísť striktným dodržiavaním pracovnej disciplíny a pravidelnou kontrolou stavu stavebných mechanizmov.

Z podstaty poľnohospodárskej výroby vyplýva, že svojou produkciou je reálnym znečisťovateľom povrchových a podzemných vôd. K znečisteniu podzemných a povrchových vôd môže dôjsť únikom tekutých exkrementov z kanalizačného systému, skladovacej nádrže, pri prečerpávaní hnojovice a tiež pri jej nesprávnej aplikácii do pôdy. Jedná sa hlavne o znečistenie dusíkatými látkami (hnojovica sa skladá z močoviny a kyseliny močovej, ktorá sa až ďalšími rozkladnými procesmi mení na dusičnany), ktoré sa môže prejavovať buď bodovo (najmä pri koncentráciách živočíšnej výroby) alebo plošne (nesprávna aplikácia do pôdy). Dusičnany môžu spôsobovať eutrofizáciu vôd a kontaminovať podzemné vody.

Z uvedeného je zrejmé, že v prípade nesprávneho nakladania s exkrementami a ich aplikácií do pôdy existuje potenciálne ohrozenie povrchových a podzemných vôd, ktoré bude mať negatívny vplyv, s možnosťou výrazného ovplyvnenia pracovnou a technologickou disciplínou.

Vybudovaním nových spevnených plôch dôjde k zmenšeniu plochy infiltrácie zrážkovej vody do podzemia.

Počas prevádzky sa nepredpokladá vykonávanie činností, ktoré by ohrozovali znečistenie povrchových a podzemných vôd. Pri správnej prevádzke fariem sú tieto trvalé vplyvy, v dôsledku ktorých môže dôjsť ku kontaminácii podzemných vôd, nepravdepodobné.

PÔDA

Vplyvy na pôdu spočívajú v:

- trvalom zábere cca 370 m² plochy – voľná aj zastavaná (lokalita Klin) a cca 2 000 m² plochy - voľná aj zastavaná (lokalita Oravské Veselé),
- technickom stave stavebných zariadení a mechanizmov, ktorý ovplyvní riziko možnej kontaminácie pôdy počas výstavby,
- používaní rôznych látok pri výstavbe (látky ropného charakteru, lepidlá, tesniace materiály a pod.).

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti (obidve lokality) na v súčasnosti zastavanej ploche a z časti voľnej ploche (ostatné plochy), nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy.

Okrem toho do úvahy prichádza riziko kontaminácie pri havarijných situáciách (únik ropných látok a hydraulických olejov zo stavebných a poľnohospodárskych mechanizmov). Počas prevádzky (chovu dobytka) je taktiež možnosť kontaminácie pôdy pri úniku odpadových vôd z chovu poškodením kanalizácie resp. skladovacej nádrže.

K znečisteniu pôd môže dôjsť tiež nesprávnou aplikáciou hnojovice do pôdy a to v množstve a čase, tento negatívny vplyv je však na nízkej úrovni rizika.

Pred samotnou výstavbou nedôjde k výrubu žiadneho lesného porastu. Záber pôdy bude predstavovať pri zakladaní stavebných objektov. Farmy budú vysadené zeleňou a stálezelenými stromami.

OVZDUŠIE

Ako zdroje znečistenia ovzdušia v posudzovanom území predpokladáme plošné a líniové zdroje znečistenia, ktoré už boli popísané v kapitole IV.II *Údaje o výstupoch - emisie*.

Počas výstavby budú zdrojmi znečisťovania dopravné a stavebné mechanizmy (mobilné zdroje znečisťovania) a prašné materiály (plošné zdroje znečisťovania). Tento vplyv bude dočasný a nepriaznivých klimatických situáciách (dlhotrvajúce sucha) môže byť relatívne významný, predovšetkým vzhľadom ku kvalite života rezidentov. Prípadné znečistenie ovzdušia z iných plošných zdrojov (prašnosť) sa môže prejaviť len náhodne, a to len lokálne v závislosti od poveternostných podmienok.

Líniové zdroje znečistenia ovzdušia predpokladáme počas výstavby a prevádzky z výfukových plynov z automobilovej dopravy, ktoré však vzhľadom na katalyzátory v autách v území nebude výrazné. Zvýšený výskyt automobilovej dopravy predpokladáme mieste výstavby a na trase prístupových ciest avšak iba v zanedbateľnej miere.

Vplyvy na ovzdušie počas prevádzky – chovu hovädzieho dobytka budú čiastočne dané emisiami z dopravy (dovoz krmiva pre zvieratá, vývoz odpadu, a pod.) a tiež vetraním ustajňovacích priestorov, ktoré budú zdrojom zápachu v blízkom okolí priamo dotknutého areálu. Tento vplyv však vo veľkej miere súvisí s rozptylovými podmienkami okolitého územia ako i prevládajúcim smerom vetrov.

Vzhľadom na rozptylové podmienky hodnoteného územia nebude zápach (v obci Oravské Veselé, Mútne a obci Klin) citeľný a nenaruší kvalitu ovzdušia v širšom okolí priamo dotknutého areálu. Aplikáciu hospodárskych hnojív na poľnohospodárske pozemky je nutné realizovať za vhodného počasia a súčasne je potrebné zabezpečiť ich zapravenie do pôdy, čím sa výrazne zredukuje emisie amoniaku a zápachových látok do ovzdušia. Navrhovaná stavba a prevádzka farmy žiadnym spôsobom neovplyvní klimatické podmienky územia.

Z dlhodobého hľadiska nepredpokladáme výrazné negatívne ani pozitívne ovplyvnenie miestnej klímy navrhovanou činnosťou. Pri dobrom zabezpečení stavebného materiálu (prašného charakteru) nepredpokladáme znečistenie územia prašným materiálom.

BIOTA

Vlastná výstavba si nevyžaduje výrub drevín rastúcich mimo lesný porast. Plánovaná výstavba investičnej činnosti bude mať negatívny vplyv na biotu.

Počas prevádzky farmy nepredpokladáme negatívny vplyv na biotu. Pri terénnych úpravách sa použijú trávnaté zmesi, ktoré s týmto priestorom organicky viazané. Na obnovu trávnatého porastu po výkopových prácach je potrebné vychádzať z tráv, ktoré sa vyskytujú v danom území.

Vzhľadom na to, že na danom území nie je známy výskyt žiadneho zo živočíchov ani rastlín chránených alebo ohrozených druhov, nebudú tieto výstavbou a prevádzkou fariem ohrozené.

IV.6.2 Vplyvy na vodné hospodárstvo

Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadneho vodohospodársky chráneného územia, ochranného pásma vodárenského zdroja alebo ochranného pásma prírodných liečebných zdrojov. Prevádzka pri zabezpečení ochranných opatrení (voda, horninové prostredie) nebude mať vplyv na vodné hospodárstvo.

IV.6.3 Vplyvy na krajinu a scenériu

Štruktúra krajiny

Realizáciou investičného zámeru sa zmení štruktúra prvkov súčasnej krajinnej štruktúry priamo v dotknutom území, a to nasledovne v lokalite Klin:

- V súčasnosti je územie situované v extraviláne obce Klin, štruktúra krajinných prvkov bude zmenená minimálne, nakoľko dôjde k rekonštrukcii resp. modernizácii objektov (zmena veľkosti objektov bude minimálna) v existujúcom areáli farmy. Nezastavaná plocha bude zmenená na zastavanú (sklad nádrže na hnojovicu - lagúna). Zastavaním tejto plochy však nedôjde z pohľadu zmeny súčasnej štruktúry krajiny k trvalému a významnému vplyvu.

V lokalite Oravské Veselé sa štruktúra krajiny zmení nasledovne:

- V súčasnosti je územie situované v extraviláne obce Oravské Veselé, štruktúra krajinných prvkov bude zmenená minimálne, nakoľko dôjde k rekonštrukcii resp. modernizácii objektov (zmena veľkosti objektov bude minimálna) v existujúcom areáli farmy. Nezastavaná plocha bude zmenená na zastavanú (sklad nádrže na hnojovicu – lagúna, výdajná plocha a objekt na odchov jalovic). Zastavaním tejto plochy však nedôjde z pohľadu zmeny súčasnej štruktúry krajiny k trvalému a významnému vplyvu.

Ekologická stabilita a ochrana krajiny

Navrhovaná činnosť v obidvoch lokalitách sítě priamo nezasahuje žiadny z prvkov ÚSES, avšak nachádza sa v bezprostrednej blízkosti niekoľkých z nich – CHKO Horná Orava, CHVÚ Horná Orava, či Klinianske rašelinisko.

Nepredpokladá sa, že výstavba a prevádzka navrhovanej investičnej činnosti zníži ekologickú stabilitu krajiny, nedôjde k odstráneniu drevinového porastu.

Navrhovaná výstavba je umiestnená v dlhodobu využívanom území poľnohospodárskej výroby. Pri dodržaní opatrení počas prevádzky investičnej činnosti nepredpokladáme významné negatívne vplyvy na prvky ochrany prírody a krajiny situované v širšom dotknutom území.

Scenéria krajiny

Výstavba nových objektov fariem živočíšnej výroby, ktoré sú situované mimo obcí nebude mať vplyv na scenériu okolitej krajiny. Novovybudované (resp. niektoré zrekonštruované) objekty budú prízemné a nebudú predstavovať vizuálnu bariéru vo vnímaní okolitej krajiny. Vplyvy na krajinu a scenériu budú z tohto dôvodu málo významné.

IV.6.4 Vplyvy na obyvateľstvo

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k ovplyvneniu faktorov kvality a pohody života miestnych obyvateľov bývajúcich nad farmou Oravské Veselé (pri dovoze stavebného materiálu) zvýšenou hlučnosťou, prašnosťou a exhalátmi. Navrhovaná činnosť však nebude mať významný negatívny dopad na zdravie obyvateľstva. Vplyv na obyvateľstvo v lokalite Klin nebude mať negatívny dopad.

Vplyvy stavebnej dopravy sa prejavujú zvýšeným zaťažením prístupových komunikácií (miestna komunikácia) hlukom a exhalátmi. Intenzita pôsobiacich vplyvov však bude vo veľkej miere závisieť od vzdialenosti obytných budov a poveternostných pomerov v mieste výstavby.

Areál staveniska bude pôsobiť ako plošný zdroj a prístupové komunikácie ako líniový zdroj znečistenia ovzdušia prašnosťou a v dôsledku prejazdov stavebných a nákladných automobilov aj zvýšeným množstvom výfukových plynov. Uvedené dočasné vplyvy, budú však vzhľadom na charakter a lokalizáciu navrhovanej činnosti v extraviláne obcí (mimo husto osídleného územia), ako aj priaznivé rozptylové podmienky pôsobiť len v malej miere a budú lokálneho charakteru. Ich trvanie bude dočasné a nepravidelné.

Počas prevádzky fariem prichádzajú do úvahy len nežiadúce pachové vnemy, ktoré môžu byť pociťované obyvateľstvom pohybujúcim sa v blízkom okolí priamo dotknutého areálu. Tento vplyv však vo veľkej miere priamo súvisí so vzdialenosťou areálu, rozptylovými podmienkami územia a prevládajúcim smerom vetrov, ktoré sú v hodnotenom území priaznivé. Nie je predpoklad šírenia sa pachu až k obytným zónam obcí (Klin, Oravské Veselé a dotknutá obec Mútne) a dotknutého mesta Námestovo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a modernú technológiu chovu hovädzieho dobytku možno teda predpokladať, že kvalita a pohoda života obyvateľov nebude z tohto hľadiska výraznejšie narušená.

Navrhovanou výstavbou v území nebudú spôsobené bariérové efekty ani deliace účinky v štruktúre sídiel.

Navrhovaná činnosť patrí k zámerom, ktoré môžu podstatne ovplyvniť stratégiu rozvoja obcí a regiónu Oravy predovšetkým v dôsledku znovuoživenia poľnohospodárskej výroby.

IV.7 Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice

Pri realizácii navrhovaných činností nedôjde k priamym vplyvom presahujúcim štátne hranice.

IV.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Všetky súvislosti, ktoré spracovateľ na súčasnej úrovni poznania navrhovanej činnosti i posudzovaného územia očakáva, sú uvedené v kapitole o základných údajoch zámeru a o jeho predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch.

IV.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov by malo byť eliminované riziko posudzovanej činnosti počas jej výstavby aj prevádzky. Potenciálne riziká poškodenia, alebo ohrozenia životného prostredia môžu vzniknúť v dôsledku nasledovných príčin:

- zlyhanie technických opatrení (havárie na stavebných mechanizmoch a dopravných prostriedkoch, havárie pri prevádzke splaškovej kanalizácie a odľučovača olejov, únava materiálu a pod.),
- zlyhanie ľudského faktora (nedodržanie pracovnej alebo technologickej disciplíny pri výstavbe, ...),
- sabotáže, teroristické útoky, vlámání a krádeže,
- vonkajšie vplyvy (neovplyvniteľné udalosti – finančný krach prevádzkovateľa, ...),
- prírodné sily (prívalové dažde, povodne, úder blesku, zemetrasenie, ...).

Nehody a havárie môžu mať tieto následky:

- kontaminácia horninového prostredia a podzemnej vody,

K problémom s kontamináciou pôdy a podzemnej vody môže dôjsť v dôsledku úniku ropných látok z benzínových alebo olejových nádrží mechanizmov pri rôznych haváriách a poruchách. Predpoklady šírenia kontaminácie vhodnými médiami je v danom území veľmi nízke.

- požiar,
- škody na majetku,
- poškodenie zdravia alebo smrť (pri nesprávnej manipulácii).

Väčšina rizík je však na úrovni pracovnej disciplíny a dodržiavania bezpečnostných zásad (v pracovnom procese), takže prevenciou je predovšetkým osobná úroveň vzdelania a miera zodpovednosti a spôsobilosti vykonávať danú činnosť. Vo všeobecnosti preventívnym opatrením k nepredvídaným situáciám a haváriám je vypracovanie havarijných plánov a manipulačných poriadkov a riadne zaškolenie pracovníkov. Špeciálne preventívne alebo bezpečnostné opatrenia (varovné systémy) nie sú nutné.

Medzi riziká zaraďujeme aj možné nedostatočné zabezpečenie areálu farmy pre prípad neočakávaného prívalových dažďov.

IV.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

OPATRENIA POČAS VÝSTAVBY

Ochrana pred prachom

- Pri realizácii zemných prác je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti, napríklad vhodným výberom stavebných technológií a materiálov.
- V prípade potreby udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu staveniska (kropenie, polievanie), dopravných trás a prašných materiálov, ak nie sú zabezpečené iným spôsobom.

Ochrana podzemných a povrchových vôd, ochrana pôdy

- Zabezpečiť dobrý technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov pri realizácii, aby nedošlo k neželaným únikom ropných látok do prírodného prostredia.
- Pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi (lepidlá, tesniace materiály, žiarovky a pod.) dodržiavať povinnosti uvedené v § 40 zákona č. 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zabezpečiť sadu prostriedkov na likvidáciu úniku nebezpečných odpadov a nebezpečných látok do prírodného prostredia: zásoba sorpčného materiálu (VAPEX) a príslušné náradie na okamžitý sanačný zásah (lopaty, nádoba na kontaminované látky, PE vrecia).
- Pri stavebných prácach bude potrebné v rámci preventívnych opatrení vypracovať plán havarijných opatrení, v zmysle platnej legislatívy (*nariadenie vlády SR č. 296/2005, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd*).

Ochrana bioty

- Po ukončení stavebných prác vykonať náhradné rekultivácie a výsadbu zelene v dotknutom území.
- Pri realizácii sadových úprav uprednostniť miestne prirodzene rastúce druhy rastlín pred exotickými, miestne nepôvodnými druhmi.

Bezpečnosť a plynulosť dopravy

- Zabezpečiť mechanické čistenie vozidiel vychádzajúcich zo staveniska (poľnohospodárskeho družstva).
- Dopravu organizovať tak, aby sa minimalizovala nákladná doprava po príjazdovej komunikácii a následne v čase rannej a poobednej dopravnej špičky.
- Rešpektovať prevádzku fariem a k tomu prispôbiť plynulosť a bezpečnosť dopravy v areáloch fariem.
- Pri výjazde udržiavať stav nákladných a iných automobilov v čistom stave (očistenie od blata) a udržiavať stav vozovky pri výjazde uvedených automobilov.

Iné opatrenia

- S odpadom, ktorý vznikne počas stavebných prác nakladať v zmysle § 18 a § 19 zákona č. 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odpadový materiál pri stavebných prácach umiestniť na skládku určenú pre tento účel.
- Stavenisko musí byť počas výstavby zabezpečené proti hromadeniu povrchových a podzemných vôd vo výkopoch. V prípade potreby na odčerpanie vôd z výkopov použiť neznečistené elektrické čerpadlá.
- Zabezpečiť, aby nasadené stavebné stroje a strojné zariadenia na stavbe a používané poľnohospodárske stroje neznečisťovali a neznižovali kvalitu podzemných a povrchových lokalít, t.j., že musia byť vo vyhovujúcom technickom stave.

OPATRENIA POČAS PREVÁDZKY

Všeobecné opatrenia

- Pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi (žiarivky a iné osvetľovacie telesá, odpady z liečiv - veterinárna starostlivosť a pod.) dodržiavať povinnosti uvedené v § 40 zákona č. 409/2006 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zabezpečiť všeobecné predpisy o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci s dôrazom na Nariadenie vlády SR č. 338/2006 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi, keď je prevádzkovateľ navrhovanej činnosti povinný zabezpečiť opatrenia na znížovanie rizika a taktiež zabezpečiť, aby sa zamestnancom a zástupcom zamestnancov poskytli všetky dostupné informácie a poučenia týkajúce sa možného riziká vystavenia biologickým faktorom ako aj ďalšie opatrenia uvedené v § 7 citovaného nariadenia vlády.
- Vypracovať havarijné, požiarne a prevádzkové (manipulačné) plány, ako aj program odpadového hospodárstva
- V súlade s nariadením vlády SR č. 338/2006 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi vykonať posúdenie rizika z vystavenia zamestnancov biologickým faktorom.
- Dodržiavať opatrenia na zabezpečenie pohody zvierat, ktoré sú v starostlivosti vlastníka a zabezpečiť aby im nebola spôsobená zbytočná bolesť, utrpenie alebo poranenie. Podmienky, v ktorých sú zvieratá, okrem rýb, plazov a obojživelníkov chované alebo držané musia zodpovedať požiadavkám uvedeným v prílohe č.2 nariadenia vlády SR č. 322/2003 Z.z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely.

Medzi tieto podmienky patria:

Personál

O zvieratá sa musí starať dostatočne početný personál s primeranými schopnosťami, vedomosťami a profesionálnym oprávnením.

Kontroly zvierat

Všetky zvieratá chované v hospodárskych zariadeniach, v ktorých ich pohoda závisí od včasnej pozornosti ľudí, musia byť dôkladne kontrolované najmenej raz denne; zvieratá chované v iných zariadeniach musia byť kontrolované podobným spôsobom v intervaloch dostatočných na vylúčenie akéhokoľvek utrpenia.

Musí byť k dispozícii primerané stále osvetlenie alebo prenosné osvetlenie umožňujúce zvieratá kedykoľvek dôkladne skontrolovať.

Každé zviera, ktoré sa javí ako choré alebo poranené, musí byť bezodkladne vhodne ošetrované, a ak zviera na takú starostlivosť nereaguje, musí sa čo najskôr zabezpečiť veterinárna pomoc; ak je to potrebné a ak je to možné vzhľadom na používanú technológiu, choré alebo poranené zviera sa musí izolovať vo vhodnom ustajnení s dostatkom suchej pohodlnej podstielky.

Voľnosť pohybu zvierat

Voľnosť pohybu zvierat, majúca na zreteľ ich druh, a v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním, nesmie byť obmedzovaná spôsobom, ktorý by im zapríčiňoval zbytočné utrpenie alebo poranenie; ak sú zvieratá trvalo uviazané alebo pravidelne priväzované alebo zatvorené, musí im byť daný priestor primeraný ich fyziologickým a etologickým potrebám v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním.

Stavby a ustajnenie

Materiály používané na výstavbu ustajnenia, a najmä materiály na stavbu ohrád a príslušenstvo, s ktorými môžu prísť zvieratá do styku, nesmú byť pre zvieratá škodlivé a musia sa dať dôkladne čistiť a dezinfikovať; dvere a priechody musia byť také široké a vysoké, aby zvieratám pri prechádzaní nimi nespôsobovali poranenia.

Ustajnenie a zariadenia na zabezpečenie zvierat musia byť zostrojené a udržiavané tak, aby na nich neboli ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli zvieratá poraniť.

Izolácia, kúrenie a vetranie budovy musia zaručovať, aby sa cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov udržiavali na úrovni, ktorá nie je pre zvieratá škodlivá.

Zvieratá chované v budovách nesmú byť v nepretržitej tme alebo bez primeraného času oddychu od umelého osvetlenia; ak dostupné prirodzené svetlo je nedostatočné na vyhovenie fyziologickým alebo etologickým potrebám zvierat (etológia - štúdium vrodenej chovania živočíchov vrátane človeka metódou priameho pozorovania v čo možno najprírodzenejších podmienkach), musí sa zabezpečiť primerané umelé osvetlenie.

Zvieratá chované mimo stavieb

Zvieratám, ktoré nie sú chované v budovách, a tam, kde je to potrebné a možné, musí sa poskytnúť ochrana proti nepriazni počasia, dravcom a zdravotným rizikám.

Automatické a mechanické zariadenia

Všetky automatizované alebo mechanické zariadenia dôležité pre zdravie a pohodu zvierat sa musia kontrolovať aspoň raz denne, a ak sa zistí porucha, musí byť okamžite odstránená, alebo ak to nie je možné, musia sa urobiť vhodné opatrenia na zabezpečenie zdravia a pohody zvierat až do odstránenia poruchy predovšetkým tým, že sa použijú alternatívne metódy kŕmenia a udržiavania vyhovujúceho prostredia; v chovoch, kde sa používa systém umelého vetrania, musí byť zabezpečený vhodný záložný systém zaručujúci dostatočnú obnovu vzduchu, potrebnú na zachovanie zdravia a pohody zvierat v prípade poruchy systému, a poplašný systém, ktorý chovateľa upozorní na poruchu; poplašný systém sa musí pravidelne testovať.

Krmivo, voda a iné látky

Zvieratá musia byť kŕmené plnohodnotnou diétou primeranou ich veku a druhu, v dostatočnom množstve na udržanie ich dobrého zdravia a na uspokojenie ich nutričných potrieb; žiadnemu zvieraťu nesmie byť poskytnuté krmivo alebo tekutina v takej miere alebo s obsahom takých látok, ktoré by mu mohli spôsobiť zbytočné utrpenie alebo ho poškodiť.

Všetky zvieratá musia mať prístup ku krmivu v intervaloch podľa ich fyziologických potrieb.

Všetky zvieratá musia mať prístup k vhodnému vodnému zdroju alebo musí byť ich potreba príjmu tekutín uspokojená iným spôsobom.

Krmné zariadenia a napájacie zariadenia musia byť naprojektované, zhotovené a umiestnené tak, aby kontaminácia krmiva a vody a nežiaduci účinok súťaženia medzi zvieratami boli minimálne.

Žiadne iné látky s výnimkou tých, ktoré sú podávané z liečebných alebo preventívnych dôvodov, alebo z dôvodov zootechnického ošetrovania, ako je uvedené v osobitnom predpise (č. 319/2003 Z.z.) nesmú byť podávané zvieratám, len ak bolo vedeckými štúdiami pohody zvierat alebo uznávanými skúsenosťami preukázané, že účinok týchto látok nie je škodlivý pre zdravie alebo pohodu zvierat.

Chovné postupy

Plemenitba alebo chovné postupy, ktoré spôsobujú alebo by mohli spôsobovať utrpenie alebo poranenie hociktorého z dotknutých zvierat, nesmú byť vykonané s výnimkou chovných postupov, ktoré by mohli spôsobiť minimálne alebo krátkodobé nevyhnutné utrpenie alebo poranenie alebo ktoré by mohli vyžadovať zásahy, ktoré nespôsobia trvalé následky.

Zviera môže byť chované na farmárske účely, len ak je na základe genotypu a fenotypu zvieratá odôvodnené predpokladať, že zviera môže byť chované bez nepriaznivého účinku na jeho zdravie alebo pohodu.

Manipulácia so zvieratami

Na bezkonfliktnú manipuláciu so zvieratami bude použitý systém bránok a pevných stien, ktoré umožňujú zvieratá uzavrieť v krmisku alebo v kalisku.

Minimálne plochy pre vnútorné ustajnenie a plochy pre vonkajší pohyb a iné vlastnosti ustajnenia pre rôzne druhy a kategórie zvierat sú ustanovené v prílohe VIII nariadenia Rady (EHS) č. 1916/2005.

	Vnútorná plocha (netto plocha dostupná pre zvieratá)		Vonkajšia plocha (plocha na pohyb vrátane pasenia)
	Minimálna živá hmotnosť (kg)	m ² /kus	m ² /kus
Plemenný hovädzí dobytok a výkrmný hovädzí dobytok a kone	do 100	1,5	1,1
	do 200	2,5	1,9
	do 350	4,0	3
	nad 350	5 pri min. 1 m ² /100 kg	3,7 pri min. 0,75 m ² /100 kg
Dojnice		6	4,5
Plemenné býky		10	30

Vplyv emisií amoniaku z prevádzky na zdravie obyvateľstva nepredpokladáme vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť fariem od obytnej zóny. Podľa prílohy č.1 nariadenia vlády SR č. 338/2006 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi sú pracovné činnosti, pri ktorých dochádza k styku so zvieratami alebo s výrobkami živočíšneho pôvodu zaradené v

indikatívnom zozname činnosti s biologickými faktormi pod bodom 3. Z § 3 uvedeného nariadenia vyplýva pre zamestnávateľa povinnosť vykonať posúdenie rizika z vystavenia zamestnancov biologickým faktorom. Iné zdravotné riziká sa nepredpokladajú.

IV.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala

V prípade, že by sa nerealizovala výstavba „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“, ostala by situácia v dotknutom území v súčasnom stave, to znamená, že by sa dotknuté územie využívalo tak ako doteraz. Z hľadiska vývoja a stavu jednotlivých zložiek životného prostredia posudzovaného územia vrátane obyvateľstva má realizácia zámeru významnejší dopad ako jeho nerealizácia.

V absolútnom ponímaní by pri nulovom variante nedošlo k záberu voľnej plochy či potenciálnych zdrojov kontaminácie pôd resp. vôd. Na druhej strane by nedošlo k rozvoju environmentálne vhodných poľnohospodárskych aktivít v regióne, ktoré súčasne prispievajú k zníženiu nezamestnanosti. Územie by bolo naďalej využívané na poľnohospodárske účely.

Nerealizácia činnosti by pre dané územie (lokalita Klin) znamenala spomalenie rozvoja v intenciách schváleného územného plánu obce Klin (Aktualizácia ÚPN obce Klin, Doplnok č. 1, 2006). Hlavnou funkciou v dotknutom území je funkcia poľnohospodárskej výroby (hospodárske využívanie pôdy, zariadenia poľnohospodárskej výroby). Navrhovaná činnosť je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce Klin.

Ak by sa aj v súčasnosti predložený zámer nerealizoval, samotné dotknuté územie by tvorilo naďalej územie s funkciou - poľnohospodárska výroba.

Nerealizácia činnosti by pre dané územie (lokalita Oravské Veselé) znamenala spomalenie rozvoja v intenciách územného plánu obce Oravské Veselé, ktorý je v súčasnej dobe v štádiu spracovania (prieskumy a rozbor). Navrhovaná činnosť je v súlade s územno-plánovacími zámermi obce.

Ak by sa aj v súčasnosti predložený zámer nerealizoval, samotné dotknuté územie by tvorilo naďalej územie s funkciou - poľnohospodárska výroba.

Akokoľvek dlhodobé ponechanie dotknutého územia na samovoľný vývoj nevráti stav do potenciálne pôvodného stavu bez priamych, alebo nepriamych intervencií a rizík spojených s jeho využívaním.

IV.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Dotknuté územie sa nachádza v k.ú. obce Klin a v k.ú. obce Oravské Veselé. Navrhovaná činnosť je v súlade s nasledovnými územnoplánovacími dokumentáciami:

Územný plán obce Klin (Aktualizácia ÚPN obce Klin, Doplnok č. 1, 2006). Hlavnou funkciou v dotknutom území je funkcia poľnohospodárskej výroby (hospodárske využívanie pôdy, zariadenia poľnohospodárskej výroby). Navrhovaná činnosť je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce Klin (viď Príloha 5).

Územný plán obce Oravské Veselé je v súčasnej dobe v štádiu spracovania (prieskumy a rozbor). Navrhovaná činnosť je v súlade s územno-plánovacími zámermi obce.

V súlade s novou koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001, Závazná časť (KÚRS) sa v štruktúre ekonomických odvetví svojim tempom zamestnanosti stále drží poľnohospodárstvo na prvom mieste. V ďalšom období bude pokles zamestnanosti v poľnohospodárskej prvovýrobe pokračovať, avšak miernejším tempom ako v období rokov 1990 – 1998. v rámci priority Rozvoja vidieka – „Trvalo udržateľný rozvoj vidieka“ – budú podporované projekty na vytvorenie nových zdrojov príjmov a pracovných miest rozvojom doplnkových výrob, služieb cestovného ruchu a služieb miestnym obyvateľom. Na základe Závaznej časti KÚRS, 2001 je stanovené v oblastiach nasledovné:

- v oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva (7):

7.2. Stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárske odvetvie diferencované podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí.

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy KÚRS 2001, schválené uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásené nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z.

V ÚPN VÚC Žilinského kraja (URKEA, 1998) sa pre oblasť hospodárstva (2), uvádza o. i. nasledovné:

Kapitola 2.8.3.3.7. Okres Námestovo

Z výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu kraja zaberá 12,4 %, ornej pôdy 9,9 %, trvalých trávnych porastov 13,7 %. V rámci okresu zaberá orná pôda 22,9 %, trvalé trávne porasty 76,2 %. Celý poľnohospodársky pôdny fond z výmery okresu tvorí 44,8 %. Poľnohospodárska výroba je sústredená do 15 väčších poľnohospodárskych podnikov.

Pôdne pomery

Prírodný produkčný potenciál pôd je nízky, znásobený aj nepriaznivými klimatickými podmienkami. V alúviách tokov prevládajú pôdne typy fluvizeme typické, fluvizeme glejové, lokálne gleje. Tieto pôdy sú väčšinou stredne hlboké až plytké. Terén v pahorkatine je veľmi členitý, prevládajú tu kambizeme typické, kambizeme pseudoglejové, mozaikovité na menších lokalitách rendziny. Najviac sú zastúpené stredne hlboké pôdy. Na svahoch pohorí prevládajú kambizeme typické s vyšším podielom skeletu, až rankre a vo vyšších polohách podzoly.

Návrh opatrení:

Pôdy s nízkou produkčnou schopnosťou, ktoré si vyžadujú vysoké náklady, v budúcnosti prehodnotiť a využívať s rešpektovaním ich prírodných produkčných schopností. Málo produkčné trvalé trávne porasty, najmä na výrazných svahoch a plytké preradiť do lesného pôdneho fondu. Orné pôdy zamokrené, plytké, s vysokým podielom skeletu zatravnit'.

Súčasný stav poľnohospodárskej výroby

Rastlinná výroba: Je viac zameraná na pestovanie zemiakov a objemových krmív. Menej sa pestujú obilniny, najmä jačmeň. Na malých plochách sa pestujú strukoviny.

Živočišná výroba: Rozhodujúcou aktivitou poľnohospodárskej výroby okresu je živočišná výroba zameraná na chov hovädzieho dobytku a oviec.

Návrh

Rastlinná výroba: Doporučuje sa pestovať naďalej tradičné plodiny, ale so zvýšením podielu krmovín jednoročných i viacročných, strukovín. Na vybraných plantážach pestovať lesné plodiny.

Živočišna výroba: Chovať hovädzí dobytok na mlieko i mäsový úžitkový typ, ich počet stabilizovať s ohľadom na produkciu krmovín pri znížených vstupoch do pôdy. Na úkor hovädzieho dobytku rozšíriť chov oviec na mlieko, mäso. V extenzívnych podmienkach, kde sú samonáletom poškodené pasienky rozšíriť chov kôz, rozvíjať včelárstvo.

IV.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

O posudzovanom území je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhu problémov boli identifikované a riešené, či už existujúcou legislatívou, v samotnom technickom riešení stavby, alebo navrhovanými zmiernovacími opatreniami.

Vzhľadom na umiestnenie činnosti v území s vhodnými podmienkami spásania a potreby realizácie poľnohospodárskej výroby uvedeného charakteru, jej rozsah, identifikovanie najvýznamnejších vplyvov činnosti na životné prostredie a ak budú údaje uvedené v zámere podľa §22 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov a životné prostredie postačujúce vzhľadom na charakter, rozsah a vplyvy navrhovanej činnosti, navrhujeme touto dokumentáciou **ukončiť posudzovanie predloženým zámerom.**

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO STAVU

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle § 22, ods. 3 musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

Navrhovateľ, DAKNA Námestovo, družstvo, Námestovo v zastúpení Ing. Milanom Mišánikom, predkladá na Obvodný úrad životného prostredia Dolný Kubín žiadosť o jednovariantné riešenie z nasledovných dôvodov:

- Pozemky navrhované pre realizáciu zámeru sú majetkom navrhovateľa.
- Vysoký stupeň rozpracovanosti projektovej dokumentácie (projekt pre stavebné povolenie).
- Územie je dlhodobo využívané ako poľnohospodárske družstvo.
- Situovanie jednotlivých navrhovaných objektov v rámci územia vychádza z tvaru a plochy pozemku (dotknutého územia).
- Navrhovaná výstavba je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou obce Klin a Oravské Veselé.
- Variantné riešenia založené na technicko – technologickom riešení stavby sú limitované jestvujúcim okolitým prostredím a napojením hotela na okolité prostredie (doprava, elektrická energia, vykurovanie, kanalizácia, ...).
- Územie je dobre dopravne napojené na pozemnú komunikáciu a všetky inžinierske siete.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti požiadal navrhovateľ listom zo dňa 21.01.2008 Obvodný úrad životného prostredia v Dolnom Kubíne, Stále pracovisko Námestovo o povolenie predložiť jednovariantné riešenie podľa § 22, odsek (7) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri výstavbe ako aj prevádzke investičnej činnosti budú zohľadnené všetky hygienické, zdravotné a bezpečnostné požiadavky na jednotlivé priestory. Z hľadiska ochrany životného prostredia prevádzka zámeru pri dodržaní kompletnej environmentálnej legislatívy ako aj pri realizácii navrhovaných opatrení bude mať len málo významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie.

Z uvedených dôvodov pokladáme realizáciu zámeru - výstavbu a prevádzku investičnej činnosti „Rekonštrukcia fariem a zlepšenie podmienok ustajnenia zvierat, Klin a Oravské Veselé“ v k.ú. Klin a v k.ú. Oravské Veselé, za environmentálne a ekonomicky vhodnú a technicky realizovateľnú.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Zoznam obrázkov v texte

Kapitola II.6	Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	M 1 : 50 000
Príloha 1	Situácia umiestnenia stavebných objektov – lokalita Klin	
Príloha 2	Situácia umiestnenia stavebných objektov – lokalita Oravské Veselé	
Príloha 3	Rašeliniská Bielej Oravy	
Príloha 4	Chránené vtáčie územie Horná Orava	
Príloha 5	Mapa optimalizácie urbánnych procesov	

Fotodokumentácia

Foto 1 Lokalita Klin, dotknuté územie – pohľad juhovýchodný.

V popredí príjazdová komunikácia - Kliňanská cesta.

Foto 2 Lokalita Klin, dotknuté územie – pohľad východný.

Foto 3 Lokalita Oravské Veselé, dotknuté územie – pohľad západný.

Foto 4 Lokalita Oravské Veselé, dotknuté územie – pohľad juhozápadný.

Autor fotodokumentácie: Ing. Henčel, január 2008.

VII. ZOZNAM DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

VII.1.1 Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer

- ✎ BYS - AGRO, S.R.O., 06/2007: Rekonštrukcia zemiakárne na odchov jalovic, hospodársky dvor Oravské Veselé. Banská Bystrica, 2007.
- ✎ BYS - AGRO, S.R.O., 06/2007: Zlepšenie životného prostredia a podmienok ustajnenia zvierat, farma dojníc Klin. Banská Bystrica, 2007.

VII.1.2 Použitá literatúra a iná dokumentácia

- ✎ BEZÁK, J., 1997: Slovensko – Hodnotenie radónového rizika z geologického podložia miest s počtom obyvateľov nad 10 000 a okresných miest s vysokým a stredným radónovým rizikom – vybrané mestá Slovenskej republiky, orientačný IGP. Archív ŠGÚDŠ – Geofond, Bratislava.
- ✎ DŽATKO, M. A KOL., 1996: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, tretie upravené vydanie. VÚPÚ Bratislava, 1996.
- ✎ KOZOVÁ, M. – DRDOŠ, J. – PAVLIČKOVÁ, K. – ÚRADNÍČEK, Š. – HÚSKOVÁ, V. A KOL., 1996: Posudzovanie vplyvov na životné prostredie. EIA (Environmental Impact Assessment). II. diel. Komentár ku krokom posudzovania vplyvov činností. ŠEVT Bratislava, 183 strán.
- ✎ MARTINOVSKÝ, J. A KOL., 1987: Kľúč na určovanie rastlín. Register vedeckých názvov rastlín. SPN Bratislava.
- ✎ MIKLÓS, L. A KOL., 2002: Atlas krajiny SR. MŽP Bratislava
- ✎ ÚRADNÍČEK, Š. – GAŠPARÍKOVÁ, B. - KOZOVÁ, M., 1996: Posudzovanie vplyvov na životné prostredie. EIA (Environmental Impact Assessment). I. diel. Zákon s komentárom. ŠEVT Bratislava, 196 strán.
- ✎ URKEA, 1998: ÚPN VÚC Žilinský kraj. URKEA s.r.o., Banská Bystrica.
- ✎ VKÚ HARMANEC, 2005: Turistický atlas Slovenska M = 1 : 50 000.

VII.1.3 Zoznam súvisiacich nariadení a zákonov

Nariadenia vlády SR

- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 145/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 338/2006 Z.z. o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 350/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 389/2005 Z.z. o správnej farmárskej praxi.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 322/2003 Z.z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely.
- 📖 NARIADENIE VLÁDY SR č. 730/2002 Z.z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy na ochrany teliat v znení neskorších predpisov.

Vyhlášky

- 📖 VYHLÁŠKA MZ SR č. 12/2001 Z.z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany.
- 📖 VYHLÁŠKA MŽP SR č. 129/2004 Z.z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 409/2002 Z.z.
- 📖 VYHLÁŠKA MP SR č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 📖 VYHLÁŠKA MŽP SR č. 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.
- 📖 VYHLÁŠKA MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.
- 📖 VYHLÁŠKA MP SR č. 338/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe pre odber pôdných vzoriek, spôsobe a rozsahu vykonávania agrochemického skúšania pôd. Zisťovania pôdných vlastností lesných pozemkov a o vedení evidencie hnojenia pôdy a stavu výživy rastlín na poľnohospodárskej pôde a na lesných pozemkoch.
- 📖 VYHLÁŠKA MŽP SR č. 575/2005 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z.z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname

znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok v znení neskorších predpisov.

Zákony

- 📖 ZÁKON č.136/2000 Z.z. o hnojivách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 📖 ZÁKON č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- 📖 ZÁKON č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý je nahradený zákonom č. 126/2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve a doplnení niektorých zákonov.
- 📖 ZÁKON č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využití poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a doplnení niektorých zákonov.
- 📖 ZÁKON č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 📖 ZÁKON č. 479/2005 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 📖 ZÁKON č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.
- 📖 ZÁKON č. 409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (úplné znenie zákona NR SR č. 223/2001 Z.z.).
- 📖 ZÁKON č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 📖 ZÁKON č. 203/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Normy (ČSN, STN)

- 📖 ČSN 73 0036 Seizmické zaťaženie územia
- 📖 STN 75 7221 Kvalita vody, Klasifikácia kvality povrchových vôd

Iné zdroje informácií

www.air.sk/neiscu	www.sazp.sk
http://atlas.sazp.sk	www.shmu.sk
www.enviportal.sk	www.statistics.sk
www.geoportal.sk	www.zask.sk
www.klin.sk	
www.lifeenv.gov.sk	
www.or-vesele.sk	
www.orava.sk	

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

V čase vypracovávania zámeru neboli k navrhovanej činnosti k dispozícii vyjadrenia a stanoviská.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V predložennom zámere sú spracované všetky v súčasnosti dostupné informácie o postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie. K navrhovanej činnosti je spracovaný projekt pre územné rozhodnutie, ktorý spracovala spoločnosť Bys – Agro s.r.o., Trieda SNP 75, 974 01 Banská Bystrica.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

V Nitre, január 2008

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Meno spracovateľa zámeru

Zámer spracovala firma:

BARCA spol. s r.o.

tel.: 037/652 26 92

Dlhá 118

e-mail: barca.mikula@mail.t-com.sk

949 01 NITRA

Zodpovedný zástupca spracovateľa

ING. MIROSLAV KÚTH

konateľ spoločnosti BARCA s.r.o.

ING. MARIÁN MIKULA

projektový manažér

Riešiteľský kolektív

Ing. Zuzana Melcerová

konzultačná a poradenská činnosť

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Svojím podpisom potvrdzujeme, že údaje obsiahnuté v zámere vychádzajú z najnovších poznatkov o stave životného prostredia v záujmovom území a že žiadna dôležitá skutočnosť, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť životné prostredie nie je vedome opomenutá.

Spracovateľ :

.....
Ing. Miroslav Kúth
konateľ spoločnosti BARCA s.r.o.

Navrhovateľ :

.....
Ing. Milan Mišánik
konateľ spoločnosti
DAKNA Námestovo, družstvo